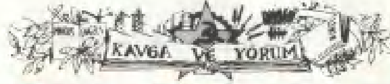
Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

Karkêren hemû welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ

Devrim ve sosyalizm için örgüt seferberliği!

Yıl:8, Sayı:221-222
3 Ocak 1983

Proletarya burjuvazinin emperyalist emellerini de kendi sömürü zincirlerini de devrimle parçalayacaktır

Aliye P.Atılgan

Asgari ücretin arttırılması konusu, 7 Kasım öncesinde faşist cuntanın baş seçim vaatlerinden biri olmuştu. Evren, "7200 lira ile ev geçindirilmez" demiş, çeşitli bakanlar, yeni asgari ücretin yılbaşından önce mutlaka arttırılacağı şeklinde demeçler vermişlerdi. Burjuva basını da bu seçim propagandasında cuntayı yalnız bırakmamış, hatta asgari ücretin arttırılması konusunu "yeni yılda yeni asgari ücret" şeklinde "belgi"leştirmişti!

Gerçekten de işçilerimiz yeni yıla yeni asgari ücretle girdiler. 7200 liralık net asgari ücret 10 bin 687 liraya "yükseltildi". Bu "yükselme" olması gereken asgari ücretin o kadar altında kalıyordu ki, burjuva basını koparılan bunca kıyametten sonra haberi, küçücük başlıklar altında vererek "geçiştirmeyi" yeğ buldu. Hükümetin hiçbir bakanı, faşist cuntanın hiçbir üyesi "asgari ücreti arttırdık" diye böbürlenemedi. Bu arada asgari ücret tesbit edilirken bir aylık ev kirasının 833 lira olarak hesap edildiği gene küçücük bir haber olarak basında yer aldı.

Öte yandan *Hürriyet* gazetesinde yer alan bir habere göre, 4 kişilik bir işçi ailesinin *yalnızca mutfak masrafı,* Kasım ayı fiyatlarına göre ayda 40 bin liranın üstüne çıktı.

Faşist cuntanın kapitalizmi kurtarmak için işçi ve emekçi yığınlara uyguladığı ekonomik terörün boyutları, burjuvazinin rakamlarıyla bile, böyle korkunçtur.

Son günlerin en önemli olaylarınan biri de gerek Dışişleri Bakanı'nın, gerekse Evren'in peşpeşe gerçekleştirdiği dış geziler. Sovyetler Birliği'nden Çin'e, Güney Kore'den Endonezya'ya uzanan bu gezilerin gösterdiği en önemli gerçek Türkiye kapitalizmi için dışa açılma ihtiyacının ne kadar yakıcılaştığıdır.

Evren'in Çin'i ziyareti ise üzerinde önemle durmamızı gerektiren, tehlikeli gelişimlere yol açabilecek bir ziyarettir. Çin-faşist cunta diyaloğunun dünya barışı açısından taşıdığı tehlike, Türkiye basınında açıkça söylenmese de "bölgede oluşturulacak bir barış kuşağının iki köprü başı" ifadeleriyle dile getirildi. Tehlikenin diğer bir yönü de dışa açılma gereksinimiyle yanıp tutuşan Türkiye finans kapitali için milyara ulaşan nüfusuyla Çin pazarının sağlayabileceği olanaklardır. Burjuva çevrelerde "her Çinli değil günde, ayda bir Türk portakalı yese" hülyaları şimdiden iştahları kabartmaya başlamıştır.

AET ile ilişkileri "kopma noktasına" gelen Türkiye burjuvazisi Üçüncü Dünya ülkeleriyle ilişkilerin geliştirilmesine büyük umut bağlamış durumda. Bu bakımdan son gezileri, en gerici burjuva yazarlar bile "sonsuz Sovyet pazarlarından", "Üçüncü Dünya ülkeleriyle ilişkileri arttırmanın faziletlerinden" söz ederek alkışladı.

Azılı anti-komünistlerden Ahmet Kabaklı 14.12.1982 tarihli *Tercüman*'da son gezilerin önemini şöyle dile getirdi:

> "...Türk 'Anayurtlarına' ve en eski komşulara yapılan bu ziyaret, tarihe geçecek anlamlar taşıyor.
>
> "Akdeniz'in karşı kıyısındaki Fas'tan Suudi ülkesine ve Körfez ülkelerinden Japon Denizi'ne kadar uzatılacak dost kuşağı, Türkiye'nin Osmanlı geleneğindeki İslam ve Asyalı siyasetine, yepyeni 'perspektifte' yaklaştığının bir işaretidir. Türkiye, bu uzun dost kuşağının merkez noktasında, kendisinden beklenen sağlam, şahsiyetli lider durumunu kavrar ve ona göre davranırsa, yepyeni kudret, zenginlik ve nüfuz ufuklarına kavuşmamız beklenebilir.
>
> (...)
>
> "Belki yüz yıldan beri, Cebelitarık'tan Japon Denizi'ne kadar sayabileceğiniz bütün İslam ve Asya-Afrika ülkeleri, doymak ve insaf bilmeyen açıkgözlüğün, soygunculuğun, kendilerini üstün sanarak bu insanları hor görenlerin sömürgesi haline getirilmişti. Biz Türkler dahi bütün dostlarından soğutulmuş, maddi, manevi güçlerine el konulmuş, eli kolu bağlı bir 'İmparatorluk' idik.
>
> (...)
>
> "Neyse ki, II. Dünya Harbi (1939-1944) imdada yetişti. Sömürgecilerin burnu kırıldı, önce Asya sonra Afrika ülkelerinde istiklal bayrakları açıldı. Sonra petrol nimeti geldi, mağrur Batı'nın doğu ülkelerine el açışına şahit olduk.
>
> "Asya ve Afrika'da büyük servet, kuvvet, sanayi ve siyaset mihrakları belirdi.
>
> (...)
>
> "İşte Cumhurbaşkanı'nı dün Uzakdoğu'ya gönderen Türkiye, tarih, coğrafya ve dinimizin kendisine 'kader' yaptığı esas yerini aramaktadır. Türkiye Müslüman-Asyalı-Afrikalı bu kuşağın içindeki önemli yerini aldıktan sonradır ki, NATO içinde ve Batılı dostlarına karşı daha önemli, daha sözü dinlenir, daha 'eşit' bir hale gelecektir."

İnsan bu satırları okuyunca, menşeviklerimizin *Savaş Yolu* gazetesinde Ecevit hükümetine "bunalımdan çıkış yolu" olarak Üçüncü Dünya ülkelerine açılmayı önerdiklerini hatırlamadan edemiyor. Şu dünya o kadar garip, burjuvazi de o kadar çıkarlarının bilincinde bir sınıf ki, dün *Savaş Yolu*'nun önerdiklerini bugün faşist cunta uyguluyor. Ama menşeviklerimize haksızlık etmeyelim, bir farkla! Bu farkın da ne olduğunu *Milliyet* gazetesi yazarlarından, "eski sosyalist" Attila İlhan'dan öğrenelim:

> "Türkiye uğraşa didine geliştirdiği olanaklarla, Ortadoğu pazarlarına ulusal çıkarları için mi girecektir, yoksa, onun Müslüman ülkesi olmasından, bölgedeki geçmiş itibarından yararlanarak, Avrupalı rakiplerini altetmek isteyen, Amerikan firmalarının çıkarları için mi? Türk firmaları, sermaye gereksinebilir, yatırıma hazır Amerikan şirketleri onlara bu sermayeyi bol keseden önerebilir, verebilirler. Bunun sonucunda, Müslüman ve Arap dünyasındaki görüntümüzün ne hale geleceğini düşünmeden, bu işe girmeli miyiz?
>
> "İşin ucunda, yalnız itibar kaybı yok, dış pazarlardaki ekonomik gücümüzün denetim altında düşmesi de var.
>
> "Dikkat isterim."

Faşist cuntanın ister büyük emperyalist güçlerin atlama tahtası olarak, isterse "katıksız Türk sermayesi" olarak emperyalistleşme çabalarına karşı proletaryanın "anti-emperyalist" bayrağını yükseltmek boynumuzun borcudur. Proletaryanın anti-emperyalizmi ise yalnızca başka ülkelerin değil, en başta kendi ülkemizin emperyalizmine karşı savaşmamızı zorunlu kılıyor. Proletarya enternasyonalizmi soyut bir dayanışma değil, proleter devriminin gerçekleşebilmesinin de zorunlu önkoşuludur.

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

Kahrolsun emperyalizm!

Yaşasın devrim!

İŞÇİNİN SESİ

Masrafı: 50p ■ Yıllık abone: 15 pound ■ Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: 29 Parkfield Street, London, N1, England ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd. (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilemez.

İçindekiler

Okurlarımız yazıyor

İleri kafa karışıklığının sürmesine yardım ediyor

Değerli yoldaşlar,
Bir süre önce TKP-ML hareketi Merkez Yayın Organı diye tanıtılan *"İleri"*nin 7. sayısı elimize geçti. Derginin 1. sayfasında başlayan "Antifaşist Direniş Cephesi mi? Küçük burjuva demokratlarının sağ koalisyonu mu?" adlı yazıda "birlik çığlıkları atanlar sadece küçük burjuva demokrasisinin savunucuları değildir. Bu koroya fırsatı değerlendirerek pay almaya çalışan sosyal faşist TKP'nin İngiltere kanadı diye anılan TKP(B) de katıldı ve rakiplerinden daha ileri çağrılar yaparak, birlikçiliğin şampiyonluğunu elinde tutmaya çalışıyor" deniyor.

Bugüne değin *İşçinin Sesi*'ni, TKP(B) ile sadece ve sadece siyasi polis, *İşçinin Sesi* taraftarları tutuklandığı zaman basına sızdırdığı haberde özdeşleştirmişti. Bunun dışında ben başka yerde böyle bir değerlendirmeye rastlamadım.

İleri'nin yazarı eğer *İşçinin Sesi* yayınlarını okumuş ise bu yayınlar TKP(B)'nin yayınlarıdır demesi olanaklı değil. Eğer *İşçinin Sesi* ile tanışıklığı siyasi polisin sızdırdığı haberle sınırlı ise, o zaman yayınları okumadan "rakiplerinden daha ileri çağrı yapmak", "birlikçiliğin şampiyonluğu" gibi değerlendirmeler ciddi bir tutum değildir.

Niyet ne olursa olsun, sonuçta değerlendirmelerin yanlışlığı bir yana, nesnel olarak bir kafa karışıklığının sürmesine yardım edilmiş olunuyor.

Y.Ç., Londra

Cunta korkusunu atamadı

Faşist cunta 7 Kasım Pazar günü anayasasını "kamuoyunun takdirine" sundu. Oylama sonucunda Emine Engin yoldaşın dediği gibi, "sandıktan faşist Evren, faşist cunta, faşist anayasa topluca çıktılar".

Cunta, anayasayı "oylamaya" sunarken sandıktan nasıl çıkması gerektiğinin de hazırlıklarını yapmıştı. Bu hazırlıkları halkımız çok yakından izledi. Faşist Evren "anayasaya kefil olduğunu" açıkladı. Başladığı propaganda gezilerine peşinden korkusuyla birlikte şiddeti ve baskıyı da götürüyordu. "Muhalefet" anayasa tasarısı üstüne tartışma boyunca göstermelik demokrasi altında konuşturuldu. Anayasa tasarı olmaktan çıkınca faşist diktatörlüğün tavrı değişiverdi. Muhalefet olarak kendini gösterenler birer birer süngülerini indirdiler. "Bu anayasanın her bakımdan yanında yer alabileceklerini" söylemeden edemediler. Türk-İş Genel Başkanı bile "anayasa tasarısına hayret ettiğini" söylerken cuntanın tavrı sonunda "MGK korkumuzu boşa çıkardı" diyordu. Burjuva yazarlar kalemlerini işçi sınıfına karşı, halklarımıza karşı kullanıyor, basın ve yayın tüm olanaklarını cuntanın emrine çalıştırıyordu. Çalışanlar zoraki mitinglere götürülüyor, polis ve asker kordonu altında zoraki Evren dinlettiriliyordu.

Tüm olanlara rağmen cuntanın %91'lik "evet" alması faşist demagojinin üst düzeye çıkartılmasıdır.

Bu konuda Türkiye'den haberler geliyor. Mektup ve telefon görüşmesi sonucunda cuntanın sandıktan nasıl çıktığı açıklık kazanıyor. Köylerde ve özellikle Doğu'da jandarma eliyle devlet baskısını anlatmamıza gerek yok. Buralarda halkın "evet" oyu kullanması için açık şiddet uygulanmış. Subaylar kahvelerde, muhtarlar evlerde "anayasaya evet oyu kullanmayanlar tesbit edilecek" diye korku salmışlar.

Çalışanlara ise "evet" oyu kullanmalarının amirler ve müdürler eliyle çeşitli yollarla iletilmesi cuntanın bu oylamayı nasıl ele aldığının göstergesidir.

Bunun dışında, oylamanın son günü seçim sonuçlarının toplanmasının Yüksek Seçim Kurulu'ndan MGK Sekreterliği'nin eline devredilmesi de %91'lik sonuca nasıl varıldığını gösteriyor.

Halklarımız bu sonuca cuntanın söylediği gibi bakmıyor. Hergün daha fazla ezildiğini, hergün sofrasından birşeylerin eksildiğini, faşizmin kanlı ellerinin herşeyine uzandığını görüyor.

Faşist cunta korkusunu yenemedi. Yenemeyecek. Panzerlerinizi işçi sınıfı kağıt gibi yırtıp atacak. O günler uzak değil. İşçi sınıfı bu yenilgiyi harmanlayıp zafere hazırlanıyor.

Partinin de devrimin de güvencesi işçilerdir!

O.Ö., Viyana

Doğruları savunmak yanlışları eleştirmek görevimizdir

Değerli *İşçinin Sesi,*
Bilindiği gibi, sosyalizm ve

dünya barışının koruyucusu SSCB'nin Komünist Partisi Genel Sekreteri Brejniyef yoldaş 10 Kasım'da öldü. Brejniyef yoldaşın sekreterliğinde izlenmiş olan iç ve dış siyasetle emperyalizme karşı önemli kazanımlar sağlanmış, aynı zamanda emperyalizmin saldırgan ve sömürgeci yüzü büyük ölçüde teşhir edilmiştir.

Sovyetler Birliği'nin izlemiş olduğu bu siyaset genelinde dünya barış sever halkların saygınlığını kazanırken, kendilerine devrimci diyen küçük burjuva siyasetlerinin de düşmanca saldırılarına hedef olmuştur.

Bu düşmanlığın kaynağı 1957 sonrası ortaya çıkan Çin-Sovyet uyuşmazlığının Sovyet düşmanlığına çevrilmesidir. Küçük burjuva devrimcileri bunu o dönemde iki ülke arasında olan çelişkileri çarpıtarak yorumlayıp yapmaktadır. Brejniyef yoldaşın ölümünün "bir tüy kadar değerinin olmadığını" söylemeleri de aynı tutumun kanıtıdır. Bu tutumlarıyla emperyalizmin sosyalizme saldırısını desteklemektedirler.

Diğer yanlış bir görüş de bizim menşeviklerin yaptığı gibi SBKP'nin hatasız, eksiksiz olduğunu kabul etmek ve SBKP'ye yoldaşça eleştiri getiren tüm siyasetleri Sovyet düşmanı ilan etmektir.

Biz *İşçinin Sesi* ise, evet, Sovyetler Birliği'ni destekliyoruz ama SBKP'yi ne hatasız ne de eksiksiz görüyoruz. Doğrularını savunuyor, hatalarını da eleştiriyoruz. Yaptığımız eleştiriler yapıcı yöndedir. Yıkıcı değildir. Doğru tutum, komünist tutum budur. Hiçbir parti, hiçbir Marksist hatasız değildir. *İşçinin Sesi*'nin doğruluğu onun olaylara bu yaklaşımı, var olan yanlışları doğru değerlendirmesidir.

Biz *İşçinin Sesi* sempatizanları olarak Brejniyef yoldaşı anıyor ve yaşasın sosyalizmin merkezi, yıkılmaz kalesi Sovyetler Birliği diyoruz.

Devrimci selamlar.

Yaşasın TKP

Yaşasın *İşçinin Sesi*

A.Doğan, Hamburg

HABERLER

Kıbrıs ve Türkiye halklarının anti-faşist, anti-sömürgeci dayanışması güçleniyor

Daha önceki sayılarımızda faşist cuntanın "Kıbrıs Türk Federe Devleti temsilcisi" eliyle İTİB'e karşı yürüttüğü kampanyadan sözetmiştik. Son aylarda cuntanın kuklası Denktaş'ın Londra uzantıları yine harekete geçtiler. Kendilerine tanınan "maddi olanak" ve "destek tayinleriyle" ilk olarak din ve Türkçe okullarını kullanarak şövenizmi körüklemek istediler. Ayrıca "milliyetçi birlik" ve "Türk lobisi" kurma işine giriştiler. Devrimci örgütleri ve "Rum düşmanlığını" hedefleyen bu çabalar devrimci-demokrat örgütlerin savaşımıyla etkisizleştirildi. "Federe devlet temsilcisi" ve 5-6 sözde dernek yöneticisinden oluşan girişimciler halktan soyutlandı. Binlerce pound harcayıp düzenledikleri lüks geceler, burjuva basının desteği onları kurtaramadı.

Bu faşist yardakçılarının son çabaları ise Türklerin ve Rumların birlikte, kardeşçe yaşadığı belediyelerin meclislerinde başlattıkları girişimler oldu. Harringay belediyesinden Kıbrıs'taki durumu çarpıtan bir karar tasarısı geçirmek istediler. **Bu girişim Kıbrıslı ve Türkiyelilerin devrimci ve demokrat örgütlerinin çabasıyla durduruldu.** Bu belediye meclisinin konuyu öğrenen İşçi Partili üyeleri karşı bir karar tasarısının propagandasını yapmaya başladılar.

Ayrıca faşist cunta ve Kuzey Kıbrıs'taki uzantılarının gerek Kıbrıs gerekse İngiltere'deki ilericilere, devrimcilere yönelik girişimleri karşısında Türkiyeli ve Kıbrıslıları kapsayan 6 örgüt biraraya gelerek bir toplantı yaptı. Toplantıda ortak savaşım kararı alındı. Toplantıdan sonra yayınlanan bir bildiri İngiltere çapında dağıtıldı.

Bildiriye imza koyan örgütler şunlardır: Britanya Kıbrıslılar Birliği, Kuzey Londra Kıbrıslılar Birliği, Kıbrıslılar Derneği, İngiltere Türkiyeli İlericiler Birliği, İngiltere Türkiyeli Öğrenciler Federasyonu ve Londra İşçi Birliği.

Yayınlanan bildiride özetle faşist cunta ve Kıbrıslı kuklalarının Kıbrıs ve Ege'deki amaçları anlatılıyor ve şöyle deniyor:

"Harringay belediyesinin ve şimdi de Kıbrıs sorununa adil bir çözüm getirmek açısından güç ve cesaret kaynağı olan Islington Belediye Meclisi üyelerinin ilkeli girşimini tüm gücümüzle destekliyoruz.

"Vahşi Türk sömürgeciliği ve faşizmine karşı, Kıbrıs halkı ve cuntanın baskı, hapis, işkence ve katliamları altında yaşayan Türkiye halkıyla kararlı dayanışmanın Britanya'daki tüm demokratik güçler ve kuruluşlar için onurlu bir görev olduğuna inanıyoruz."

İŞÇİ MİZAHI

Devlet sırrı

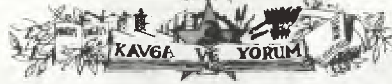
Evren'in, bilinen "halk" mitinglerinden birinde, demokrasi ve yeni anayasa üzerine bol keseden atmasına dayanamayan bir işçi, "Faşizmi, demokrasi diye dünya aleme yutturmaya çalışan sahtekarlarsınız." diye yüksek sesle bağırmış. Anında tutuklanmış. Önce yaptığını inkâr etmediği için 45 gün, sürekli "ifadesi alınmış". Sonra hakim önüne çıkarılmış. Davayı dinleyen hakim 25 yıl hapsine karar vermiş. Cezayı duyan işçi şaşırmış. "Kendi yasanızda bile bunun cezası 10 yıldır, fazladan 15 yıl neyin nesi oluyor?" diye sormuş.

Hakim "Senin dediğin 10 yıl muhalefet etmenin cezası. Fazladan 15 yıl devlet sırrını açıkladığın için".

Orhan, Paris

İŞÇİNİN SESİ

R. Yürükoğlu

Örgütlülük-özgürlük

Devrim dünyanın en otoriter işidir. Karşımızda en merkezi biçimde örgütlenmiş bir düşman var. Ordusuyla, polisiyle, mahkemeleriyle, hapishaneleriyle, gizli servisleriyle. Bu düşmanın karşısında ancak merkezi bir güçle durulabilir. Bu düşman ancak merkezi ve demir disiplinli bir örgütle yere çalınabilir.

Şu sıralarda devrimci hareket-te iyice yaygınlaşan bir yanaşım var ki partimiz bundan tam ve kesin olarak arınmak zorundadır. Dönemin getirdiği "olanaklar"dan küçük burjuvanın yararlanması anlamını taşıyan bu yanaşıma günlük yaşantıda sık sık şu cümlelerde rastlarız: "Aklıma yatmayanı yapmam". "Şunu yap, bunu yap olmaz, ben kendim karar vermeliyim". "Özgürlüğüm kısıtlanmamalı". "Evet efendimcilik isteniyor", vb. Bu çok "kişilikli", çok "özgürlükçü" yanaşım aslına bakarsanız likidatörlük ve küçük burjuva anarşizmidir. Tüm emek hareketi, tüm devrimci hareket için, ama özellikle komünist partisi için yoğun olarak savaşılması gereken bir illettir. Hele bugün.

Bu yanaşım üç düzeyde ele alınabilir. Birincisi, TKP'nin yeni tüzüğü düzeyinde, ikincisi Leninci parti teorisi düzeyinde ve üçüncüsü genel olarak örgüt kavramı düzeyinde.

Birinci düzeyden başlarsak, TKP'nin bugünkü tüzüğü, demokrasi asıl ve tam olarak MK'da işler, belli kısılmalarla il komitesine dek iner, o düzeyin altında demokratik işleyişler bugün yoktur der. Bu tüzüğü onaylayarak partiye katılan kişi, "aklıma yatmayanı yapmam", "evet-efendimcilik", "özgürlüğüm kısıtlanıyor" derse ya ikiyüzlü bir küçük burjuva, ya da okuduğunu anlamayan biri olduğunu kanıtlar.

Bırakalım tüzüğümüzü, gericilik dönemini, kritik dönemleri, ikinci düzeye bakalım. Leninci parti teorisine göre parti tepeden aşağıya kurulur. Bu ne demektir? Hiçbir "biçimsel demokrasi" arayamazsın. Birisi gelir, sen sen sen il komitesisin, sen şu ülkeye, sen şu kentten şu kente gideceksin der. Bu insan kimdir? Nereden almış bu hakkı, meşruluğu nereden geliyor? Özünde *yoldaşça güvenden, partiyi kabulden* geliyor, başka hiçbir şeyden değil. Böyle bir anlayış içinde çalışacaklar parti saflarına katılır. İşin özünde merkezi otorite vardır. Komünist partisi en başından merkeziyetçidir. Tepeden aşağıya örgütlenir. Bunu kabul etmeyene komünist denmez.

Üçüncü düzey ise, bu küçük burjuva bireyciliğine tutulmuşların o çok "aydın" tutumlarının altında koyu bir karacahillik yattığını ortaya serer. Felsefi anlamda, "özgürlük-örgütlülük" konusunu hiç anlamadıklarını, örgüt nedir bilmediklerini gösterir. Hangi örgüt olursa olsun, hayvanları koruma derneği olsa bir takım kurallara sahiptir. Böyle kurallara sahip bir örgüte girdiğin zaman, "özgürlüğünü" o kurallar oranında kapıda bırakıyorsundur. Örgüt ile özgürlük arasında diyalektik bir çelişki vardır.

Bir kez *çoğunluk* diye bir kavram var. Çoğunlukla karar belirlenen yerde tam bir özgürlüğün olanağı yoktur. Hem öyle ki, azınlığın büyüdüğü oranda, özgürlükler de o denli budanıyor demektir. Şimdi bir örgüt düşünün, karşıt görüş %1 olsun. O örgüt gerçekten çok özgür demektir. Ancak %1'in isteğine karşı tutum alıyor, ancak %1'in isteğini reddediyor. Fakat bir örgüt düşünün, %51 çoğunluk, %49 azınlık. Orada özgürlük çok daha fazla budanmış demektir, çünkü %49'un dediği hiçe sayılıyor. Bunlar komünist partisinin değil, örgüt kavramının içinde vardır.

Görülüyor ki, konuya hangi yönden yanaşsak, küçük burjuvazinin tutarsızlığına varmak zor olmuyor.

Bir de şunu görmek gerekir. "Aklıma yatmayanı yapmam"cılar genel olarak Türkiye'de değil, Avrupa'da ortaya çıkıyorlar. Bunlar Batı Avrupa'daki demokratik işleyişleri, örtüleri biraz fazla abartıyorlar. Kapitalist toplumu vitrinindeki en iyi görüntülerle alıp kabul ediyorlar, bu nedenle işin özünü gözden kaçırıyorlar. Bu hatayı işledikten sonra ikincisi ve en az birincisi denli ağır bir hata daha yaparak, toplumla illegal komünist partisi arasında paralel kuruyorlar(!) ve buradan akıl yürütmeye başlıyorlar. Bu bir yana, bir takım işleyişleri özün yerine geçirmeye çalışan bu yarım-aydınlar, bu ülkelerin en demokratiğinde bile önemli odaklarda merkeziyetçiliğin ve disiplinin mutlaklığını ya görmüyorlar, ya herkesi kendileri gibi sanarak hasıraltı etmeye çalışıyorlar.

Bir kez kapitalist toplumda insanlık dışı bir disiplin, *açlık disiplini* vardır. Tüm toplum buna göre örgütlenmiştir. Sonra, evet partilerde, örgütlerde bir düzeye dek demokratik işleyişler vardır. Ancak, mekanizmaya bir zarar gelebileceği anda neler olabildiğini Tony Benn'e yapılanlarda görebiliyoruz. En önemlisi de, kapitalist toplumu çekip götüren, kapitalist toplumun canalıcı mihrakları olan orduda, gizli servislerde, korporasyonlarda, tekellerde, hiçbir şekilde "biçimsel demokrasi" işleyişleri göremezsiniz.

Bu son söylediğimden önemli bir sonuç çıkar. Bir düzeni yaşatacak, ya da yıkacak mihenk taşı örgütlenmeler, merkeziyetçi ve yüksek disiplinli örgütlenmeler olmak zorundadır. Lenin'in yaptığı, işte tam bu noktada işçi sınıfı açısından bir ikiyüzlü tutumu kaldırmak olmuştur. Lenin savaşmak isteyen, merkezi olarak örgütlenir diyor. Ve demokratiklik o örgütlenmenin izin verebildiği çerçeve içinde uygulanır. Lenin'in parti teorisine yaptığı katkının en önemli yönü buradadır. Tarihin verdiği en büyük ders, savaşacak örgütlerin merkezi örgütler olduğudur. Tüm insanlık tarihinden, sınıf kavgaları tarihinden bu sonuç çıkmaktadır. Bunun tersine bir tek örnek gösterilemez. Lenin bu dersi çıkarıyor ve bir aldatmacayı, demokrasi adı altında sahtekarlık yapılmasını reddediyor. İşçi partileri için Lenin'in dönemine dek bir tek kavram vardı: Demokrasi. Demokratik merkeziyetçilik kavramı Lenin'le geldi. Demokratikliği belirleyen asıl olarak yoldaşça güvendir, devrimi yapacak parti merkezi bir partidir. Bu Lenin'in katkısıdır. Menşeviklerin Lenin'i diktatör diye "eleştirmelerinin" nedeni de buradadır. Lenin'i öteki renklerden ayı-

ran önemli unsur budur.

Savaşacaksan, karşındaki örgütlü güçleri yeneceksen, merkezi bir güç olacaksın. Gemide kaptanın (ya da kaptanlık kurumu) sözü geçer. Mutlak otoritedir. Orada koca denizle boğuşan bir küçük tekne, burada büyük düşmanlarla boğuşan bir örgüt. Lenin'in parti teorisi, merkeziyetçiliği getirerek, savaşmak isteyenler için bir aldatmacayı ortadan kaldırıyor. Savaşmak istemeyenler için de örgütü kapatıyor.

Savaşmak isteyenler için *demokratikliğini kendi içinde zamana, yere ve yaptığı işe uygun olarak biçimlendiren, ama merkeziyetçi ve demir disiplinli* örgütlenmeler gerekir. Bu sınıflar kavgası tarihinin gösterdiği *yasadır.*

Biz Türkiye'de düzeni devirmek, ihtilal yapmak, yeni bir düzen kurmak istiyoruz. Yine Lenin'in bir sözü var: Devrim dünyanın en otoriter işidir. Karşımızda en merkezi biçimde örgütlenmiş bir düşman var. Ordusuyla, polisiyle, mahkemeleriyle, hapishaneleriyle, gizli servisleriyle. Bu düşmanın karşısında ancak merkezi bir güçle durulabilir. Bu düşman ancak merkezi ve demir disiplinli bir örgütle yere çalınabilir.

"Aklıma yatmayanı yapmam!" Öyle bir tıngırtısı var ki, "ileri", "modern", "aydın" bir tutum gibi geliyor değil mi? Tam tersine, bu tutum bizi düşman karşısında teslim almak isteyen bir görüşü simgeliyor. Bu görüş, düşman sınıfın kendi canalıcı örgütlerine (ordular, gizli servisler, polis, tekeller, korporasyonlar, işletmeler) hiç bulaştırmadığı ama orta katmanların ve genel olarak halkın içine onu pasifleştirmek için "aydın-ileri" tutum olarak soktuğu çıplak *burjuva bireyciliği*dir. En başta küçük burjuva entellektüelleri (siz yarım-aydın diye okuyun) koşarak bu oltayı yutuyorlar.

"Aklıma yatmayanı yapmam!" "Doğruluğuna ben karar vermeliyim!" Bu tutum özünde ne demektir? Bu, büyük harflerle yazılmış, altı da iki kez çizilmiş "BEN" demektir. BEN bilirim, BEN yaparım, BEN karar veririm. Üstün karşısına BEN, çoğunluğun karşısına BEN. BEN, BEN, BEN! Bu, işte özünde böyle iğrenç bir anlayıştır. (Bu çeşit "demokrat"lardan iyi diktatör çıkar!) Nesnel anlamı ya da sonucu da, amaçlarına, yaptığı işe, örgütüne, yoldaşlarına, yöneticilerine inançsızlıktır.

Bu noktada, yanıtlanması gereken iki soru akla geliyor. Birincisi: Yöneticiler (yani üst) her zaman en iyisi midir, her zaman doğru mu karar verir?

Tabii ki yöneticiler her zaman en iyisi olmayabilir. Tabii ki her örgütte yönetimin dışında daha yetenekli insanlar bulunabilir. Çeşitli nedenlerle olabilir. Gözden kaçmış olabilir. Ya da yönetici, bu gelirse benim ayağımı çelecek diye kasıtlı olarak dışarıda tutmuş olabilir. Herşey olabilir. Ya da tabii yönetici yanılabilir. Yanlış karar verebilir.

Ancak soruna iki noktadan bakmak gerekir. Birincisi, sosyolojik açıdan, uzun dönemli baktığımızda hayvanları koruma derneğinden komünist partisine, hangi örgütü alırsanız alın, daima yöneticiler daha yetişkindir. En doğru karar verme şansları daha yüksektir. Bunun tersini düşünmek, örgütün kendi varoluş nedenine karşı savaşıyor olmasını kabul etmek olur. Her örgüt, amacı ne olursa olsun, kendi amaçları doğrultusunda gelişmek, kendi amaçlarına göre birşeyler yapmak, birşeyler başarmak ister. O zaman, o örgütün bunu en iyi yapabilecek olanları kenarda bırakıp, daha kötülerini başa getireceğini ve uzun süre bunun böyle gidebileceğini düşünmekte mantık yoktur. Sosyolojik açıdan, o itiş-kakış, o eleme içinde yöneticiler daima örgütün en ileri unsurlarıdır.

İkinci bakmamız gereken nokta da şudur: Yanlış yapabilir yönetici. Ama düzeltmenin yolu, ancak o örgütün *o günkü* işleyiş kurallarında bulunabilir. Bunun dışında, bu kuralları reddederek bu yanlışı düzeltmeye kalkmak, buna kalkışan kişi açısından sahtekarlık, kalleşlik anlamına gelir. Altına imza attığı, söz verdiği şeyi reddetmek anlamına gelir. Örgüt açısından ise o kişilerin taşıdıkları güce bağlı olarak ya sinek vızıltısı anlamına, ya da yıkıcılık anlamına gelir. Yönetici yanlış yapabilir. Düzeltmenin yolu örgütün kendi kurallarından geçer.

İkinci soruya gelirsek. Bu "aklıma yatmayanı yapmam" vb.'nin içinde asıl olarak şu düşünce gizlidir: Çoğunluk her zaman doğru mudur? Bizim de yanıtlamak istediğimiz ikinci soru budur.

Tabii ki çoğunluk her zaman doğru söylemez. Ancak burada da yine iki noktadan bakmak gerekir. Birincisi, sosyolojik açıdan, uzun erimli bir çerçeve içinde baktığımız zaman, çoğunluğun daha doğru tutum alma şansı karşılaştırılamaz.

İkincisi, çoğunluğa uyma kararını kaldırdın mı geriye anarşi, kaos kalır. Örgüt kalmaz. Uzun dönemde çoğunluğun tek tek insanlardan daha iyi düşünebileceği doğruysa, uzun dönemde çoğunluk kendi yanlışını düzeltir. Şu ya da bu yöne, kendi anlayışı doğrultusunda. Çoğunluğun bir yanlışının düzelmesini istiyorsak, o yine ancak çoğunluğun *o günkü* işleyiş kuralları içinde kendini düzeltmesinden geçer. Bunun karşısına örgüt kurallarını yıkıcı bir biçimde çıkılırsa, ortada örgüt değil kaos kalır.

Bütün bunlardan çıkan sonuç: Örgütle özgürlük arasında bir diyalektik çelişki vardır. En başta bunu görmek gerekir.

Biz gerçek bir Leninci komünist partisi olmayı, demir gibi bir disiplini ve merkeziyetçiliği amaçlıyoruz. Bunu açıkça söylüyoruz. Tüzüğümüz bu anlayıştadır. Siyasal özgürlüklerin varolmadığı bir ülkenin illegal bir partisinin bu tüzüğü yine de demokratiklik sağlayan pekçok işleyişe sahiptir. Çekal'da Hatice yoldaşın söylediklerine ben de şunları ekleyebilirim:

— parti hattını tam öğrenme hakkı
— organında görüş getirme, üst organlara iletme, eleştiri-özeleştiri
— karar alınmamış her konuda parti içinde ve dışında istediği görüşü savunma
— parti basınına yazı yazma
— açık tartışma
— il ve yukarısı örgütler için kongre toplama
— MK'nın seçimle gelmesi
— yerel örgütlerin özerkliği

Tüzüğümüzün güvence altına aldığı bu işleyişler, pekçok legal komünist partisinin tanımadığı özgürlüklerdir. Ve de siyasal özgürlükler sağlandığı oranda alanı genişleyecek ve çeşitlenecektir.

"Leninci parti, merkezi bir partidir, tepeden aşağıya kurulur." Bunun özünde, temelinde, başlangıcında karşılıklı bir anlaşma, yazılı ya da yazısız bir sözleşme vardır. *Yoldaşlık güveni* vardır. Bunun ötesinde de hiçbir şey yoktur. Yoldaşça güven temelinde insan kendi özgür iradesiyle bir işleyişler-kurallar topluluğuna katılıyor. Bunun içinde özgür iradesiyle çalışıyor. Çıkacaksa da kendi özgür iradesiyle bunun dışına çıkıyor. İşte özgürlüğün çerçevesi budur. *Partinin ve komünist bireyin ortak olan amaçları ve inançları yolunda savaşmanın dışında bir özgürlük yoktur. Özgürlük gönüllülüktedir.* Yoldaşça bir güvene, böyle bir sözleşmeye dayanmasındadır. Bunun ötesinde başka birşey aramak korkunç bir burjuva entellektüelizmine çıkar.

Bunları çok yinelemeliyiz. Bugün böyle bir yineleme hepimizin anlayışının yanlışsa değişmesini eksik-yanlış yanları varsa düzelmesini sağlamak içindir. Ancak, yalnız bugün değil, sonuna dek bu sorun önümüzde duracaktır. Bu Leninci anlayış devrimi gerçekleştirecek bir parti yaratma, devrim yapma sorunudur. Başarıya ulaşmak için merkezi, demir disiplinli bir parti olacağız. Ve bunu kafalarımızda özgürlükle çelişmeyeceğiz.

İŞÇİNİN SESİ

R. Yürükoğlu

Örgüt seferberliği

TKP' nin Leninci örgütlerinde *örgüt seferberliği* çalışmaları hızlandı.

Örgütlerin hazırladıkları ve EK'ya gönderdikleri planlardan tüm örgütlerin örgüt seferberliğini özüyle kavradıkları, akıllı düşünülmüş hedefler belirledikleri, hayalci yanaşımlara düşmedikleri ve en önemlisi hedefleri gerçekleştirme azmi taşıdıkları yansımaktadır.

Kısa bir planlama sürecinden sonra tüm örgütler yoğun bir çalışmaya daldılar. Başta Türkiye örgütleri olmak üzere, Londra, Hamburg, Köln, Mannheim ve Paris örgütleri ilk aşamada EK'nın *örgüt seferberliği* çağrısına en başarılı yanıt veren örgütler durumundadır. Hamburg'da yoldaşlarımız sabah saat 5'de yola düzülerek fabrika kapısına dayanıyorlar, önemli yanı, bunu zevkle yapıyorlar. Köln'de yabancı işçiler sorununda, her çeşit "sol"un özünde ulusçuluk taşıyan belirsiz bildirilerinin dışında gerçekten güzel bir bildiriyle işe daldılar. Mannheim'da parti örgütünün kurumlaşması ve ideolojik eğitim yönünde ciddi atılımlar var. Paris örgütü, ev ziyaretleri yönünde yeni ve başarılı yöntemler geliştireceğe benziyor. Bu arada Paris'te bir sosyalist yığın örgütü kuruluyor.

Yığın çalışmasını arttırmada belki de en ilginç güçlük Londra örgütünün önünde duruyordu. İngiltere'de EK'ya bağlı merkez uzmanlık bürolarında çalışan yoldaşların sayısı yanında, asıl yığın çalışmasını yürütecek parti komitesine bağlı yoldaşların oranı 1/3 idi. Bu nedenle, yığın çalışmasına daha çok yoldaşı seferber etme gereksinimi ile, EK'nın "altında yığın bağı olmayan hücre kalmayacak" kararını birleştiren komitedeki yoldaşlar EK'dan onay alarak merkez büro sekreterleriyle bir toplantı yaptılar. Bu toplantıda, bürolarda çalışan tüm yoldaşların değişik yollarla (ve kendi büro disiplinleri altında) yığın çalışmasında görev almaları için ortak bir plan hazırladılar. Sonra bu öneriyi, kendi karar alanlarını aştığı için EK çalışma toplantısına getirdiler. EK öneriyi onaylayınca da parti çalışmamızda bir yenilik olan bu planı uygulamaya geçtiler.

Böylece tüm parti örgütleri, örgütçüye yaraşır güzel çalışma planları hazırlayarak ve hızla işe koyularak bir nalı cebimize koyduk. Geriye üç nal — bir at kaldı. Yani görevin asıl zor bölümü önümüzde duruyor. O da, tempoyu düşürmeden, gevşetmeden inatla koyulan hedefler doğrultusunda çalışmaktır. Her örgütte genel olarak belli bir yoğun çalışmadan sonra işlerin şu ya da bu yönünde ya da tümünde bir tavsama ortaya çıkar. Bu olağandır. Önemli olan, komitelerimizin bu anı zamanında kavrayıp yeni önlemlerle, yeniliklerle yeni bir atılımla ivmeyi yeniden yükseltebilmeleridir. Tuttuğunu bırakmamak, inat!

Örgütlenme seferberliğinin başarısı büyük ölçüde yöreler arası bilgi alışverişine bağlıdır. Bu sorunu nasıl çözdük, şu güçlük için ne önlemler düşündük, uygulamada ne gibi güçlükler ya da zaaflar çıkıyor ve bunlara karşı ne düşünüyoruz? Bunlar ve bunlar gibi çok çeşitli deneyimler ancak merkez organımız üzerinden geçerek tüm partinin malı olabilir. Ancak böylece, güzel ve başarılı örnekler genelleşebilir, bir bölgedeki yanlış, öteki bölgeleri uyarabilir, bir bölgedeki yaratıcı bir çözüm öteki bölgelere örnek olabilir. Partinin kollektif deneyimi böyle gelişir.

Bu nedenle merkez organa genel olarak haber, yazı, yoldaş mektuplarını arttırmalıyız. Teorik yazıdan çok, işçi-parti yaşantısından haber — kısa yazı. Belgilerin, keskin, süslü cümlelerin giderek yok olduğu yalın, temiz, hedefe uzatmadan vuran örgütçü yazışmaları!

Merkez organa yollanan mektupları en az 20-30 katı arttırmalıyız. Bunlar ille basılmak için de olmayabilir. Editörle, yazı kuruluyla mektuplaşın. Düşündüklerinizi, önerilerinizi, çevredeki işçilerin dertlerini, yaşam koşullarını anlatın. Anlattıklarınızın hepsi gazetenin satırlarına sızar. Gazetemiz daha da başarılı bir gazete olur.

Partimizin, anayasa oylamasından sonra devrimci çalışma açısından yeni bir dönem açılacağı yolundaki saptaması *son hızla* doğrulanıyor. *Yanıtını* da *son hızla* yapıştırmak gerekiyor: *Son hızla örgütlenmek!*

R. Yürükoğlu

TKP'd op rtünizme yeni başkaldırı

TKP'de, oportünist klik için amacının asıl olarak Türkiye'de sosyalizm propagandası yapacak legal bir komünist partisi kurmak olduğu şimdi daha iyi anlaşılan 1973 atılımı dönemi, faşist cuntayla birlikte kesin olarak kapandı.

Cuntadan bu yana, oportünist yönetim kliği Türkiye'de çalışmayı durdurdu. Örgütleri kendi durumlarına bıraktı. Cuntanın faşistliğini gizlemek için terledi. Ülkeye gerici bir diktatörlük kurulduktan sonra bile Avrupa'da "TKP'ye özgürlük" belgisiyle eylem yaptı. Burjuva Kemal'le Lenin'in resimlerini paçavralarında yanyana basma küstahlığını gösterdi. Küçük burjuva sosyalizminin simgesi TİP'le birleşme yolunda çok yol aldı. (Belki de gizliden birleşti!) Daha çok sayılır.

Tüm bu gelişmeler, "resmi" yönetimin etkisindeki devrime inançlı kesimlerde yeniden büyük bir tepki yarattı. Merkez disiplinini reddeden çok sayıda irili ufaklı gurup doğdu. Yönetimin yanında duran belli bir düzeyin üzerinde yetişkin ve yetenekli kadroların sayısı iyice azaldı. "Resmiler partisi" bitkisel yaşama geçti.

Kötünün çökmesi iyidir, ancak, merkez oportünizmine karşı bu son başkaldırıların taşıdığı bazı özellikler etkinliğini büyük ölçüde engellemektedir. Dahası, bugün Politik Büro'yu ve MK'yı, başını "yardımcı genel sekreter" Tahir Yalaz ve N.Gürel'in cektikleri "Partizan" kliği kesin olarak ele geçirmişse, bunda partinin devrime gönül ver-

miş ögelerinin 1979'dan bu yana yaptıkları yanlışlar yanında, sözünü ettiğimiz özelliklerin de payı olması gerekir. Bir kez, parti içinde oportünizme başkaldırının doğurduğu örgütlenmeler arasında ilişki, eşgüdüm, yardımlaşma, hatta haberleşme bile yoktur. Bu durum azılı oportünist "partizan" kliğinin işine yaramaktan başka sonuç vermez. İkincisi, partimizde oportünizme karşı bugün açık kavga yolunu seçenlerin çoğunluğuyla, bu ergeç gelinecek yola 1979'da girmiş Lenininci parti örgütleri arasında ilişki, eşgüdüm, yardımlaşma, hatta haberleşme bile yoktur. Bu durum da oportünizmin işine yaramaktan başka sonuç vermez.

Kötünün yıkılması iyidir ama iyinin de kurulması gerekir. *Siyasal-ideolojik-örgütsel almaşık gerekir.* Yoksa pekçok unsur için girilen yolun sonucu çürüme olur.

Önemli olan, günlük siyasal seçenekler ya da çeşitli taktikler arasından kavgaya asıl olarak sonuçta belirleyici olan *ideolojik* mercekten bakabilmektir. Bugün, Türkiye işçi hareketinde *İşçinin Sesi* dışında bir başka Lenininci teori-pratik yaratılamaz. Geçici olarak daha güçlü örgütlenmeler yaratılabilir (ve zaten vardır). Ancak buna da bugün bayrak açmış parti içi gurupların gücü yetmez.

1979'dan bu yana parti içinde geçirilen deneyler pekçok konuda f[illegible] düşünceleri mutlaka değiştirmiştir. Yine de, bazı farklı yanaşımlar olabilir. Ancak, önemli ideolojik ve siyasal konularda uyum gözlenmektedir. Türkiye'de sınıfların konumu, tekeldışı burjuvazi, cuntanın kimliği, parti işleyişi, CHP, TİP, sosyalist sistemin rolü, dünya devrimini ve Sovyetler Birliği'ni savunma vb. Öyleyse, varolduğunu düşünebileceğimiz farklı yanaşımlar örgütlü savaş yürütmeye engel değildir. Zaten kimse kimsenin ikiz kardeşini aramıyor. Komünist partisinin işleyiş kuralları güçleri birleştirmede granit bir tabandır.

Bugün oportünizme karşı kavga veren tüm partililer birleşmek, birlikte savaşmak zorundadırlar. 1979'da işlenen hatayı bir daha işlemeyelim. *Oportünizme karşı parti içi kavgada güçleri bölmeyelim.* Bu bir kez daha yalnızca oportünizme yarar.

Sizlerin ve bizlerin, hepimizin en genç yılları, en temiz özlemi, tüm yaşamı TKP'yi gerçek bir komünist partisi, devrimin genel kurmayı yapmak üstüneydi. Bu amaç için dün TKP'de canla başla çalıştık. Bu amaç için bugün bizler oportünizmden arınmış TKP'de aynı hırsla çalışıyoruz. Yuvaya gelin. Partimizi, Türkiye Komünist Partisi'ni elbirliğiyle yükseltelim, 5. Kongre'ye götürelim.

DENEYİM ALIŞVERİŞİ

Örgüt seferberliğinde çalışma yöntemlerini geliştiriyoruz

Bayrak
Parti Komitesi

Merkez organımız *İşçinin Sesi*'nin 214-215. sayısında TKP-EK Üst Bürosu'nun "Örgüt Seferberliği" üzerine duyurusu yayınlandı. Duyuru ile yüklendiğimiz görevlerin üstesinden gelebilmek için, organımızda yaptığımız toplantılar sonucunda çeşitli kararlar aldık, planlar yaptık. Aldığımız kararların, eriştiğimiz sonuçların, bunlara ulaşıncaya kadarki sürecin bir dökümünü merkez organımıza iletmeyi yararlı gördük.

Bu yazı yayınlanan duyurunun örgüt seferberliği ile ilgili maddelerindeki sırayı izleyecektir. Her görevi nasıl çözmeye çalıştığımızı, kararlara ulaşırken, bazı konularda yoğunlaşan tartışmaları aktarmaya çalışacaktır.

EK Üst Bürosu'nun duyurusu elimize geçer geçmez yaptığımız ilk çalışma duyurunun dikkatle incelenmesi oldu. Duyuruda şöyle deniyordu:

> "Son yılların siyasal gelişmeler açısından en tehlikeli ama son bir-iki yıla oranla devrimci çalışma olanakları daha geniş kışına giriyoruz. Partimizi ortamın meydan okumalarına iyi hazırlamak zorundayız."

"Partimizi ortamın meydan okumalarına" hazırlamakta üzerimize düşen görevi hakkıyla yerine getirebilmek için, önce içine girdiğimiz dönemin özelliklerini ve örgüt seferberliğiyle bağını iyi kavramamız gerekiyordu. Dönemdeki değişikliğin ne olduğu ve bunun örgütsel çalışmamızın yönünü nasıl etkileyeceği tartışıldı. Daha bu noktada, bir yoldaş, örgüt seferberliğinin yüklediği görevleri kavradığını söylemesine karşın önerileriyle geçmiş dönemdeki çalışmayı sürdürmekten başka birşey getirmiyordu. Dönemle, örgüt seferberliği arasındaki ilişki iyice kavranmadan, o yoldaşın, kalıplara takılmayan, cesur kararlar yolunda davranamayacağı açıktı.

Doğru ideolojimiz sayesinde dönemdeki değişmeleri erken ve doğru saptayan örgütümüz, yeni dönemin getirdiği görevlere her zaman hızla atılmıştır. Bunu yaparken de örgütsel açıdan kalıplara takılıp kalmamış, cesaretle yeni yöntemler geliştirmiştir. Örgüt seferberliği bunun son güzel örneğidir. Tartışmalar sonucunda, o yoldaşın da kafası açılınca, örgüt seferberliğine, onun önümüze koyduğu görevlere aynı cesaretle hazırdık. Örgütlenmenin kalıplara sığmayacağı anlayışından yola çıktık. Geri dönülmez, onarılmaz hatalar yapmak dışında herşeye hazırdık.

Parti örgütlerini kurumlaştırma

Parti yaşamında canalıcı önem taşıyan toplantılar geçmiş dönemde çeşitli nedenlerle aksamıştı. Aksayan toplantılar, geçici de olsa örgütsel yaşamda dağınıklık, yapılan işlerde verimsizlik doğurmuştu. Bunu gözönünde bulundurarak

Devamı 8. sayfada

DENEYİM ALIŞVERİŞİ

Baştarafı 7. sayfada

parti toplantılarının, partinin daha genel çıkarlarını ilgilendirmedikçe aksamamasını, gecikmemesini, örgüt seferberliği süresince bütün toplantıların düzenli, zamanında, toplantıya uygun yerlerde yapılması karar altına alındı.

Toplantı yeri hem konspirasyon hem de verimlilik açısından önem taşıyordu. Telefon ziliyle kesilen, ayakaltı bir yerde toplantı yapmanın olumsuzluklarını kendi organımızda da yaşamıştık. Toplantıların bu yoldaki gidişlerinin yetkili organlarda denetlenmesi, bu tip toplantı alışkanlığının örgüt seferberliği sonrası döneme de yerleştirilmesini kararlaştırdık.

Özverisi çok yüksek bir hareketin parçası olarak üyelerimizin özverileri de yüksektir. Buna karşın parti keseneklerinin ödenmesindeki düzensizlik, geçmiş dönemde kesenek borçlarının birikmesine yol açmıştı. Parti örgütlerinin kurumsallaştırılması açısından önem taşıyan keseneklerin düzenli ödenebilmesi için, günümüze değin biriken borçların örgüt seferberliği süresince ödenmesini, yoldaşların çoğunun haftalıkçı olarak çalışmalarından, keseneklerini haftalık olarak ödemelerinin sağlanmasını kararlaştırdık.

Merkez organa yazı yazmak birçok yoldaşa zor gelen bir konu olmuştu. Bu hem yazı yazmak konusunda yol göstericilikte yeterince yardımcı olmamak, verilen yazı görevini iyi denetlememek, hem de görevi alan yoldaşın ihmalkarlığından kaynaklanıyordu.

Bu iki nedene karşı durmak için, yazı yazma görevinin yoldaşlara toplantılarında parti görevi olarak verilmesini, bunu yaparken de yoldaşlara gerekirse yardımcı olmayı kararlaştırdık. Herhangi bir yazının yazılış sürecini denetim altında tutabilmek için, genelinde, yoldaşlara tanınacak dört haftalık süreyi çeşitli dönemlere böldük. Yazı yazma görevi verilip, konu seçildikten sonraki sıralama şöyle:

1) İlk toplantıda görevli yoldaş bir yazı planı ve toplayabildiği kaynakçaları getirecek, plan tartışılacak.

2) İkinci toplantıda yazının hazırlanan taslağı tartışılacak.

3) Üçüncü toplantıda bitirilmiş yazı tartışılacak.

4) Dördüncü toplantıda, bir önceki toplantının önerileriyle değişen, gelişen yazı, sekreter yoldaşa iletilecek, o

Görev dağıtımına atılımcı, cesur, kalıplara bağlı kalmayan, sorumlulukları geniş ama çizgileri belli bir biçimde dağıtan, denetimi güçlü bir örgüt anlayışıyla yaklaşıyoruz.

da yazıyı üst organa ulaştıracak.

Merkez organa haber yollama konusunda ise, özellikle ihmalkarlıktan ve sorumlulukların kesin çizgilerle belirlenmeyişinden kaynaklanan olumsuzluklar vardı. "Nasıl olsa birisi yazar, yollar" anlayışı hakimdi. Bu noktada, diğer birçok örgütsel konuda da geçerli olan bu anlayışın sonuçlarını güzel yansıtan bir küçük hikayeyi aktarmakta yarar var.

Eski Yunan medeniyetlerinin birinde, alimler düşünmüşler, taşınmışlar, tartışmışlar, sonunda diğer gezegenlerde de yaşayan varlıkların olabileceğine kanaat getirmişler. Bunun üzerine, diğer gezegenlerdekilerle haberleşebilmek için, binlerce insanı bir meydana toplattırmışlar. Birisi yüksekçe bir yere çıkacak, "bir, iki, üç" diye bağırınca, herkes bir ağızdan bağıracak, çıkacak muhteşem gürültüyü, diğer gezegenlerdekiler duyacaklar. Bu arada toplananlardan biri kendi kendine "binlerce insan var, onların arasında benim sesimin ne önemi var, bağırmasam da o muhteşem gürültünün nasıl olacağını daha iyi duysam ne olur?" diyormuş. Neyse, yüksekçe yerdeki adam, bağırmış "bir, iki, üç". Ama o koca kalabalıktan "tıs" bile çıkmamış. Meğerse kalabalıktaki herkes, o muhteşem gürültüyü bağırmadan duymak isteyen kişi gibi düşünmüş.

Bu kısacık hikaye "nasıl olsa başkası yapar" anlayışının, sorumluluğun belirli çizgilerle bölünmeyişinin sonuçlarını, ya da sonuçsuzluğunu iyi yansıtıyor.

Bunun için ilk başta bütün organların kendi çevrelerinde, *çalışma alanlarında* olup bitenlerle ilgili haberleri yollamaktan sorumlu olmaları kararlaştırıldı. (Bunun denetimi güçlendiren, sorumluluğu geliştiren yönü açıktır.) Bundan sonra, her organda bir yoldaşa toplantıda, haber yazma görevi verilecek, ya en geç gelecek toplantıya ya da gerekirse toplantıdan önce haber sekreter yoldaşa iletilecektir. Sekreterler yazılacak haberlerde nelere dikkat edilmesi gerektiğini görevi alan yoldaşa göstereceklerdir.

Çok tartışılan konulardan birisi hücre eğitimleri oldu. Eğitimde sürekli bir plan olmayışı, zaman zaman aksamalara yol açmıştı. Örnek olarak, tam bir konuda eğitim başlamışken, tamamlanmadan daha önemli bir konu çıkıyor, ya da pratik işler bastırıyor, eğitim konusu yarım kalıyordu. Bunun önünü alabilmek için dörder haftalık eğitim planları yapılması, dört haftalık sürenin, iki toplantısında merkez organdaki önemli konuların tartışılması, diğer iki toplantıda da, varsa, çıkan diğer yayınların ya da materyallerin eğitiminin yapılması kararlaştırıldı. (Eğer başka eğitim materyali yoksa merkez organdan eğitim sürdürülecek.)

Bunun yanında yoldaşların toplantılara, eğitime hazırlanmış bir şekilde gelmeleri, eğitimin verimliliği açısından önemlidir. Bunu sağlamak için yazılı, sorulu-yanıtlı merkezileştirilmiş bir eğitim yolu izlemek kararlaştırıldı. Eğitim konusu ile ilgili çıkarılan sorular eğitim öncesi toplantıda yoldaşlara verilecek, yanıtlar istenecektir. Bu yoldan hem düzeyleri ölçebilmek hem de eğitime hazırlık sağlamak mümkün olacaktır. (Buna göre de değişik organlarda genel planın dışına çıkan eğitimler yapmak gerekebilir.) Eğitimin yazılı, sorulu-yanıtlı olması kararlaştırılırken, bir yoldaş, çalıştığı alandaki yoldaşların "yazmaya-çizmeye" alışkanlıklarının zayıf olduğunu söyleyerek karşı çıktı. Aslında bu geri kalmış yönlerimizi "meşrulaştırmaya" çalışmak demekti. Bunun üzerine, o alanda bu tip çalışmanın yerleştirilmesi için daha fazla çaba sarfedilmesi ve daha anlayışlı davranılması gereği ortaya çıktı.

Örgütlerde işbölümü ve yığın çalışması

İşbölümü gözden geçirilirken, ilk olarak bugüne değin yapılan ve yapılması gereken görevlerin geniş bir listesi çıkarıldı. Görev dağılımına bu görevler temelinde geçmeden, nasıl bir anlayışla bunu yapacağımız tartışıldı.

Atılımcı, cesur, kalıplara bağlı kalmayan, sorumlulukları daha geniş, ama çizgileri belli bir biçimde dağıtan, bunu denetimi güçlü bir yapının içine oturtan, denetimi güçlendirmek için de üyeleri somut görevlerle donatan bir

DENEYİM ALIŞVERİŞİ

anlayışla görev dağıtımına yanaşacağız.

Örgüt seferberliği önümüze üç ana görev koymuştu:

"a) Yığın çalışmasını yükseltme,
b) Örgütlenme ve yönetim biçimlerini modernleştirme,
c) İdeolojik anlayışı derinleştirme." (*İşçinin Sesi*, sayı 214-215, s.4)

İdeolojik anlayışı derinleştirme, çoğunluğuyla ideolojik eğitime ağırlık vermenin sonucu olacaktı. Bununla bağlı, eğitimin merkezi planlanmasından, bütün diğer organların durumunu en iyi değerlendirebilen en üst organın sorumlu olması en uygun gözüktü.

Kurumsallaşma, bütün organlarda parti çalışmasını daha yetkinleştirmek, daha verimli kılmak, oturmuş, dişlileri tıkır tıkır işleyen bir yapı kurmaya yönelikti. Parti anlayışının temellerinin oturtulması yolunda alınan kararları daha önceki bölümlerde incelemiştik. Bunların yanında, kurumsallaşmanın bir parçası olarak, partinin alt yapısını geliştirme, düzenli gelir kaynakları sağlama, teknik modernleşmeye ağırlık verme görevleri vardı. Bunlar geçmişte yapılmaya çalışılmış, görevleri üstlenen yoldaşların başka işlerle de uğraşmaları, başarılarını sınırlamıştı. Hem de bu yönde yürüyen işlerin denetimi güçleşmişti. Bu konulardaki çalışmaları bir uzmanlık gibi ayırmanın verimlilik ve denetim açısından önemi açıktı. Artık, bu alanda çalışan yoldaşlar, yığın çalışmasında yerlerini alacaklar, ama asıl sorumluluk alanları bu olmayacaktır. Bu tip çalışma, aynı zamanda, yığın çalışmasının önüne çıkan, yoldaşların zamanını çalan, bu tip işlerin temizlenmesi, bu yöndeki çalışmanın daha düzgün yürümesine yardımcı olacaktır. Alt-yapı çalışması yapan yoldaşlar bir yönüyle, yığın çalışmasının daha geniş alana yayılabilmesinin, daha verimli olabilmesinin olanaklarını araştırmak, sağlamakla görevlendirilmiş oluyorlardı.

Örgüt seferberliğine kadarki dönemde yığın çalışması kendi mütevazi çerçevesi içerisinde yürüyor, hayatın içinde yeterliymiş gibi kanıksanıyordu. Yeterli bir plan-program taşımıyordu. Bu yolda yapılacak, planlı, sorumlulukları daha geniş dağıtılmış bir çalışmanın örgütlenme açısından yararları açıktı. Parti örgüt şemasında, yığın çalışmasına en büyük ağırlığın verilmesi, bu çalışmanın alt yapı çalışmalarından ayrılması, yığın çalışmasında daha geniş sorumluluklar verilmesi, yeni yönetici yoldaşlar yetiştirilmesi, her partilinin belirli düzeylerde yığın çalışmasına katılabilmesi ve şemanın, yığın çalışmasının gidişini kolayca denetleyebilecek bir yolda değiştirilmesi gerekiyordu.

Bu nedenlerle, önce, üst organdan bir yoldaşa yığın çalışması yapacak organların bağlanması, diğer alt yapı çalışmalarının da, üst organdan diğer bir yoldaşa bağlı olarak yürütülmesi kararlaştırıldı. Bu hem yığın çalışmasını merkezileştiriyor, hem de alt yapı çalışmasını bundan ayırıyordu. Üst organ düzeyinde de denetimin, yönlendirmenin olmasını sağlıyordu.

Ne var ki, ilk bakışta çok uygun gözüken bu yapının kendi içinde sakınca taşıdığı tartışılınca ortaya çıktı. Bir yönüyle, parti çalışmasının ana alanını oluşturan yığın çalışması, içine girdiğimiz dönemde daha da önem kazanıyor, ama pratikteki yönetimi de üst organ düzeyinden aşağı indirilerek, bir noktada üst organ bu alanda fonksiyonsuz kılınıyordu. Bunun yanında dönemin gerektirdiği, sosyalist yığın örgütlerine ağırlık verme görevini uygulamaya uygun yapı oluşmuyordu. Yığın çalışması yapacak organların sorumluluğunu yüklenen yoldaşın, birçok göreve bölünerek, başarılı çalışma yürütmesine engel bir yapı çıkıyordu. Bir bakıma yığın çalışmasını baştan başarısızlığa itmek sonucuna varılabilirdi. Sosyalist örgütlere ağırlık vermek, öne çıkarmak bu temelde dağılım yapmak en uygunu oluyordu.

Örgütsel şemanın değişimi, görevlerin dağılımı yapılırken "göreve göre yoldaşları dağıtmak mı, yoksa yoldaşlara uygun görevler vermek mi?" konusu önümüzde duruyordu. Açıktı ki, önce yapılması gereken görevlere uygun organlar oluşturulması, varolan organların görevlerinin bunlara göre geliştirilmesiydi. Sonra da bu organlara, buralarda çalışabilecek en uygun yöneticileri ve üyeleri koymak gerekliydi. Ne "varolan kadromuzla bunu yapamayız" tipi tartışmalarla önümüzdeki ana görevleri atlayabilirdik, ne varolan kadroyu önemli olmayan bir sürü ayrıntı işe boğup, yine ana görevlerin yapılmasına nesnel olarak engel olabilirdik ve ne de kimi yoldaşlara nesnel olarak yapamayacağı işler vererek, yine aynı sonuca ulaşabilirdik.

Yine bu konuda yoldaşları tek tek görevler için irdelerken zaman zaman "o, bunu, bu şunu yapamaz" tartışmaları içinde, yoldaşların gelişip, görevlerin üstesinden gelebileceklerini unutur gibi olduk. Ama tartışmalar ilerledikçe, yoldaşın görevi yapamayışı öznel ise, nesnel değilse, gelişir, yapabilir diyebildik.

Yığın çalışması eskiden varolan yığın örgütleri temelinde örgütlenmiş parti organları aracılığıyla yürütülüyordu. Bu hem bu parti örgütlerinin görevleri iyi dağıtamamasına, zaman zaman yığın örgütlerinin işleri içinde kaybolmasına hem de bu örgütlerde çalışmayan yoldaşların, yığın çalışmasında aktif yer alamamalarına neden oluyordu. Bu ancak merkezi bir yığın çalışmasının planlanması, bununla bağlı bir örgütlenme planının çıkarılması, yığın örgütlerinde varolan organların görevlerinden ancak birinin o yığın örgütünün çalışmasını sağlamak olduğunu koymakla çözülebilirdi. Bu aynı zamanda varolan birimlerde genişlemeye yardımcı olacaktı.

Bu nedenlerle bir yığın çalışması planı yapıldı. Bölgelere göre sorumluluklar dağıtıldı. Bir yönüyle "parsellenen" bölgemizin çevredeki sorumluları belirlendi, hem de (bu sorumlulukların kesin çizgileri olması nedeniyle) denetim güçlendi. Yukarıdaki örnekten çıkarsak, kim bağırmıyorsa kolayca anlaşılacak. Çevre sorumlularının görevi yayın dağıtım ağının parçası olmak, çevrelerinde bu temelde yığın çalışması, örgütlenme çalışması yapmak, dağıtım ağını genişletmeye çalışmaktır. Bu yoldan, her yoldaşın yığın çalışması yapacağı kesin bir bölge varolacaktır. Hem de partimiz çevreden daha kolay enformasyon sağlayabilecektir.

Parçası olduğumuz toplumun ürünü olmanın, planlı çalışmaya yeterli değeri vermememizin sonucu, günümüze değin, örgütsel çalışmaları belirli bir düzeyde yürütemiyorduk. Ne kadar verimli çalıştığımızı, alınan kararların ne kadar yerinde olduğunu, kararları ne kadar iyi uyguladığımızı hakkıyla ölçmek olanaklı değildi. Geçmişte bir işe başlayıp, bitmeden diğerine el atıyor, işleri yapmada ana halka seçmeye yeterli önemi vermiyorduk. Ana halkaları seçmek. Üç aylık planlar yaparken, ilkinde ana halkaları doğru seçememiş olabiliriz. Ama en azından ana halka seçmek, planlı çalışma yapmak yolunda sistemli çaba sarfetmeye başlayabiliriz.

Örgüt seferberliği bize planlı-programlı çalışmanın, çalışmaları denetlemenin önemini bir kez daha hatırlattı. PLAN - PROGRAM - DENETİM.

Örgüt seferberliği yolunda son hızla çalışacağız. Hepimize kutlu olsun.

DENEYİM ALIŞVERİŞİ

Anayasa referandumu üzerine

Bilindiği gibi faşist cunta kendini meşrulaştırmak ve faşist devleti daha da güçlendirmek amacıyla hazırlattığı anayasasını referanduma sundu. Açıklanan sonuçlara göre halkın %91'i faşist anayasaya evet, %9'u da hayır dedi.

Bir kere bu rakamlar kesinkes doğru değildir. Ama şunu da iddia edemeyiz: Halkın çoğunluğu bu anayasaya hayır demiştir. Bu kendimizi avutmak olur.

Sonucun böyle olmasında çeşitli etmenler vardır:

Birincisi, devrimci propagandanın yığınlara götürülmesi çeşitli biçimlerde engellenmiştir. Yani bu anayasaya neden hayır denmelidir, yığınların kafasında açılamamıştır.

İkincisi, oylamanın öncesinde anayasaya hayır denmesi düpedüz yasaklanmıştır. Burjuvazinin basın kuruluşları tek taraflı evet propagandasını sürdürmüşlerdir. Oylama öncesi hayır kampanyası yürütenlerden bazıları tutuklanıp, televizyonda gösterilmiş ve böylece geniş yığınlara hayır derseniz sonunuz işkence ve hapistir diye tehdit savrulmuştur.

Üçüncüsü, bilinçsiz yığınlarda askerler biran önce gitsin de siviller gelsin, bundan daha iyi olur kanısı vardır.

Dördüncüsü, zarfların şeffaflığı ve mavi oyların zarflardan görünmesinin psikolojik etkisi oldu.

Beşincisi, yer yer oy kullanma yerlerine mavi oy pusulalarının konmaması ve sandık görevlilerince oy kullananların arkasından oy verme yerine girilip oy pusulalarına bakılması da sonucu etkiledi.

Bu gibi çeşitli nedenlerin yanında seçime katılma zorunluluğu da evet oylarını arttırmıştır.

Genel bir değerlendirme yaparsak, işçi yataklarından ve Kürdistan'dan karşı oylar yükselmiştir. Bu da göstermiştir ki, herşeye rağmen, bu faşist diktatörlüğe karşı tepkisini hayır oyları ile ortaya koyabilen, komünist olmaya aday insanların sayısı az değildir. Sorun, anayasaya hayır diyen bu insanlara ulaşıp, onları devrim savaşımının içine doğrudan katabilmektedir. Hayır diyenlerin büyük çoğunluğunun istemi ve bilinci sorunların devrimle çözüleceğinden yanadır. Örgüt seferberliğin de, bunu göz önüne almamız gerekiyor.

Haydi devrim için örgüt seferberliğine!

S. Acar, İzmir

İMG deyince ne anlıyoruz

En başta şunu belirtelim ki Türkiye Komünist Partisi *İşçinin Sesi* saflarında örgütlenmek ileri demokratik halk devriminin garantisidir. O zaman kendimize bir soru soralım: Nasıl örgütleneceğiz?

Partimiz bunun rotasını çizmiş, içinde yaşadığımız gericilik döneminde bile büyük mesafeler katetmiştir, etmeye de devam edecektir. Bu dönemde bile komünistlerin inancı kararlılığı sarsılmıyor, güçleniyor.

Konumuza gelince: İşçi Muhabir Gurupları (İMG). Üyeliğe hazırlık okulu demek olan bu parti sempatizan hücrelerinin sayısını arttırma yolunda sistemli çaba harcıyoruz.

İMG'leri, çok açık bir deyimle parti üyeliğine hazırlık okulu olarak ele almalıyız. Sempatizanları bu okullarda, yani bu hücrelerde yetiştirmek, partimizin siyasal hattını, Leninci ideolojisini kavratmak gereklidir. Komünist partisinin örgütlenme anlayışını, devrim anlayışını bu parti sempatizanları İMG'lerde kavrayacaklardır.

Örneğin tek bir kişiyi ele alırsak, bu kişi kendi başına birçok şey okusa, birtakım pratik işlere katılsa da, partinin merkeziyetçiliğin ve disiplinin ne demek olduğunu tam kavrayamaz. Buna benzer kişilere rastlanıyor. Kendilerine ben genelde devrimciyim, hiçbir siyasete bağlı değilim diyen bu tür kişiler, saflarını almadıkları sürece çürüyeceklerdir. Üçer-dörder kişinin, biraraya gelerek, İMG'lerde haftalık düzenli toplantılarıyla, eğitimleriyle hem ideolojik olarak hem de pratik olarak yetişmeleri kişisel çabadan nitelik olarak farklı sonuç doğurur.

Gazetemizde, İMG'lerin yeni ilişki çıkarma, bunları düzenli ilişkiye dönüştürme,

yeni İMG'ler yaratma ve disiplin ve merkeziyetçiliğe uyma açılarından somut verimleri yakından izlenecektir, deniyordu. Görüldüğü gibi, İMG'ler, yeni yeni ilişkiler kurmalı, bunları düzenli ilişkilere dönüştürmelidir. Örneğin elden dağıtımını yaptığımız *İşçinin Sesi* yayınlarını, gazetelerini verdiğimiz kişilerle yakın ilişkiler kurabilirsek, bu ilişkileri düzenli hale getirip İMG'lerde toplarsak daha buna benzer bir çok yeni ilişkiler çıkabilir.

İşyerlerinde, okullarda, semtlerde, derneklerde yığınlar içinde ilişki, yığın çalışması, gazetemizi haber yazı ile beslemek. Bunlar başta gelen görevlerimiz arasındadır. İMG'ler sadece okuma yazma gurubu değildir. Aynı zamanda parti siyasetini kitleler arasında yayan örgütlenmelerdir. Bu doğrultuda da pratik deneyimler kazanacaklardır. İMG okullarında sınavları verenler, partimizin güvenilir kadroları arasına katılacaklardır.

Haydi partimizi güçlendirme yolunda yeni İMG'ler yaratalım!

Herşey parti için, parti devrim için!

Yaşasın partimiz!

Tanklarla gelen devrimle gidecektir!

Yaşasın devrim!

G. Kızıldağ
Bergisch Gladbach

Filistin gecesine katıldık

Yoldaşlar,

Bir ay kadar önce, Paris'te FKP, CGT ve CFDT'nin düzenlediği Filistin konulu geceye 1500'e yakın kişi katıldı.

Gecede FKÖ Fransa elçisi ve Lübnan Komünist Partisi Fransa Sekreteri'de davetli olarak bulunuyordu. İlk konuşmayı yapan CFDT temsilcisi, Fransa hükümetinin Filistin konusundaki politikasını överken ıslıklandı ve konuşması tamamen kesildi.

FKÖ temsilcisi konuşmasında savaşın kritiğini yaptı ve İsrail siyonizmini ve destekçilerini sergiledi. FKP temsilcisi konuşması sırasında birtakım tartışmaları cevaplayarak "Yaşasın uluslararası dayanışma, yaşasın Filistin" diye sözlerini bitirdi.

Çeşitli mesajların okunmasından sonra gece sloganlarla sona erdi.

Salonun girişinde TDHSK'nin afişlerini, *Sosyalizm Üstün Gelecektir* kitabının Fransızcasının satışını yaptık ve bağış topladık.

T. Ali, Paris

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

İŞÇİNİN SESİ

Devrimin de, partinin de güvencesi işçilerdir!

Karkêren hemû welatan yekbın!

Yıl:8, Sayı:221-222
3 Ocak 1983

ÇEK-AL

Siyasal birliğin birinci ve temel koşulu komünist ideolojidir ve bu nedenle birliği yaratan ve merkezileştiren unsurdur. Komünist ideolojiye dayanmayan bir örgütsel merkezileşme işçi sınıfının savunacağı türden bir örgütlenme anlayışı olamaz. Ama örgütün maddi birliğiyle desteklenmeyen bir ideolojik birlik de işçi sınıfının siyasal birliğini kurmaya ve bu birliği merkezileştirmeye yeterli değildir. Merkezileşmenin bu boyutunu küçümsemek, bilinç unsurunu küçümsemenin tersyüz edilmiş biçimidir.

Hatice Dağlı

Komünist partisi ve merk ziy tçilik

Giriş

Gericilik dönemi, kapitalizmin tüm demokratik görüntülerini fırlatıp attığı, işçi sınıfı ve ezilen yığınlar üstünde azılı bir ekonomik ve siyasal şiddetin uygulandığı bir dönemdir. 12 Eylül faşist cuntasıyla birlikte Türkiye böyle bir döneme girdi. Bu dönemin özgül koşulları, Türkiye işçi sınıfının siyasal öncüsü Komünist Partisi'ne olağanüstü görevler yüklüyor. Bu görevleri, ancak *komünist disiplini,* komünist partisinin örgütsel işleyiş ilkesi olan *demokratik merkeziyetçiliğin* ne olduğunu bilinçle kavrayan kadrolar başarabilir.

Komünist disiplinin, demokratik merkeziyetçiliğin genel olarak ne anlama geldiğini kavramadan, onun özgül koşullarda (konumuzda, gericilik döneminde) uygulanış biçimini anlayamayız. Bu şu açıdan gerekli: Kapitalist toplumda komünist disipline, örgüt işleyişinin kurallarına karşı işleyen bir eğilim var. Bu eğilim, küçük burjuvazinin ideolojik, örgütsel ve taktik konulardaki oportünist eğilimlerinin doğrudan bir sonucu olarak ortaya çıkıyor. Küçük burjuvazi, komünist disipline karşı işleyen eğilimin taşıyıcısı oluyor. Bu amaçla önce demokratik merkeziyetçiliğin neden komünist partisinin örgütsel işleyiş ilkesi olduğunu açıklayacağız ve bu açıklama içinde göreceğiz ki örgütlenmede oportünist görüşler, ideolojide oportünizmin doğrudan bir uzantısıdır, işçi sınıfını devrim ve komünizm için siyasal erk savaşına değil, kapitalizmi yamamaya, burjuva liberalizminin kuyruğuna götürür.

Oportünizm, örgütlenmede likidasyon demektir. Bu likidatörlük gericilik döneminde azgınlaşır, ama azgınlaşmasının koşulları, tohumları genel olarak oportünizmin örgütlenme anlayışında ekilidir ve her dönemde vardır. Yalnız yığınların aktif siyasal eyleme daha kolay çekilebildiği, göreceli da olsa siyasal özgürlük koşullarında likidasyon derinde durur, gericilik döneminde daha da berraklaşır, artık partinin varlığı, yokluğu tartışma konusu olur. Örneğin, Rusya'da Stolipin gericiliği döneminde oportünistler, partiyi legalize ederek, *"Stolipin İşçi Partisi"* durumuna getirmek istemişlerdi, bugün TKP'nin sağ kanadı, oportünistler, faşist cunta altında partimizi "Evrenci İşçi Partisi" durumuna sürüklemek istiyorlar. Anayasa oylamasından sonra "siyasal partiler sorunu" gündeme gelir gelmez, TKP'nin Sesi Radyosu TKP'ye de "özgürlük" istemeye başladı. Partinin *illegal* çalışmasının canalıcı önem taşıdığı bir dönemde bu istem, partinin varlığıyla oynamaktır. Bu belgi onlar için yalnız gericilik dönemine özgü değildir, ama gericilik döneminin getirdiği geri çekilme psikolojisi en çok küçük burjuva kesimlerde ve örgütlendiği yerde yansıdığı için, dağılma ve umutsuzluğun bir ifadesi olarak komünist partisini en gerici rejimler altında legalleştirme eğilimi ortaya çıkıyor.

Gericilik döneminde iyice azgınlaşan bu likidatörlük, *genel olarak örgütlenme* üstüne küçük burjuva görüşlerin doğal bir sonucudur. İşçi sınıfının savaşım tarihinde bolşeviklerle menşevikler arasındaki işçi sınıfı *hareketi* ve *liderlik*, örgütlenmede *öz* ve *biçim* üstüne salt ideolojik özlü tartışmalar, likidasyona karşı savaşılmadan işçi sınıfının *siyasal birliğinin* ve *bu birliğin disiplininin* kurulamayacağını göstermiştir.

Oportünizme karşı savaşmadan komünist disiplin kurulamaz

İşçi sınıfı hareketi içinde boy veren oportünizme karşı sürekli bir savaşım yürütülmeden komünist disiplin kurulamaz. Çünkü oportünizm, geçici bir olgu değildir, kapitalist toplumun nesnel işleyişinde temelini bulur. Taşıyıcısı, bu toplumun ara sınıfı olan ve bu nedenle de sınıf disiplini olmayan küçük burjuvazidir.

Kapitalizmde proletarya ve burjuvazi, sınıf çıkarları doğrudan çatışan iki ana sınıftır. Bu iki ana sınıf arasında, çıkarları biriyle ya da ötekiyle şu ya da bu derecede üst üste düşen, bazen çakışan, bazen de çelişen küçük burjuvazinin çeşitli katmanları yer alır.

Her sınıf çıkarı, bu sınıfların, toplumdaki diğer sınıflarla ilişkisini belli bir görüş birliği ve ideoloji temelinde temsil eden siyasal örgütlenmelerde maddesel varlığını bulur, bu örgütlenmeler aracılığıyla savunulur. Partiler de bu siyasal örgütlenmelerin en yoğun biçimleridir. Ama bu belli sınıfların kendi aralarında, çıkarların en iyi nasıl temsil edileceği konusunda görüş ayrılıklarının varlığını ortadan kaldırmaz. Burjuvaziye bir parti, işçi sınıfına bir parti, küçük burjuvaziye bir parti, öyle değil. Bu sınıfların kendi içlerindeki çelişkilerden de kaynaklanan, çeşitli örgütlenmeler olabilir. Örneğin, burjuvazi proletaryaya karşı sınıf düşmanlığı temelinde bir bütün oluştursa bile kendi içindeki çelişkileri, belli siyasal örgütlenmelere bölünerek yansıtır. Ama burjuvazinin ve kapitalizmin *sonul* çıkarlarının en *bilimsel* savunucuları, kapitalizmi yaşatma-

nın nesnel gereksinimlerini en iyi kavramış olan kesimdir — ki bu çağımızda finans kapital kesimidir. Bu nedenle, proletaryanın sınıf savaşının varlığı, özellikle kriz dönemlerinde, burjuvaziyi bir bütün olarak, nesnel gereksinimleri en iyi kavrayan kesimler etrafında en az bir "muhalefetle" halkalar. Bu yolla burjuvazi, tüm üst yapı kurumlarıyla zaten varolan merkezileşmesini daha da derinleştirir. Burjuvazinin öncü örgütlenmeleri her zaman disiplinlidir. Özellikle finans kapitalin örgütlenmeleri böyledir. Bu disiplin gücünü devlet ve ordu gibi kapitalist toplumun çeşitli kurumlarının varlığından da alır.

Küçük burjuvazi ise kapitalist toplumun en dağınık kesimdir, bir yanıyla burjuva, bir yanıyla emekçi oluşu, bu kesimin çıkarlarını bazen burjuvazi, bazen de proletaryayla üst üste düşürür. Bazen birine, bazen ötekine direnmek ihtiyacıyla tutuşur. Çelişkili yapısı, oportünist görüşleri, *en kaygan* ve en *sallantılı* örgütlenme anlayışını bu sınıf içinde doğurur. Burjuvazinin gerektiğinde bir kenara rahatlıkla fırlattığı "demokrasi" oltasına en çok bu sınıf yem olur.

Küçük burjuva görüşlerin işçi sınıfı hareketine taşınması hareketi böler, işçi sınıfının siyasal birliğinin komünist disiplin etrafında merkezileşmesini engeller, bu disipline karşı işleyen bir eğilimi oluşturur.

İşçi sınıfı, burjuvazi gibi, üretim araçlarının özel mülkiyeti konusunda kâr hırsı içinde değildir. İşçi sınıfının bir bütün olarak üretim araçlarının özel mülkiyetine sahip olmaması, üreten bir sınıf olması, bu sınıfın sınıf çıkarlarını *birlikte* savunması için *nesnel* bir temeldir. O halde işçi sınıfı içindeki farklılıklar, bu sınıf içinde burjuva ideolojisinin *doğrudan* etkisiyle ortaya çıkarlar, bu ideolojinin nesnel taşıyıcısını da, bu sınıfın saflarına katılan küçük burjuva kesimler oluşturur. Bu kesimler eliyle işçi sınıfı hareketine ve örgütlenmesine oportünist görüşler sokulur. Lenin, küçük burjuvazinin oportünist eğilimleri üstüne şöyle diyor:

> "Tüm kapitalist ülkelerde proletarya sağındaki komşusu küçük burjuvaziye kaçınılmaz olarak binlerce geçici bağla bağlıdır. Tüm işçi partilerinde, küçük burjuvazinin oportünist eğilimlerini görüş, taktik ve örgütsel 'çizgi'de yansıtan şu ya da bu derecede açığa çıkmış bir sağ kanat kaçınılmaz olarak doğar". (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.13, s.112-113)

Lenin küçük burjuvaziden proletaryanın saflarına katılımın kötü birşey olmadığını belirtiyor ama şu koşulu ekliyor:

> "Proletaryanın saflarına küçük burjuvaziden neferler sürekli olarak katılıyor. Proletarya, küçük burjuvaziye her yerde binlerce ara aşamalarla, sınırlarla ve derecelerle bağlıdır. İşçi partisi çok çabuk büyüdükçe, onun saflarına küçük burjuva ruhu ile dolu unsurlar kaçınılmaz olarak giriyor, bu kötü birşey değildir. Proletaryanın tarihsel görevi, eski toplumun tüm unsurlarını asimile etmek, yeniden eğitmektir... Proletarya bu yeni gelenleri yeniden okutmalı, eğitmeli, onları etkilemeli ama onlar tarafından etkilenmemelidir." (Lenin, c.16, s.59)

Demek ki işçi sınıfı hareketi, tek bir sınıfsal çıkarın, proletaryanın sonul çıkarlarının savunulduğu bir bütün değildir. Bu bütün daha gelişmiş ve daha az gelişmiş kesimlere bölünmüştür. Ve bu bölünme işçi sınıfının siyasal örgütlenmesine yansımıştır. İşçi sınıfı *hareketi* ve onun örgütlenmesi heterojen bir görünüm kazanmıştır. İşçi sınıfının sınıf bilinçli öncüsü komünist partisi, işçi sınıfının sınıf bilinçli kesimlerini içinde toplayan, işçi sınıfı hareketinin *liderliğini* üstlenmesi gereken parçasıdır ama o *hareketin* bütününün basit bir toplamı değildir. Komünist partisi, işçi sınıfı hareketine kaygan ve sallantılı örgütlenme anlayışını taşıyan küçük burjuva oportünizmine karşı savaşmadan işçi sınıfının siyasal birliğini kuramaz, işçi sınıfını siyasal erk için savaşıma, devrime ve komünizme götüremez. Kapitalist toplumda nesnel olarak varolan, proletaryanın sınıf bilincinin, devrimci ruhunun genel düzeyini düşüren eğilimin tek panzehiri, komünist partisinin ideolojik ve siyasal savaşımıdır.

Lenin, eğer proletarya daha gelişmiş ve az gelişmiş kesimlere bölünmeseydi, proletaryanın, onun sınıf bilinçli kesiminin öncüsü komünist partisi için proletaryanın çeşitli gurupları, işçilerin çeşitli partileri ile uzlaşmalar yapması, ödünlere ve taktik değişikliklere başvurması nesnel bir gereklilik olmazdı, diyor. (Lenin, c.31, s.74)

Lenin'in belirttiği gibi, işçi sınıfının sınıf bilinçli kesiminin öncüsü komünist partisi, işçi sınıfı *hareketindeki* proletaryanın çeşitli guruplarıyla, işçilerin çeşitli partileriyle uzlaşmalar yapabilir, ödünler de verebilir, ama işçi sınıfının *siyasal birliği*, sonul çıkarları hedef alan birliği, işçi sınıfı *hareketinin*, bu hareketi oluşturan *heterojen unsurların toplamından* oluşamaz. Birlik için böyle bir örgütlenme anlayışını öne sürmek, işçi sınıfını örgütsüz, birliksiz bırakmaktır. Bu temelde kurulacak bir birlik "nominal" bir birliktir, işçi sınıfının *gerçek birliği* değildir. İşçi sınıfının gerçek birliği, onun sınıf bilinçli öncüsü komünist partisi içinde ve çevresinde, onun güçlenmesiyle oluşan birliktir.

> "Proletaryanın devrimci eylem birliği, komünist ve sosyalist devrimciler arasındaki uzlaşmalarla ya da likidatörlerle uzlaşmayla değil Rus işçi sınıfını komünist örgütleri etrafında birleştirerek oldu." (Lenin, c.18, s.13)

Böyle bir birlik, hem *ideolojik*, hem *örgütsel* olarak her türlü küçük burjuva sallantıdan özgür olmalı, tüm örgütleri ve üyeleriyle aynı anda ayağa kalkabilen, eylem anında tek bir yumruk gibi hareket edebilen çelik disiplinli bir örgüt olmalıdır. Lenin, *homojen birlikler* en güçlü örgütü oluşturur dedikten sonra ekliyor:

> "Güçlerinizi koruyun diyorsunuz. Ama bu ilkesel konuda birleşik, kenetlenmiş bir örgütle sağlanabilir, heterojen unsurları biraraya yığarak değil. Böyle kısır yığma girişimleriyle güçler korunmuyor, harcanıyor." (Lenin, c.8, s.158)

Hareketteki heterojen unsurları biraraya yığarak değil, parti ve örgüt likidasyonuna götüren oportünist görüşlerle ve bu görüşlerin tohumları olan küçük burjuva entellektüel tutumlarla savaşılarak *gerçek siyasal birlik* kurulabilir. Bir örnek verelim. Uluslararası Sosyalist Büro toplantısında, Rusya'da fraksiyon krizinin olduğu, Lenincilerin bunun başını çektiği iddia ediliyor. Farklılıklar ortak eylem olanağını ortadan kaldırmıyor, "birliğe giden yol tüm eğilim ve guruplar arasında anlaşma ve uzlaşma sağlanmasıyla olur" deniliyor. Lenin'in buna cevabı şöyle:

> "Rusya'da olan *tek* şey şudur: likidatörlere karşı savaşıyoruz, ve *yalnızca* bu savaş içinde *gerçek* bir Sosyal Demokrat Parti'yi (Komünist — İ.S.) kuruyoruz." (Lenin, c.20, s.498)

Komünist disiplini sağlamanın birinci koşulu likidatörlüğe karşı ideolojik siyasal savaştır.

Parti ve örgüt likidasyonunun küçük burjuvazinin sınıf disiplini olmayan bir ara sınıf olmasından kaynaklandığını söylemiştik. Lenin, küçük burjuva yaşam biçimi ve görüşlerinin disipline karşı işleyen yönünü çok güzel bir örnekle açıklıyor. Oportünistler, partiyi "uçsuz bucaksız bir fabrika"ya benzettiği için Lenin'i suçluyorlar. Lenin bu suçlamaya şu sözlerle cevap veriyor:

> " 'Pratik İşçi' bu korkunç kelimenin, proleter örgütlenmenin pratiği ve teorisine yabancı burjuva entellektüel kafayı nasıl mahvettiğini asla tahmin edemez. Bazılarına umacı gibi görünen fabrika, proletaryayı birleştiren, disipline eden kapitalist işletmenin en yüksek biçimini temsil ettiği için proletaryaya örgütlenmeyi öğretir, ve onu ezilen ve sömürülen diğer halk yığınlarının önüne koyar, ve Marksizm, kapitalizmin eğittiği proletaryanın ideolojisi, dengesiz entellektüele sömürünün aracı olan fabrika ile (açlık korkusu üstüne kurulan disiplin) örgütlenmenin aracı olan fabrika (oldukça gelişmiş teknik üretim biçimi koşullarında birleşik kollektif çalışma üstüne kurulan disiplin) arasındaki ayrımı öğretiyor. Burjuva entellektüeline çok zor gelen disiplin ve örgüt, bu fabrika 'okulu' sayesinde proletarya tarafından çok kolayca kazanılıyor. Bu okuldan ölümcül korku ve bir örgütlenme unsuru olarak

onun önemini anlamada tam başarısızlık, küçük burjuva yaşam biçimini yansıtan düşünme biçimlerinin özelliğidir ve anarşizmin her türlüsüne yol verir... *O, parti örgütünü canavar bir 'fabrika', parçanın* bütüne, azınlığın çoğunluğa uymasını 'serflik' olarak algılar, bir merkezin yönlendirmesi altında işbölümünü, çarkın dişlileri *arasında ezilmek olarak algılar,... Partinin örgütsel kurallarından sözedince... küçümseyici bir biçimde kurallardan da tümüyle* vazgeçilebileceğini söyler." (Lenin, c.7, s.389-390) (abç)

Örgütlenme, belli kuralların varlığı demektir ve küçük burjuvazinin en çok korktuğu şey budur. İstediği yerde istediğini yapamayacak. Örgütün kuralları içinde, örgütün denetimi ve direktifi altında çalışmak zorunda kalacak. Komünizmi iyice kavramış komünistler için, partinin çeşitli işlevlerini daha düzgün ve sistemli yürütmek olan merkeziliğe boyun eğmek bir sorun değildir. İşbölümünün merkezi olarak yürütülmesi demektir.

Küçük burjuva mentalitesinin bir türlü içine sığamadığı parti kurallarının anlamı budur. Lenin R. Luxemburg'un şu görüşlerine katılıyor:

" 'Parti kuralları kendi başlarına oportünizme karşı direnişin bir aracı değildirler (siz bunu kim yapabilir diye anlayın!) ama gerçekten varolan partinin devrimci proleter çoğunluğunun üstün etkisini uygulamak için dışsal bir araçtırlar.' Evet tamamıyla öyledir." (Lenin, c.7, s.476)

Komünist partisinin örgütsel işleyişinin kuralları birincisi, komünistlerin elinde devrimci çalışmanın çeşitli parçalarda örgütlenişini merkezileştirmek, ikincisi, bu merkezileşmeyi bozan küçük burjuva disiplinsizliğini engellemek için dışsal bir araçtır. Lenin, oportünistlerden gelen siz tabana "güvenmiyorsunuz", ya da tabanı "kuşatıyorsunuz" tipi eleştirilere şu cevapları veriyor:

"Tüzüğümüz, Partinin, tüm bölümlerine karşı, yani tüm yerel, bölgesel, ulusal ve diğer örgütlerine karşı örgütlü güvensizliğini temsil ediyor." (Lenin, c.7, s.250)

"Kongre'nin onayladığı *tam merkeziyetçilik* siyasal belirsizliğe karşı 'kuşatma durumu'ndan başka birşey değildir." (Lenin, c.7, s.320) (abç)

Komünist disiplin - demokratik merkeziyetçilik

1. Merkeziyetçilik

Komünist partisi, siyasal bir birliktir. Komünist ideoloji bu siyasal birliğin *özü*, parti de bu özün maddeleştiği organdır. Parti, bu özü, merkezi kurallar zinciri içinde yukarıdan aşağıya bir yetki sınırlamasıyla kurduğu organlar eliyle işçi sınıfına, yığınlara götürür.

Siyasal birliğin, *birinci* ve *temel* koşulu komünist ideolojidir ve bu nedenle birliği yaratan ve *merkezileştiren* unsurdur. Komünist ideolojiye dayanmayan bir örgütsel merkezileşme, işçi sınıfının savunacağı türden bir örgütlenme anlayışı olamaz. Lenin Narodnik hareketini değerlendirirken şöyle diyor:

"Narodnaya Volya'nın yanlışı, militan bir merkezi örgütlenme kurması değildi. *Hiçbir devrimci eğilim, eğer gerçekten savaşmak istiyorsa böyle bir örgüt olmadan yapamaz...* Militan bir merkezi örgütlenme, 'Narodnaya Volya'nın tarihsel bir başarısıydı. Yanlışı, özünde devrimci olmayan bir teoriye güvenmekti." (Lenin, c.5, s.474) (abç)

Komünist ideoloji, işçi sınıfının siyasal birliğinin merkezileşmesinde *temel* unsurdur, dedik. Buradan şu çıkar: Komünist ideolojinin önemini küçümsemek, ya da "ideolojinin öneminin abartılması" üstüne konuşmanın kendisi bile başlıbaşına bir disiplinsizliktir. İşçi sınıfının siyasal birliğinin, öznel ögenin merkezileşmesini sağlayan bilinç unsurunu küçümsemek, işçi sınıfını, kendiliğinden bilincin, geri bilincin kuyruğuna takmaktır, işçi sınıfını *bilinçli öncü*sünden yoksun etmektir. Bu da özünde örgütsüzlüğü savunmaktır. Lenin, "bilinçli unsurun rolü üstünde konuşmalar partimizde en zehirli etkiyi yapıyor" diyor. (Lenin, c.5, s.318)

Ama örgütün maddi birliğiyle desteklenmeyen bir ideolojik birlik de işçi sınıfının siyasal birliğini kurmaya ve bu birliği merkezileştirmeye yeterli değildir. Merkezileşmenin bu boyutunu küçümsemek, bilinç unsurunu küçümsemenin tersyüz edilmiş biçimidir. Götüreceği yer yine kendiliğindenciliktir. Örgütsüzlük, sürekliliği kalıcı kılan, komünist ideolojinin taşıyıcısı durağan bir liderliği yaratamamak demektir. Komünist partisinin merkeziliğini yaratan bu iki unsur, ideolojik birlik ve örgütün maddi birliğinin bütünlüğü üstüne Lenin şunları söylüyor:

"Erk için mücadelede proletaryanın örgütten başka bir silahı yoktur... Proletarya işçi sınıfı ordusuna binlerce emekçiyi bütünleyen, örgütün maddi birliğiyle takviye edilen, Marksizmin temelleri üstünde yükselen ideolojik birliğiyle kaçınılmaz ve yenilmez bir güç olacaktır." (Lenin, c.7, s.413)

Program ve taktik sorunlarda birlik gereklidir. Ama bu hiçbir şekilde parti çalışması ve parti birliğinin yeterli bir koşulu değildir. *Merkezileşme buna ek olarak örgüt birliği ister.* Bu birlik biçimsel kurallar konulmadan olmaz. Azınlığın çoğunluğa, parçanın bütüne uyması sağlanmadan olmaz.(Lenin, c.7, s.385)

Oportünistler, Lenin'in örgüt birliği üstüne bu söylediklerini, ideolojinin önemi üstüne söyledikleriyle çelişir gibi göstermeye çalışıyorlar. Lenin'i, ideolojik etkiden bahsediyorsun, hem de bürokratik yöntemlerle etki kurmaya çalışıyorsun diye suçluyorlar. Kurullara, otoriteye dayanıyorsun diyorlar. Lenin, bunlar naiv görüşlerdir, geri görüşlerdir, *"örgütlü bir parti, otoritenin kurumlaşması"*, görüşlerin gücünün otoritenin gücüne dönüşmesi demektir, diyor. (Lenin, c.7, s.365)

Lenin'in RSDİP içinde, tüm kongrelerde yapmaya çalıştığı, komünist ideolojinin gücünü, kurumlaşmış bir otoritenin gücüne dönüştürmek, bolşeviklerin kendi iç disiplinini, yani komünist disiplini tüm partinin disiplini haline dönüştürmek olmuştur. Örneğin, Lenin, *Iskra*'nın partinin öncü merkezi, teorik doğruları, taktik ilkeleri, genel örgütlenme üstüne görüşleri, tüm partinin genel görevlerini geliştiren ideolojik lideri olduğunu söylüyor. (Lenin, c.6, s,236) Kendisini kurallara, otoriteye dayanmakla suçlayan oportünistlere şu cevabı veriyor:

"Ayrı bir gurup olarak *Iskra*'nın eylemi her zaman etki için mücadele oldu. Ama şimdi daha değişik bir durum var. yalnızca bu etki için savaş değil, bu etkinin örgütsel pekiştirilmesi. Yoldaş Martof'la bu konuda ne derin bir siyasal ayrılığımız olduğunu şu olay gösteriyor: O beni Merkez Komite'yi etkileme isteğiyle suçluyor. Ama ben bu etkiyi örgütsel araçlarla pekiştirmeyi şeref telakki ediyorum. Bu bile farklı dillerden konuştuğumuzu gösteriyor. Attığımız adım, büyük bir siyasal adımdır. Eğilimlerden biri, partimizin gelecek çalışması için seçilmiştir." (Lenin, c.7, s.320)

II. Kongre'de *Iskra*, partinin merkez organı oluyor. Oportünistler azınlıkta kalıyor. Martof merkez organa seçildiği halde, görevini boykot ediyor, çalışmalara katılmıyor. Lenin Martof'un disiplinsizliğini eleştirirken komünist disiplinin gereklerini de ortaya koyuyor:

"Normal bir mücadele, görüşlerin mücadelesi, belli sınırlar içinde yürüyen bir mücadeleye izin verilebilir, *ama boykot, merkez komitesinin yönetimi altında çalışmayı reddetmek, parti kasasını parasal olarak desteklemeyi reddetmek, bunlara izin verilemez."* (Lenin, c.7, s.157) (abç)

Komünist partisinde ideolojik tartışmaya yer vardır, görüşler yasaklanarak parti monolitik yapılamaz ama komünist partisi yukarıdan aşağıya örgütlenir. Merkezin direktifleri doğrultusunda hareket etmemek, yukarıdan aşağıya örgütlenme işleyişinin kurallarını çiğnemek, parti birliğini nominalleştirir, birlik, kağıt üstünde kalan bir sözcük olur. Parti kongresi en yüksek tepedir. Kongrede alınan kararlar, seçilen çoğunluğun direktifleri bağlayıcıdır. Lenin, partinin yukarıdan aşağıya örgütlenmesini şöyle anlatıyor:

"Oportünistler, her yerde ve mümkün olduğu ölçüde otonomizmi ve 'demokrasiyi' anarşizm noktasına götürüyorlar. *Komünistler yukarıdan aşağıya örgütlenmek için çalışıyorlar* ve parçalarla ilişkisi içinde *merkezin hak ve güçlerinin genişletilmesini savunuyorlar.* Birliksizlik ve farklı guruplar döneminde, devrimci sosyal demokrasinin (komünist — İ.S.) örgütlü gücünü kurmaya çalıştığı bu tepe, kaçınılmaz olarak eylemi ve devrimci kararlılığı ile en fazla etkiyi sağlayan guruplardan biriydi. (Örneğimizde, *Iskra* örgütlenmesi) Gerçek parti birliğinin yeniden kurulması döneminde, geçerliliği kalmayan gurupların çözülmesi döneminde, bu tepe kaçınılmaz olarak partinin en yüksek organı olarak parti kongresidir. Kongre mümkün olduğu kadar tüm aktif örgütlerin temsilcilerini içerir ve merkez kurulları atayarak, bu kurulları gelecek parti kongresine kadar tepe yapar." (Lenin, c.7, s.394) (abç)

Komünist partisinin merkeziyetçiliği budur. Tartışma, eylemde demir disiplin. Kongrede seçilmiş kurulların direktifine kayıtsız şartsız bağlılık. Ama kurallardan öcü gibi korkan, disiplinsizliği "otonomi" ve "demokratiklik" savunması ardında gizleyen oportünistler, bu en keskin sahte demokratlar, iş başa düşünce en keskin bürokratlar olup çıkarlar. Parti örgütlerinde oportünist örgütlenme anlayışının sonucu anarşizm hakim olunca, karşı çıktıkları parti kurallarını hipokratça uygularlar. Ama bir kez örgütler ayrı tellerden çalmaya başlamıştır. Sonuçta işçi sınıfı örgütsüz bırakılmıştır. Parti birliği kağıt üstünde kalan nominal bir birliğe dönüşmüştür. Parti, birbiriyle çatışan heterojen unsurların aritmetik bir toplamı olmuştur.

Tartışmalardan iki örnek

Oportünistlerin, komünist disipline dayanmayan, amorf örgütlenme anlayışları, RSDİP'nin tarihinde iki örnekte çok güzel yansıyor. Örneklerden birincisi, parti tüzüğünün 1. maddesi, ikincisi örgütlenmede öz ve biçim üstüne süren tartışmadır.

Bir komünist partisinde parti üyeliğiyle ilgili tüzük maddesi, parti üyeliğini parti programını benimsemek, parti örgütlerinden birinde tüzüğün öngördüğü biçimde çalışmak ve üyelik keseneğini düzenli ödemek olarak sınırlamıştır. Bu madde, komünist partisinin disiplinini anlamada temel koşuldur. Oportünistlerin kaygan ve sallantılı örgütlenme anlayışını çok iyi yansıtan tartışmayı başlatan bu maddedir. Bugün çoğu oportünist partilerin tüzüğünde, "parti örgütlerinden birinde tüzüğün öngördüğü biçimde çalışmak" yazılıdır, ama anlayışın özü değişmemiştir.

Bunun Türkiye komünist hareketi içindeki son bir örneği, parti örgütü dışında, legal oportünist partilerde örgütlenmiş kesimlerin, hatta o partilerin lider kadrolarının "bilimsel sosyalist görüşü savunan komünistler" olarak değerlendirilmesidir.

RSDİP'nin II. Kongre'sinde tüzüğün 1. maddesi üstüne tartışma, Kongre'nin 14 oturumunu kapsıyor. Lenin, parti üyeliğini, parti örgütlerinden birinde çalışmayla sınırlandırdığı için "*canavar bir merkeziyetçi*" olarak suçlanıyor. (Lenin, c.7, s.248) Lenin'in buna cevabı şöyle:

"Martof'un temel görüşü, partiye kendi kendine üyelikle aşağıdan yukarıya örgütlenmeyi savunmak 'sahte demokrasidir'. Benim görüşüm, partinin yukarıdan aşağıya örgütlenmesini, parti kongresinden, tek tek parti örgütlerine doğru örgütlenmeyi savunduğum için 'bürokratik'ti... Bu yol (Martof'un yolu — İ.S.) yalnızca oportünizme ve anarşizme götürür." (Lenin, c.7, s.403)

Bu anlayış, disipline karşı işleyen küçük burjuva mentalitesini çok güzel gösteriyor. Yani parti programını kabul eden herkes parti üyesi oluyor ama tüzük çerçevesinde devrimci çalışma yürütmesi gerekli olmuyor. Bu, işçi sınıfına örgütsüzlüğün propagandasını yapmaktır. İşçi sınıfı partisine en sallantılı unsurları katarak örgütsüzlüğü örgütlemektir. Lenin, "örgütlenmede bu oportünist görüş parti *çerçevesinin* genişlemesini, parti kavramının genişlemesi ile karıştırıyor. Parti örgütlerinin sayısının genişlemesini, partinin, parti örgütlerinin sınırları dışında genişlemesiyle karıştırıyor." diyor. (Lenin, c.8, s.311) Burada hareket ve liderlik birbirine eşitleniyor. Hareket ve liderlik arasındaki farkı Lenin şu güzel örnekle açıklıyor:

"Bu şaşırtıcı bilmeceyi açıklamak için açık ve kolay bir örnekleme yapacağız. İşi basitleştirelim ve tek silahlı insanlardan oluşan bir ordu düşünelim, ordunun insan gücü atış yeteneğini gerçekten ispatlamış insan toplamına daraltılmalıdır. Askeri uygunluk üstüne sözlü vaadler ve genel sözcüklerle hiç kimsenin bu sınırdan geçmesine izin verilmemelidir. Ancak bundan sonra atış testini geçebilen insan sayısını arttırmak için her çaba harcanmalıdır." (Lenin, c.8, s.311)

İşte parti disiplini de böyle bir ordunun, ama gönüllü bir ordunun disiplinidir. Parti örgütleri, hiçbir parti örgütünde çalışmayan "parti üyeleri" üstünde gerçek bir denetim kuramaz. Parti programını kabul eden, denetimini de kabul etmek, küçük burjuva disiplinsizliğini kırmak zorundadır. Partinin, parti örgütlerinin sınırları dışında genişlemesi, partinin gücünü gösterir. Hareketi liderliğe eşitlemek ise partiyi hareketin içinde eritmek demektir. Lenin'in yazdığı gibi, parti, parti örgütlerinin sınırları dışında gelişiyorsa bu yalnızca şunu gösterir: "İyi örgütlerimiz var, aşağı yukarı sınırlı sayıda gizli bir *lider kadrosu* tutma görevini iyi yapıyoruz ve mümkün olduğu kadar en geniş yığınları *harekete* çekiyoruz." (Lenin, c.6, s.502-503)

Burada, Lenin'in dehasını, *partinin liderliğini, gizli çekirdek kadrosunu,* işçi sınıfının *genel hareketine,* onun kaygan yapısına, geri bilinç düzeyine kaydırmaya çalışan oportünist örgütlenme anlayışıyla acımasız savaşını görüyoruz.

"Hiç kimseyi çalışmaktan ve harekette yer almasını engellemek anlamında dışarıda bırakmıyoruz. Tam tersine parti örgütlerimiz ne kadar güçlü ise, *gerçek* komünistlerden oluşursa, parti *içinde* daha az dalgalanma, daha az sallantı olur, partinin yönettiği, partiyi çevreleyen işçi sınıfı *yığınları* üstünde partinin etkisi daha geniş, daha çeşitli, daha zengin ve daha bereketli olur. Parti, işçi sınıfının öncüsü olarak tüm sınıfla karıştırılmamalıdır." (Lenin, c.7, s.258)

Görüldüğü gibi, Lenin parti üyeliği kavramını daraltıyor, ama bunu tüm hareketi daha iyi bir biçimde, parti örgütlerinin denetiminde tutmak için, öznel ögeyi güçlendirmek için yapıyor. Liderliğin daraltılması hareketin daraltılması anlamına gelmiyor:

"Kitabımda (*Ne Yapmalı*'yı kastediyor — İ.S.) çeşitli örgüt tipleri önerdim. En gizlisi ve en sınırlı olanından, karşılaştırmalı olarak daha geniş ve daha gevşek olanına kadar... Parti öncü olmalı, işçi sınıfının en geniş yığınlarının *lideri* olmalıdır. Bu yığınların tümü (ya da hemen hemen tümü) parti örgütlerinin 'kontrolü ve yönetimi altında' çalışmalıdır ama hepsi partiye ait olamaz, olmamalıdır." (Lenin, c.6, s.501)

Burada iki anlayış var. Oportünistler liderliği harekete indirgeyerek, hareketin sayısal büyüklüğünün gücüne tapıyorlar ve aslında hareketin *gerçek gücünü* daraltmış oluyorlar. Komünistler liderliği hareketten ayırıyorlar, hareketin liderliğini merkezileştirerek, hareketi, *niceliğin gücünü,* merkezi liderlik etrafında halkalanan *niteliğin gücüne* dönüştürüyorlar.

Bir kez, hareketin liderliğinin merkezileşmesi, bu merkeziliğe karşı işleyen eğilimi, yani bilinci geri çeken, hareketin geri kesimlerinin düzeyine indirgeyen eğilimi, yani oportünizmi engellemek için gereklidir. Tüzük, yani örgüt işleyişinin kuralları örgütleri oportünizmden korumak için varolan örgüt anayasasıdır. Biçimsel kurallardan oluşan bir silahtır, ama silahtır.

Bir de Lenin'le oportünistler arasında öz ve biçim üstüne tartışma yürüyor.

Oportünistler, *biçimsel kurallara* karşı durarak *özü* savunuyormuş gibi görünüyorlar, ama özü ilerleten biçimi değil, özü dağıtan bir biçimi savunarak, aslında özü de savunmuş olmuyorlar. Örneğin, Akselrodlar öz, biçimden daha önemlidir, program ve taktikler örgütten daha önemlidir, bir örgütün yaşaması, harekete koyduğu özün değeriyle

doğru orantılıdır, merkeziyetçilik, kendi başına bir son değildir, diyorlar. Lenin şu cevabı veriyor:

"Programın benimsenmesi, işin merkezileşmesine, *ilkelerin, tüzüğün benimsenmesinden daha çok yardım eder görüşü, basmakalıp bir anlayışın felsefe diye yutturulmasıdır. Bu, komünistlikten çok burjuva çürümüşlüğüyle ortak yönleri olan entellektüellerin mentalitesini açığa vurur."* (Lenin, c.7, s.385) (abç)

Bu öz konusuna biraz daha değindikçe, oportünistleri parti likidasyonuna götüren anlayış iyice berraklaşıyor. Oportünistlere göre, örgüt biçim olarak, onun özü olan devrimci çalışmanın büyümesiyle aynı anda büyüyor. Kuyrukçu mantık burada açıkça yansıyor. Lenin, hiçbir pratik işçi yoktur ki, eylemlerimizin biçiminin yani (örgütümüzün) uzun süredir ümitsizce özden geri kaldığını anlamasın, diyor. (Lenin, c.7, s.387) Ve ekliyor:

Çalışmamızın örgütlenmesinin, onun özünden (yani teorik görüşler, programımızın gelişmişliği, propaganda ve ajitasyonun çeşitliliği, işçiler arasında etkinlik) *geri kalması zayıf noktamızdır. Biçimin gelişmemiş karakteri, özün daha da ilerlemesine ciddi bir engel oluşturuyor. Biçim özün büyümesiyle kendiliğinden gelişmez.* (Lenin, c.7, s.388)

Yani, bu nicel artış örgütsel merkezileşmede ifade bulmadıkça, bir sonuca varamayız diyor.

Oportünizm, işçi sınıfı hareketi içinde ekonomist anlayışın örgütlü bir uzantısıdır. Oportünistlerin öz ve biçim arasında öne sürdükleri ilişki, ekonomistlerin, "gerçek hareketin her büyümesi, bir düzine programdan daha önemlidir", demelerini hatırlatıyor. Menşevikler aynı kendiliğindenci anlayışı, başka bir noktadan biraz daha ilerlemiş olarak savunuyorlar. Bu defa, parti programı bir dizi ilkelerden daha önemlidir, deniliyor. Kuralları ideolojik mücadelenin "özgür sürecine" engel olan dar, sınırlayıcı, bürokratik araçlar olarak görüyorlar. (Lenin, c.7, s.390-391)

Bu aslında oportünistlerin örgüt disiplinsizliğine giydirdikleri kılıftır. *Kurallar, örgüt yıkıcılığını sınırlar.* Komünist ideolojinin maddeleştiği örgütü, oportünizme karşı korur. Böyle olduğu için de ideolojinin korunmasına maddi bir destek olur.

Lenin, oportünistlerle örgütsel konulardaki tartışmaların sonuçlarını şöyle özetliyor:

Örgüt ilkelerini küçümsemek, bir örgütün denetimi ve kontrolü altında çalışmaktan korkan entellektüellerin işidir. *İşçi sınıfı örgüt disiplininden korkmaz.* (Lenin, c.7, s.387)

İşçi sınıfı hareketini, bu hareketin liderliği önüne koyan menşevikler, sözde proletaryanın en geniş kesimlerinin çıkarlarını savunuyorlar ama gerçekte proleter disiplini ve örgütünden korkan burjuva entellektüellerinin çıkarlarını savunuyorlar. (Lenin, c.7, s.267) Proletaryanın en geniş kesimlerinin çıkarlarını ancak demir disiplinli, merkezi bir öncüsü savunabilir.

2. Demokrasi

Buraya kadar komünist partisinin örgüt işleyişinin kuralları demokratik merkeziyetçiliğin merkeziyetçi yanının ne anlama geldiğini gördük. Oportünistlerle bu konuda süren tartışmayı izledik. Şimdi komünist disiplinin ikinci yönünün, parti içi demokrasinin ne anlama geldiğini, uygulanma koşullarını ve oportünistlerin bu konularda neler söylediklerini görelim.

Parti içi demokrasinin dayandığı ilkeler, "parti içinde işlevlerin ayrımı ve karşılıklı denetim, yerel örgütlerin kendi alanlarında özerkliği, yönetim organlarının seçimle gelmesi, açık tartışma, parti kongre ve toplantılarının yığınlara açılması vb." ilkelerdir. (Bkz. TKP Tüzüğü)

Komünist partisi için demokratikliğin dayandığı bu ilkelerin uygulanabilirliği koşullara bağlıdır. Komünist partisinin çalışması özünde her dönemde illegaldir. Hiçbir zaman burjuva demokrasisine güvenemez.

Kapitalist bir ülkede illegal koşullarda ya da yarı legal koşullarda savaşan bir komünist partisinde, özellikle gericilik dönemi gibi tüm siyasal özgürlüklerin budandığı, partinin daha da illegal çalışmasını gerektiren koşullarda, demokratik işleyişlerin uygulanması farklıdır. Kesin gizlilik koşullarında demokratik işleyişlerin uygulanması tümüyle olanaksızlaşabilir.

Lenin, otokratik Rusya'da devrimci örgütlenmeyi anlatırken şöyle diyor:

"Siyasal eylemi konspiratörlüğe indirgeyen anlayışlarla savaştık. Ama otokratik bir ülkede güçlü bir devrimci örgütlenme aynı zamanda 'konspirasyonal' bir örgütlenme olarak tasvir edilebilir. Böyle bir örgüt en üst düzeyde gizli olmalıdır. Gizlilik böyle bir örgüt için o denli gerekli bir koşuldur ki tüm diğer koşullar (üye sayısı ve seçimi, işlevler vb.) ona uymalıdır. Bu nedenle komünistlerin böyle konspirasyonal bir örgüt yarattıkları suçlamasından korkmak aşırı bir naifliktir." (Lenin, c.5, s.475)

Görüldüğü gibi, bir komünist partisi için üye sayısı ve seçimi mutlak bir ilke değil, partinin çalışma koşullarına uyması gereken unsurlardır. Seçim ilkesi ve demokratik işleyiş parti örgütlerinin gizlilik derecesine göre değişir. Örneğin, *"dağıtım gurupları askersel bir disipline sahip olmalıdır".* (Lenin, c.6, s.247) (abç) Ama bu sınırlama komünistlerin *öznel bir seçimi* değil, koşullara bağlı nesnel bir gerekliliktir. Lenin bunu şu sözlerle anlatıyor:

"Bolşevikler gizli çalışma koşullarında partinin tam demokratikleşmesinin olanaksız olduğunu, bu koşullarda 'seçim ilkesi'nin salt bir sözcükten öte geçmeyeceğini defalarca söylediler... Ama biz Bolşevikler, yeni koşullarda, siyasal özgürlüklerin kazanıldığı koşullarda seçim ilkesini benimsemenin gerekliliğini vurguladık." (Lenin, c.10, s.29)

Ve gerçekten de Birlik Kongresi sıralarında devrimci durumun yükseldiği dönemde (1906) Lenin, parti kapılarının açılmasını, komite üyelerinin partiye oy hakkıyla gelmesini, delegelerin tüm parti üyeleri ve partiye bağlı işçi yığınları tarafından seçilmesini öneriyor. Kongre'de delegelerin tümüne söz hakkı, hatta merkez komitesi önerisi onaylanırsa oy hakkı verilmesi kararlaştırılıyor. (Lenin, c.10, s.29)

Ama bolşevikler oportünistlerin yaptığı gibi hipokrit (ikiyüzlü) davranmıyorlar. Yapılamaz olanı söz vermiyorlar. Yapılabildiği koşullarda da, demokratik ilkeleri, yığınların önünde açık tartışmaya kadar uygulamaktan geri durmuyorlar. (Lenin, c.10, s.502-503). Demokratik ilkeleri, uygulanabildiği dönemde uygulamayan oportünistler, ikiyüzlülüklerini gösteriyorlar. Çoğunluğu aldıkları halde Birlik Kongresinin kararlarına ters düşüyorlar. Bolşeviklerin, Kongre kararları doğrultusunda, seçimler üstüne oportünist tutumları eleştiren tartışmaları yasaklanıyor. Lenin, sizler kendi koyduğunuz ilkelere ters düşüyorsunuz, diyor.

Bolşevikler yığınlara karşı açık davranıyorlar. Koşulları gözününde bulundurmadan seçim ilkesini mutlak olarak savunmak, işçi sınıfının bağımsız eylemini işçi sınıfının devrimci bağımsız eyleminin önüne koymak, ikincisini birincisi içinde eritmektir diyorlar.

Gizli bir örgüt 'geniş demokratik bir ilke' için gerekli koşulları yerine getiremiyorsa (ki bu, tam açıklık, yalnızca örgüt üyelerine sınırlı olmayan bir açıklık olmadan demokrasiden konuşmak saçmadır. Demokrasinin koşulu tam açıklık ve tüm birimlere seçimle gelmedir. Demokrasinin bir boyutu da seçimlere katılmadır) bu ilkeyi öne sürmenin gereği yoktur. (Lenin, c.5, s.477)

Lenin, "gizlilik koşullarında kazanılmayacak olanı söz vermek demagojidir. Siyasal özgürlük koşullarında partimiz tamamıyla seçim ilkesi üstüne kurulacaktır." diyor. (Lenin, c.8, s.196)

Oportünistler, "seçim ilkesi"nin tam uygulanmamasının işçi sınıfının insiyatifini kırdığını söylüyor. (Lenin, c.8, s.409) Aslında kırılan işçi sınıfının insiyatifi olmuyor, küçük burjuva entel-

lektüellerinin disipline sığmayan kişiliği oluyor.

"Seçim ilkesi"nin, demokratik işleyişlerin tam uygulanamaması ne işçi sınıfının insiyatifini kırar, ne de partinin yığınsallaşmasını engeller. Bu ilkelerin uygulanamadığı koşullarda da komünist partisi yığınsallaşabilir. Çünkü, partinin gizli eylemlerinin merkezileşmesi, hareketin tüm eylemlerinin merkezileşmesi demek değildir. (Lenin, c.5, s.465) Hareketin liderliğinde merkezileşen, mümkün olan en ufak homojen gurupları oluşturabilen bir parti *harekete* katılımda, proletaryanın en yüksek sayıda çeşitli kesimlerine ulaşabilir. (Lenin, c.6, s.248)

Böyle bir çekirdeği, komünist ideolojiyle donanan bir çekirdeği yaratmış bir partide, en azından bu çekirdek için demokratiklik ilkesi *yoldaşça güvendir.* (Lenin, c.5, s.480) Bu ilkenin tüm partide yaygınlaşması, kollektif bilincin düzeyini gösterir, demokratik işleyişlerin sınırlandığı dönemlerde, parti tabanının haklarının bir bölümünün *bilinçli* olarak, rızayla ve geçici olarak üst organlara devrini kolaylaştırır.

Kollektif bir bütün olarak hareket edebilen bu homojen çekirdeği yaratmak ve bu çekirdeği mümkün olduğu kadar gizli tutmak, hareketin liderlik kadrosunun sürekliliğini sağlar, zor dönemlerde partiyi koruyan merkezi oluşturur. Olanaklı olan en gizli, en merkezi çekirdeği yaratan örgüt, zor dönemin fırtınalarından en az hasarla kurtulur.

Komünist partisinin disiplini, komünist ideolojiyle kurulan merkezileşmeyi, belli kurallar zinciri içerisinde oluşan örgütün maddi birliğiyle desteklemektir. Örgüt işleyişindeki kuralların demokratikliği, komünistlerin öznel seçimi değil, nesnel ortama göre değişmesi zorunlu bir ilkedir. Oportünist bir partide de kurallar vardır. Ama bu kurallar örgütsüzlüğü örgütlemek için, işçi sınıfı içinde oportünizmi örgütlemek için kullanılır, bu nedenle de nominaldir, kağıt üstünde kalır, gerçekten bürokratiktir. Komünistler öyle bir bilinç ve disipline sahip olmalıdır ki, demokratik işleyişlerin durdurulmasını gerektiren koşulları anlayabilmeli ve merkeziliğin artması gereken dönemlerde bunu gönülden destekleyebilmelidirler.

Lenin, *komünist partisinin merkeziyetçi yönünün önemini ve bu yönün güçlendirilmesini, işçi sınıfının devrimci ruhu ve bilinciyle bağlıyor.* Alman Komünist Partisi'nin Jena Kongre'sini değerlendirirken, merkeziyetçi ilkelerin daha sıkı uygulanması yönünde kararlar alındığını söylüyor. Bu kararlar içinde, komünist partisi üyesinin bir parti örgütünde çalışmak zorunluluğu, yerel örgütlerde tek adam otoritesi, tüm parti örgütlerinin gelirlerinin %25'ini partiye vermesi zorunluluğu vb. var. Lenin, bu kararları şöyle yorumluyor:

> *"Komünist hareketin ve onun devrimci ruhunun büyümesi, gerekli ve kaçınılmaz olarak merkeziyetçiliğin daha tutarlı bir kurumlaşmasına götürür."* (Lenin, c.9, s.291) (abç)

Gericilik döneminde disiplin

Gericilik döneminin zor koşulları, partinin aşırı gizli çalışmasını, parti içi demokratik işleyişlerin durdurulmasını gerektiren koşullar, etkisini önce, partinin en sallantılı, küçük burjuva unsurlarında gösterir. Çünkü bu dönem daha sıkı bir disiplin, daha sıkı bir çalışma gerektirir. Lenin, bu dönemi açıklarken, "çözülme yılları, ideolojik-siyasal örgütsüzlük yılları" diyor. (Lenin, c.5, s.345) Tüm parti örgütlerinin üyelerinde, özellikle üyeleri daha az proleter olan örgütlerde azalma oluyor. "Parti krizinin baş nedeni sallanan entellektüeller, küçük burjuva unsurlar oluyor. Devrimin erken zaferi ümidiyle işçi sınıfının saflarına katılmış unsurlar gericilik döneminin zor koşullarına dayanamıyor." (Lenin, c.15, s.345)

Partide, partinin en proleter unsurları ve komünizme gönül vermiş, onun ilkelerini bütünüyle benimsemiş, bilincini genelin çıkarlarıyla özdeşleştirmiş aydınlar kalıyor. Böyle dönemler aynı zamanda sapla samanı ayırıyor. *Hareketin sürekliliğini sağlayacak komünist kadroyu süzüyor.* Bu kadroyu en sallantılı, en güvenilmez unsurlardan, partiye bir süre için küçük burjuva saflardan katılmış geçici yol arkadaşlarından ayırıyor, yani parti temizleniyor. (Lenin, c.15, s.353) İşte bu kalıcı çekirdek partinin, durum değiştiğinde, göreli özgürlük koşullarında "daha cömertçe öne atılmasının dayanağı" oluyor. (Lenin, c.10, s.32)

Dönem değiştiğinde, partinin yığınsallaşmasını bu koşul sağlayacaktır.

En çok çözülme, moralsizlik oportünist saflarda gözleniyor. Lenin bunu şöyle anlatıyor:

> "Bu bir rastlantı değildir. İlkelerde kararsızlık, çöküşü yalnızca getirmekle kalmaz, kolaylaştırır. Olaylar, en yüksek örgüt birliğinin, proleter bağlılığın, Marksist kararlılığın nerede ve nasıl korunduğunu pratikte gösterdi." (Lenin, c.15, s. 289)

Moralsizlik bu saflarda öyle ilerliyor ki, sonunda partinin, illegal çalışmasının, illegal aygıtının en güçlü olması gereken koşullarda, liberal partinin en ılımlısının bile legal olamadığı, yasaklandığı gericilik döneminde, oportünistler partinin legal çalışması gerektiğini söylemeye başlıyorlar. Lenin şöyle yazıyor:

> "Bazı parti entellektüelleri RSDİP'nin mevcut örgütlerini likide ediyorlar, parti yerine, her ne pahasına olursa olsun legalite sınırları içinde hareket eden şekilsiz bir federasyon öneriyorlar. Bu program, taktik ve parti geleneklerini feda etmek pahasına yapılıyor. Artık bu örgüt sorunu üstüne anlaşmazlık değil, partinin varlığı, yokluğu sorunudur." (Lenin, c.20, s.499)

RSDİP içinde oportünistlerin tutumu, partimizdeki oportünistlerin tutumları ile derin bir paralellik taşıyor. Faşist cunta öncesi BİP örneği akıllardadır. Şimdi gericilik döneminde, faşist cunta altında legal bir BİP oluşturma girişimi vardır. *TKP'nin Sesi*'nde, faşist cuntadan TKP'ye "özgürlük" isteniyor.

Gericilik dönemi, komünist partisinin en zor dönemlerinden birisidir. Bu dönemlerde devrimle çözülebilir bir durum vardır, ama ağır bir baskı, işçi sınıfının, yığınların eylemini durduran geri çekilme psikolojisi vardır. Bu psikolojiye karşı savaşmak, komünist partisini, devrimin lideri öznel ögeyi güçlendirmek, inat ve bilinçle gerileyen psikolojiye teslim olmamak gerekiyor. Teslim olanlar ya faşist cuntadan "TKP'ye özgürlük" istiyorlar, ya kendilerine en az sıkıntı verecek en federatif örgütlenmelere katılıyorlar, ya da siyasetten uzaklaşıyorlar. Komünist partisinin görevi, işçi sınıfının en geri kesimlerinin kuyruğuna takılmak değil, o kesimleri de sınıf bilinçli işçilerin bilinç düzeyine çıkarmaktır.

Bunu başarmak önce komünist partisi üyelerinin, özellikle bu dönemde parti disiplinin öne çıkan merkeziyetçi yönünü bilinçli olarak kabullenmelerine bağlıdır. Merkeziyetçiliğin gereklerini eksiksiz yerine getirmek. Hakların bir bölümünü geçici olarak üst organlara devretmek, bunu gönüllü olarak yapmak. Alınan kararları doğruluğuna inanarak, eksiksiz uygulamak, doğru olmadığı düşünülen kararları bile parti kararı olduğu için uygulamak. Partiyi yaşatmada, birliği korumada ısrarlı ve direngen olmak. Komünist partisi bunları başarabildiği, tüm kadrosuyla birlikte her ortamın dayattığı görevleri, ortamın değişikliklerini de gözönüne alarak uygulayabilen bir demir disipline, dönemlere bağlı olmayan kadrolara sahip olabildiği ölçüde güçlenir. Ancak, o zaman işçi sınıfının siyasal birliğini en yüksek düzeyde temsil edebilen bir parti olmaya hak kazanır. Özellikle böyle dönemlerde, komünist partisinin, kadrolarının bilinçli katılımıyla kuracağı bu en yüksek düzeyde merkeziyetçilik, işçi sınıfının utkusunun da anahtarıdır. Türkiye Komünist Partisi böyle bir parti olacaktır.

Devletin üstüne oturduğu ekonomik taban şiddetli sarsıntılar geçiriyor. Bu sarsıntıların devleti etkilememesi olanaksızdır.

İşçi sınıfı alternatif olmadan demokratik devlet kurulamaz

Jülide Kayacan

Evren'in anayasayı "tanıtma" gezisi boyunca yaptığı konuşmalardaki demagoji, yalan ve burjuva muhalefete yönelik tehditleri ayıkladığımızda, burjuvazinin devrimci durum değerlendirmeleri ortaya çıkıyor. Bir bakıma bunlar, değerlendirmeden çok, burjuvazinin yüksek sınıf savaşları karşısındaki aczinin itiraflarıdır. Bu itirafların odaklaştığı konu da doğal olarak devlet konusudur.

"Devlet tahrip olmuştur"

Evren'in sık sık başvurduğu bir yol, devrimci durumun üç ögesinden biri olan burjuvazinin yönetemezliğini, burjuva siyaset adamlarının beceriksizliği, "basiretsizliği" olarak göstermektir. Gerçekte burjuvazinin siyasal bir felç geçirmesinin, siyasetçilerin beceriksizliği ile açıklanamayacağını Evren kendi de bal gibi biliyor. Ancak bu yolla, burjuvaziyi genel çıkarı doğrultusunda disipline etmek için getirilen önlemlere destek bulmayı, en azından tepkiyi minimuma indirmeyi amaçlıyor.

Bu gerçeği bildiğini, Evren gezisi boyunca gayet açık anlattı. Devrimci durumda *devlet mekanizması dağıtılmış, "tahrip olmuştu"* ve gerek 12 Eylül'den beri cuntanın yaptıkları ve gerekse anayasa bu mekanizmayı halka karşı güçlü kılmaya yönelikti.

Evren'in bunu anlatan konuşmalarını kısaca görelim.

Evren 29 Ekim'de Hipodrom'da yaptığı konuşmasında anayasayı anlatırken, 12 Eylül öncesi dönemi "devletin varlığına karşı *'en büyük ve en kanlı suikast'* olarak" tanımlıyor. *(Milliyet,* 31 Ekim 1982)

Adana konuşmasında devletin tahrip olduğunu anlatıyor. "Grevler ideolojik oldu... Bu grevler sonucu üretim durmuştur... Devlet tahrip olmuştur. 12 Eylül'den önceki manzarayı kim unuttum diyebilir? Bu anayasa ile bunun tedbirlerini alıyoruz." *(Milliyet,* 2 Kasım 1982)

Kayseri'de meslek kuruluşlarından bahsederken şöyle diyor:

> "DGM'ler mi geliyor, hemen buna karşı çıkarlardı. Yeni anayasa bu konuyu da yeniden düzenledi. Bunlar kuruluş olarak artık siyaset yapamayacaklardır. Ancak kişilere siyasetle uğraşmak serbesttir. Eskiden önlerinde meydan boştu. İstedikleri gibi at oynatıyorlardı. Şimdi disipline edici, eski hareketlerine mani olucu tedbirleri görünce bu anayasa çağ dışıdır dediler. Eğer devlet aleyhine faaliyette bulunmayacaklarsa neden çekinip gocunuyorlar? Demek ki gizli bir emelleri var." *(Milliyet,* 1 Kasım 1982)

Kocaeli'nde "adını vermediği konfederasyon" hakkında şöyle diyor:

> "Kimse çıkıp (Arkadaş sen devlet içinde devlet misin?) diyememiş. Çünkü çekinmiş. Ortada devlet kalmamış ki. Devlet olsaydı bunlar olmazdı. Bu kuruluşlar devletten çekineceğine, devlet bunlardan çekinir hale gelmişti. Onun içindir ki, yeni anayasada sendikaların yapıp yapamayacağı işler sayılmıştır. Artık sendika işçinin kültürünü arttıracağım diye okul açıp Marksizm-Leninizm dersi veremeyecektir." *(Milliyet,* 4 Kasım 1982)

Evren İstanbul'da ise şöyle dedi:

> "Önüne gelen dernek kurmuş ve bunlar devlet tarafından denetlenemez hale gelmiş. Nasıl denetlensin, bir genel müdürlüğün karşısında o genel müdürlükten daha güçlü dernek var. Genel müdürün dediği olacağı yerde, derneğin dediği oluyor. Yeni anayasa bu durumu önlüyor. Kurulan her dernek kendi asıl görevi ile uğraşacak." *(Milliyet,* 6 Kasım 1982)

Gelecekte, sınıf savaşları karşısında hükümetler yıpranırken devletin güçlü kalabilmesi için anayasada önlemler alınmıştır. Bunların en önemlisi cumhurbaşkanının konumudur. Derin ekonomik bunalımını çözemediği sürece burjuvazinin rejimi tehlikededir. Olağanlığın olağanüstü hal olduğu bir ülkede devletin, burjuvazinin genel çıkarı doğrultusunda hareket etmesi gerekmektedir. Onun için cumhurbaşkanı, yetkilerle donatılmış "tarafsız" bir kişidir. Hiçbir partinin rozetini taşımamaktadır. Evren'in ağzından dinleyelim:

> "Hükümetler partilerin damgasını ister istemez taşıyacaktır... Yine rozete göre davranılacaktır. Yani hükümet memleketi tarafsız değil, partinin politikasına göre yönetecektir. Oysa, devletin başı olan cumhurbaşkanının tarafsız olması rejimin gereğidir." *(Milliyet,* 3 Kasım 1982)

Devlet yeni tahribata açıktır

Ülkemizin ekonomik ve toplumsal gerçekleri, anayasaya yazılanların yaşama geçirilebilmesinin güçlüğünü gösteriyor. Devletin üstüne oturduğu ekonomik taban şiddetli sarsıntılar geçiriyor. Bu sarsıntıların devleti etkilememesi olanaksızdır.

Ekonomik ve toplumsal gerçekler faşist devlete karşı işliyor. Hoşnutsuzluk, devlet mekanizmasını kıyısından bucağından kemiriyor.

Geniş yığınlarda hoşnutsuzluk yaratacak pekçok önlem "görülen lüzum üzerine" referandum sonrasına ertelenmişti. Şimdi önlemler furyası başladı.

YÖK gereği yapılacak rotasyon (kura çekilerek tayin) Nisan'dan beri öğretim görevlilerinin kabusu idi. "Kura çekimi görülen lüzum üzerine 20 Ekim'den 12 Kasım gününe alındı." (Prof. Dr. İ. Doğramacı, *Milliyet,* 13 Ekim 1982) Kura çekimi sonucundaki istifalar giderek YÖK'çülerin kabusu haline dönüştü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü öğretim üyesiyken görevine son verilen Dr. Haluk Gerger eğitimin içine düştüğü durumu güzel özetlemiş: "Türkiye'de üniversite olayı bitmiştir. Bu atılımların (192 görevlinin işten atılması — *İ.S.)* özellikle öğretim üyesine ihtiyaç duyulan bir dönemde olması bu savımı doğrulamaktadır." *(Milliyet,* 23 Kasım 1982)

YÖK eliyle devletin eğitim kurumları halka karşı güçlendirilirken, bir yandan eğitimciler ve öğrenciler arasındaki hoşnutsuzluk yaygınlaşmış, öte yandan istifalar ve atılmalarla zaten varolan öğretim üyesi boşluğu giderek kapanamayacak boyutlar almıştır. Bu uygulamalar sonuçta yine üniversitelerin, devletin eğitim kurumlarının yıpranmasını getirmektedir.

Petrole yapılan zamla birlikte her alanda zam furyası başladı. Bu denli yaygın hoşnutsuzluk ve derin öfke karşısında devlet yeni tahribata açıktır.

Cunta geçici üstünlüğüne güvenemiyor

Cunta referandumda "%91,5

Devamı 18. sayfada

Baştarafı 17. sayfada

gibi bir destekle üstünlüğünü kanıtladığını" söylüyor, ama buna kendi de inanmıyor. Bunun sallantılı ve güvenemeyecekleri bir üstünlük olduğunu görüyor. Bu sallantılı durumlarını yalanla örtmeye çalışıyorlar. "Halkın kendilerini benimsediğini", "meşruluklarını" sürekli vurgulamaları, bunu anayasaya bile yazma gereği duymaları bundandır. Anayasanın "başlangıç" bölümü şöyle diyor:

"Türk milletinin ayrılmaz parçası olan Türk Silahlı Kuvvetleri'nin,*milletin çağrısı ile gerçekleştirdiği* 12 Eylül 1980 Harekatı sonunda, Türk milletinin *meşru* temsilcileri olan Danışma Meclisi'nce hazırlanıp Milli Güvenlik Konseyi'nce son şekli verilerek Türk milleti tarafından kabul ve tasvip ve doğrudan doğruya onun eliyle vazolunan bu anayasa..." *(Milliyet,* 25 Ekim 1982)

Kendilerini çağırdığını iddia ettikleri "milleti" İstanbul'da Evren'in konuşmasını dinlemeye çağırıyorlar. Beşiktaş-Üsküdar arasına özel vapur seferleri koyuyorlar. Alanın yarısı dolmuyor. Evren "İstanbul'da gövde gösterisi yapmadıklarını" söyleyerek söze başlıyor.

Cunta temsilcilerinin ekonomik açıklamaları ise çok daha büyük çaresizlik ve tutarsızlık örnekleriyle doludur. *Milliyet* muhabiri Emin Çölaşan'ın dış ekonomik ilişkilerden sorumlu Devlet Başkanı Sermet Pasin'le yaptığı konuşma buna güzel bir örnektir:

"*Çölaşan:* 'Turgut Özal ve Kaya Erdem görevden ayrılıp yerlerine siz ve Adnan Başer Kafaoğlu geldikten sonra kamuoyu ekonomik politikalarda bir değişiklik beklentisi içine girmişti. Böyle birşey hiç olmadı. O halde siz niye geldiniz acaba?'

"*Pasin:* 'Valla bunu size tam olarak söyleyecek durumda değilim. *Filhakika geldiğimiz zaman bazı değişiklikler olacak denildi. Fakat böyle bir şey zaten bahis konusu değildi.* Sadece bir ekip değişmesidir. Arada sırada bir ekip değişmesi gerekiyor. Böyle bir değişiklik oldu. Bu değişiklik Maliye Bakanlığı'na daha fazla imkan tanınmasını temin etti." *(Milliyet,* 4 Kasım 1982) (abç)

Bunun "sadece bir ekip değişmesi" olmadığını Mehmet Barlas anlatıyor:

"Öncelikle şunu belirtelim.

"Hızlı eflasyonu dizginlemeyi ve ihracat gelirlerini arttırmayı amaçlayan 'istikrar kararları', tahmin ve beyan edilenin aksine, fazla uzun ömürlü olmamıştır. 24 Ocak 1980'de başlatılan ve sonra Turgut Özal'la eşanlamda alınan istikrar programından bugüne, sadece bu programa karşı verilen bağlılık demeçleri kalmıştır.

"İpuçları ortadadır. ..." *(Milliyet,* 21 Kasım 1982)

Delik büyük, yama küçük. Cuntanın yalanları çaresizliğini örtbas edemiyor. Üzerine oturduğu sallantılı zemini kaybetmemek için daha büyük baskı ve zulme başvurması kaçınılmazdır.

İvmesi artan iki süreç

Faşist darbeden beri ikili bir süreç işlemektedir. Anayasa oylamasının ardından bu iki süreç daha büyük bir ivme kazanarak sürecektir.

Süreçlerden birincisi ordunun yıpranmasıdır. Cumhurbaşkanının, burjuvazinin herhangi bir kesiminin rozetini taşımayan, genel çıkarını gözeten, yetkilerle donatılmış "tarafsız" bir kişi olması hedefleniyor. Bu durum, pratikte cumhurbaşkanının pekçok "gereksiz" görev yüklenmesini getirmektedir. Yüksek yargıçlardan rektörlere kadar geniş bir yelpazenin sapı cumhurbaşkanının elindedir. Bu yelpazedeki her hoşnutsuz kesim, Evren'i karşısında "hakem" olarak değil, taraf olarak bulacaktır. Bu da Evren'in, Cumhurbaşkanlığı Konseyi haline dönüşecek MGK üyelerinin ve ordunun yıpranması demektir. Burjuvazinin sözcüleri bunu korkuyla dile getiriyorlar:

"Son 20 yıl içinde toplumumuzun çok önemli bazı kurumlarının birbiri peşisıra yıprandığına tanık olduk. Üniversiteler, yargı organları, siyasal partiler, parlamento ve basın bunların başında geliyor. Önümüzdeki dönemde bu listeye bir de Silahlı Kuvvetler'in eklenmesi olasılığı korkutucudur." (Doç. Dr. Ahmet Taner Kışlalı, *Milliyet,* 1 Kasım 1982)

İvmesi artacak ikinci süreç ise emekçi yığınların kötüleşen durumudur. Necati Zincirkıran, *Günaydın*'da şöyle yazıyor:

"Hayatın 5 yıl içinde bu kadar pahalı olması, ücretlerin sürekli fiyat artışlarının çok gerisinde kalması korkarım Türkiye'de bir nesil çürümesine sebep olacaktır... Türkiye'nin 45 milyonluk nüfusunun yüzde 50'si, 20 yaşın altında... İşte bu genç neslin iyi beslenmesi şimdi sorun olarak ortadadır." (4 Kasım)

Emekçilere neslinin çürümemesinin devrimden geçtiğini, faşist cunta ile uzlaşanların nesil çürümesine en büyük katkıyı yaptıklarını anlatabilmemiz gerekiyor.

Devrim alternatifini güçlendirmek gerek

Yaygın hoşnutsuzluğun ve derin öfkenin dalga halini alıp burjuvazinin devletini süpürüp atması için devrimci alternatif gerekiyor. Hem devrim alternatifini güçlendirmek, hem de devrim dalgasının vurdu mu devirmesi için, dalgakıranlara karşı savaşım gerekiyor. Bunlar liberal burjuvazi ve menşevizmdir. Metin Toker şöyle yazıyor: "Hiçbir anayasa tek başına, halkı mutsuz edemez... İnşallah mesut bir uygulama sonunda, normal yollardan daha talihli anayasalara toplum kendini kavuşturur. Bugünkü tasarı için söylenebilecek olumlu söz, onun bu yolu kapattığına dair iddiaların kesinlikle doğru olmadığıdır." *(Milliyet,* 25 Ekim 1982)

Liberaller anayasanın mesut bir uygulamasını beklerken bu yolda hayaller yayarken, menşevik kanat, TİP ve TSİP bunlarla mesut bir cephe yapma çabasındadır. (Emine Engin, ÇEK-AL, *İşçinin Sesi,* 1 Kasım 1982) İşte hem burjuvazinin dalgakıranları liberallere hem de bunların işçi sınıfı içine uzanabilmelerini sağlayan menşevizme karşı savaşım önümüzde duruyor. İşçi sınıfı bu savaşımı vermeden burjuvazinin karşısında alternatif olamaz. İşçi sınıfının alternatif olmadığı bir Türkiye'de ise demokratik devlet kurulamaz.

Üretimin gittikçe dünya çapında örgütlendiği, uluslararasılaştığı, işçi sınıfının artık tam anlamıyla "dünya işçi sınıfı" haline geldiği günümüzde, proletarya enternasyonalizminin önemi gittikçe artıyor. Buna karşın, ulusallık ve enternasyonallik arasındaki diyalektik bağı yerli yerine oturtamayan TKP menşevikleri, ulusçuluğu açıktan savunarak uyguladıkları "liberal işçi siyaseti" ile likidatörler haline geldiler. Menşeviklerin bu gelişmelerini kısaca görelim.

Atılım'larda ulusçuluk

Adım adım "ilerleyen" menşeviklerin, son bir yıldır "ulusçuluk"u savunmada geldikleri yeri *Atılım*'lardan okuyalım.

"Generallerin süngüsü ülkemizin hiçbir *ulusal sorununu* çözemedi. Bunalım derinleşiyor." (*Atılım,* Ekim 1981, s.1)

"ABD Harp Bakanı Weinberger ile cunta arasındaki görüşmeler, sonuçları bakımından ülkemizin *ulusal güvenliğine* ve bölgede barışa ters, yeni bir gelişme yarattı." (*Atılım,* Ocak 1982, s.1)

"*Ulusal güvenlik,* halkın her türlü güvenliğinden ayrılamaz. ... TKP MK'nın belirttiği gibi, yalnız ve yalnızca tüm *ulusal güçler* birleşirse, *ulusal güvenlik* güvence altına alınabilir." (agy, s.4)

"Cunta işbirlikçilerle birlikte *ulusal çıkarları* ayaklar altına alıyor. *Ulusal hıyanet yolun*dan yürüyor." (*Atılım,* Şubat 1982, s.1)

"TKP'nin *ulusal* demokratik anayasa ilkeleri... "(*Atılım,* Mart 1982, s.1)

"Sosyalist ülkelerin *ulusal çıkarları*mıza uygun bu önerileri ekonomik alanda da geçerli..." "Ya cunta ne yapıyor? Silahlanmayı *ulusal ekonomimiz*in önüne koyuyor." (agy, s.3)

"CHP'li yurtsever!

"Tek başına değilsiniz. Yurdumuzda barış, demokrasi, *ulusal bağımsızlık*tan yana güçler..." (*Atılım,* Mayıs 1982, s.8)

"*Ulusal varlığımızı, ulusal onurumuzu* egemenlik haklarımızı gerçekten koruyacak bir hü-

Ulusçuluk Likidatörlük ve Enternasyonalizm

Serra Dersimli

kümet! ... Tüm *ulusal güçleri* örgütleri bu yolda savaşa çekmek, savaşta birleştirmek." (*Atılım*, Haziran 1982, s.1)

"*Ulusal çıkarları* Amerikan çıkarlarına kurban eden cuntanın anayasasına halk niçin evet desin?" (*Atılım*, Temmuz 1982, s.1)

"...Yurdun güvenliği, *ulusal çıkarlar* tehlikede." ... "Şu ağır bunalımlı ortamda *ulusal çıkarları, ulusal güvenliği* ABD'nin çıkarlarından üstün tutan her yurttaşın sorumluluğu var. Amerika'nın serüvencilik arabasına Türkiye'yi koşmasına boyun mu eğeceğiz? *Ulusal egemenliğin* onursuzca NATO' nun ayakları önüne serilmesine razı mı olacağız?" (*Atılım*, Ağustos 1982, s.1)

"*Ulusal ve sosyal kurtuluş savaşımızın* güvencesi TKP 62 yaşında."

"TKP, Türkiye halkının *ulusal savaşımını* dünya halklarının savaşımı ile bağlayan güçtür." (*Atılım*, Eylül 1982, s.1)

Menşeviklerin Kürt sorunundaki tutumlarını bir kenara bıraksak bile şu son bir sene içinde, "ulusçuluk" üzerine yazdıklarını teker teker incelediğimizde, iyice "ilerleyip", sosyal şövenliklerinin olgunlaştığını görüyoruz. Sosyal şövenistlerin burjuvazi ile uzlaşma yolunda uyguladıkları liberal işçi siyaseti onları aynı zamanda likidatör de yapmıştır.

Ulusçuluk ve likidasyon arasındaki bağ

Türkiye devrim hareketi içinde burjuva ulusçuluğu en baştan beri varolmuştur. Türk ulusçuluğu yüzyıllar içinde gelişmiş toplumun dip köşelerine dek sızmıştır. Oportünizmin en önemli köklerinden biri de budur.

Ulusçuluk burjuva ideolojisidir. Şövenizm ise şiddetli ulusçuluktur. Ulusçuluğun biçimleri arasında ayrım yapmak sınırsız oportünizmdir. Oportünistler kendi burjuvazileri ile yaptıkları uzlaşma sonucu olgunlaşmışlardır. Lenin bu konuda şöyle yazıyor:

> "Oportünizm ve sosyal şövenizmin siyasal özü aynıdır. Sınıf uzlaşmacılığı, proletarya diktatörlüğünün inkarı, devrimci eylemi reddetme, burjuva legalizmi, burjuvaya güven ve proletaryaya güvensizliktir." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.22, s.122)

Lenin bir başka yerde de sosyal şövenizmin olgunlaşması konusunda şöyle diyor:

> "Sosyal şövenizm oportünizmin en son şeklidir. Bu genellikle burjuvazi ve ordu ile işbirliği yapmak için olgunlaşmıştır." (Lenin, c.21, s.443)

Geçtiğimiz dönem içinde, menşevikler, işçi sınıfımızı, halkımızı kapitalizmden, emperyalizmden kurtarma, devrimi gerçekleştirme girişiminde bulunmadılar. Tam tersine onlar, kapitalist egemenliğin yerinde kalmasını öngören, burjuvazinin izin sınırları içinde savaşan, bir sosyal reform partisi olmak için her yola başvurdular.

Bu gelişmenin nedenlerine kısaca bakacak olursak, şunları sıralayabiliriz. Birincisi, Türkiye'nin sosyo-ekonomik yapısının yanlış analizi. İkincisi, devrimi reddeden sağ oportünist çizginin partiye egemen oluşu. Üçüncüsü, Türk ulusçuluğunun yüzyıllar boyu süren etkisi. Dördüncüsü, Kurtuluş Savaşı'ndan kalan eskilerin hâlâ aynı gözlüklerle ülkeyi seyretmeleri. Beşincisi, bir bütün olarak sağa kayan dünya komünist hareketinin etkisi.

Bu nedenlere daha başkaları da eklenebilir. Ancak biz kısaca bir değinme yaptık. Bu konuda Süleyman Sakalı yoldaşımız şöyle demişti:

> "Oportünizme göre, Türkiye, komprador burjuvazinin egemen olduğu, pazara egemen olmak isteyen bir sanayi burjuvazisinin yeni oluştuğu ve giderek artan ölçüde emperyalizm ve komprador burjuvazi ile çelişkiye düştüğü yarı sömürge bir ülkedir. Böyle bir anlayışın sonucu ne olur? Eğer tutarlı olunacaksa, oportünistlerin yeni bir kurtuluş savaşı önermeleri gerekir. Nitekim tam da, böyle yapıyorlar ve herşey *'ulusal'* oluveriyor." (*İşçinin Sesi*, sayı 113-114)

Bu nedenlerle, TKP içindeki oportünizm, günümüzde, "sosyal şovenizm" biçimi altında burjuva siyasetiyle kaynaşarak, olgunluk dönemini de aşmış, çürümeye başlamıştır.

Oportünistler yalnızca sosyal şöven değil, aynı zamanda partiyi burjuva yoluna, liberal işçi siyaseti yoluna sürükledikleri için likidatördürler. Lenin şöyle diyor:

> "Likidasyonculuk, bir ulusal liberal işçi siyaseti çeşididir. O, radikal küçük burjuvazinin bir kesimi ve imtiyazlı işçilerin, çok küçük bir kesiminin kendi ulusal burjuvaları ile proletarya yığınına karşı işbirliğidir." (Lenin, c.21, s.334-335)

Proletarya enternasyonalizminden sapış ve ulusçuluk, işçi sınıfının ulusal ve enternasyonal çıkarları ve görevleri arasındaki bağ noktasında doğar. Tam da bu noktada TKP menşevikleri, proletarya enternasyonalizminin artan önemine karşın ulusçuluğu öne çıkarıyorlar.

Günümüzde proletarya enternasyonalizminin artan önemi

Proletarya enternasyonalizmi kavramı, bugün dünden daha fazla önem taşıyor. Bu nedenle de komünist partilerinin, bu anlayışı daha bir öne çıkarmaları gerekir. Üretimin gittikçe uluslararası düzeyde örgütlendiği, işçi sınıfının bir bütün olarak "dünya işçi sınıfı" haline geldiği günümüzde bunun önemi büyüktür.

Dünya işçi sınıfının tarihi, burjuvazi ile proletarya arasındaki savaşımın, her zaman ulusçulukla enternasyonalizm arasında savaş anlamına geldiğini öğretiyor. Ulusallığı enternasyonallikten koparmadan, bunları birbirinin karşısına koymadan, aralarındaki diyalektik bağı doğru anlamalıyız. Yürükoğlu yoldaşımız bu konuda şöyle diyor:

> "Ulusal ve uluslararası görevleri, uluslararası görevlere baş yeri vererek doğru değerlendirmek komünist partileri için canalıcı öneme sahiptir." (*Proletarya Enternasyonalizmi*, s.20)

Dünya kapitalist ekonomik sisteminde uzun süredir işlemekte olan bazı eğilimlerin bugün kesinlik kazanması, proletarya enternasyonalizminin önemini daha da arttırmaktadır.

Üretim sürecinin giderek dünya ölçekli oluşu, burjuvaziyle proletaryayı artık daha çok uluslararası alanda karşılaştırıyor. Burjuvazi ile proletaryanın hesaplaşması dünya ölçüsünde oluyor.

Bütün komünist partilerinin amacı aynıdır. Burjuva egemenliğinin yıkılması, siyasal erkin proletarya tarafından ele geçirilmesi. Proletarya, siyasal egemenliğini, bütün üretim araçlarını, egemen sınıf olarak örgütlenmiş proletaryanın elinde merkezileştirmek, üretici güçleri olabildiğince çabuk geliştirmek ve komünizme ilerlemek için kullanacaktır.

Gelişmeler bu denli açıkken, ulusallık ve enternasyonallik arasındaki ilişkide ulusalığı öne çıkaran, TKP menşevikleri, çok geri duruma düşüyorlar. Komünizmin sancağında, proletarya enternasyonalizmi belgisi yazılıyken, "ulusal çıkarlar" edebiyatını yükselten, TKP menşeviklerinin komünistlikle olan ilişkisi, artık yalnızca adındadır.

V rimli çalışma il büyük başarılara ulaşabiliriz

Yavuz Savaşçı

Komünistler olarak devrimi, proletarya diktatörlüğünü kurmayı ve komünizmi amaçlıyoruz. İdeolojimizin ve siyasetimizin doğruluğunu veri kabul edersek, başarımız inançlı çalışmamızla olanaklıdır. Başarı eğrimizin hızı da, çalışmadaki verimliliğimizle sıkı sıkıya bağlıdır. Bugün, bunun için, örgüt çalışmasında verimliliği arttırmak canalıcı önem taşıyan bir sorundur.

Verimlilik, başlıbaşına bir araştırma alanıdır. Bu yazıda biz, yalnızca parti çalışmasındaki rolüne, deneyimler temelinde öne çıkmış bazı yönlerine değineceğiz.

Komünist partisi, toplumun en ileri, bilinçli kesimini kucaklar. Öncü müfrezedir. İşçi sınıfının ve geniş halk kesimlerinin desteğini alır ama komünistlerin sayısı, ta ki komünizmi kurana dek göreceli olarak hep azdır. Yani komünistlere toplumun diğer üyelerinden çok daha fazla iş düşer. Komünist, kendi yaşamını parti çalışması etrafında örgütlerken, işçi sınıfına, topluma bilinç götürecek, yığınları örgütleyecek. Bu işlerin üstesinden gelebilmek için, birincisi, örgütümüzü sürekli güçlendirmeliyiz. İkincisi doğru ideoloji ve siyasetle işçi sınıfı ve halk yığınlarının enerjisini dönemin gerektirdiği görevlere kanalize etmeliyiz. Üçüncüsü parti çalışmasında verimliliğimizi arttırmalıyız.

Devrimini yapmamış komünist partisi, özellikle yığın hareketlerinin bastırıldığı, olanakların azaldığı bir dönemde verimliliği arttırmalıdır. Hele yapılması gereken işler, işbölümünün kapsayabileceği sınırları aşıyorsa bu zorunlu oluyor. Bu dönemde, verimliliğimizi arttırdığımız ölçüde başarılması zor görünen bir dizi görevi yerine getirir, sürekli gelişen dinamik bir parti olabiliriz.

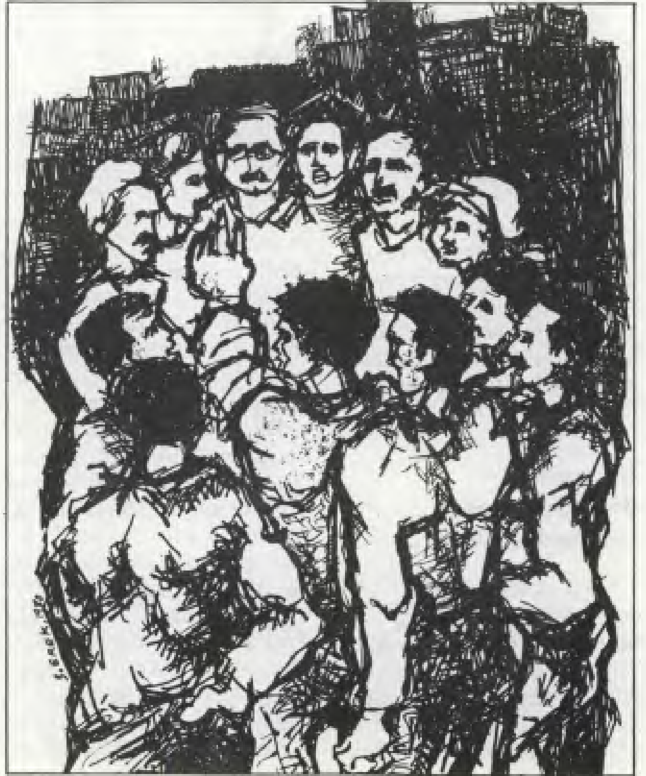
İdeolojik bilgimizi derinleştirerek, parti görevlerini ve güçlerimizi iyi planlayarak, iş kapasitemizi ve yeteneklerimizi geliştirerek, parti disiplini temelinde insiyatifi, girişkenliği arttırarak, yoldaşlık ilişkilerimizi güçlendirerek ve dinlenme zamanımızı da işin çıkarları doğrultusunda iyi değerlendirerek çalışmada verimliliğimizi arttıracağımıza inanıyorum.

Yığınlara ulaşmada, gönlünü kazanmada en güçlü silahımız ideolojimizdir. İdeolojik bilgimizi derinleştirdikçe, ideolojimizi özümsediğimiz ölçüde, onu daha etkili kullanabiliriz. Yani yığınları daha kolay ve kısa zamanda ikna edebiliriz. Üye sayımız, etki alanımız daha geniş ve düzeyi yüksek olur. İkinci yönü, ideolojik bilgimizi derinleştirdikçe, eylemlerimizin biçimini, zamanını, içeriğini ve amacını daha doğru saptayabiliriz. Enerjimizin hiçbir parçasını boşa harcamamış oluruz. Üçüncüsü, komünist özverimiz ideolojik bilgimizin derinleşmesi ile artıyor, kalıcılaşıyor. O ölçüde de zor kararları alıp, dönemin yüklediği görevleri başarıyoruz. Dördüncüsü, başarılı olmamızın bir koşulu çalışma alanımızda ana halkayı doğru seçebilmekten, özelle genel arasındaki ilişkiyi iyi anlamaktan geçiyor. Doğru seçimde, ideolojik bilgimizin önemli bir rolü vardır.

Görevlerimizi doğru saptadıktan sonra hedeflerimiz temelinde ana işi belirlememiz gerekiyor. Kadromuzun yeterliliğine göre diğer işleri ana iş etrafında planlamalıyız. Kadromuz yeterli ise, ağırlığını ana işe kaydırırız, diğer işlerin tümünü de yaparız. Yeterli değilse, ana işe yüklenir, diğer işleri sıraya koyup ana işte ilerlediğimiz ölçüde kadromuzun bir kısmını diğer işlere aktarırız. Bazı işleri *bilinçli* olarak çıkartırız.

Planlamada hedefi belirlemek önemli ise, uygulamada da bu hedefi gözden kaçırmamak önemlidir. Hem yönetici hem de üye yoldaşlar üzerlerine düşen görevleri kararlaştırılan zaman içinde gerektiği gibi yapmalıdırlar. Kararlar kendiliğinden olayların içinde değişmemeli, gerekiyorsa onları *bilinçli* olarak biz değiştirmeliyiz. Yani işler bizi değil, biz işleri planlamalıyız. Planlamanın ve denetimin ağırlığı yönetici yoldaşların sırtındadır. Görevleri "orkestra şefliğidir".

Kararların denetiminin ve işlerin yönlendirilmesinin önemini, "orkestra" benzetmesi ile açmak istiyorum. Orkestra şefini yönetici yoldaş, müzik aletlerini çalanları da üye yoldaşlar diye anlayalım. Çeşitli durumlar çıkabilir ama bu örnekte, "orkestra şefinin" rolünü vurgulamak için şöyle bir durum düşünelim. On kişilik bir orkestra konser veriyor. Konserin bir anında, müzisyenin biri, müziğin notasında değil de başka notadan çalmaya başladı. Orkestra şefi, olduğu yerden düzeltemedi. Yerini terkedip, o çalgıyı çalmaya başladı. Müziği idare eden birisi olmadığı için çalgılar arasında uyum sağlanamıyor. Sonunda kimisi bırakıyor çalmayı, kimisi hızlı, kimisi yavaş çalıyor. Notalı müzik diye birşey kalmıyor. Bu arada dinleyiciler yavaş yavaş salondan çıkmaya başlıyorlar. Bunu gören bazı orkestra üyeleri de ayrılmaya

başlıyor. Orkestra şefi farkına varıyor. Koşuşturuyor. Dinleyicilere. Orkestra üyelerine. Boşuna. Orkestra dağılıyor, dinleyiciler de kalmıyor. Böyle orkestranın konserine kimse gelmemeye başlıyor.

Neden hep bunlar oldu? Orkestra şefi bozuk çalan *bir* çalgıdan doğru nota çıksın diye asıl olarak orkestrayı yönetme görevini yapmadığı için oldu. Orkestra şefi ne yapmalıydı? Görevi gereği orkestranın tümünü ve dinleyicileri düşünerek davranmalıydı.

İşleri ve güçleri planlarken dikkat etmemiz gereken bir yön de yoldaşlarımızın iş kapasitesini ve yeteneklerini arttırmaktır. Bu değişik biçimlerde yapılabilir, yeni görevler verilebilir, hedefler genişletilebilir, zaman süreleri kısaltılabilir. Önemi şuradadır: Kadroların dar olduğu durumlarda, canalıcı konular dışında her konuda uzmanlaşmanın olanakları oldukça sınırlıdır. Her yoldaşın üzerine çeşitli ve zor işler düşmektedir. Bunun için yapmaya karar verdiğimiz işleri daha kısa zamanda gerçekleştirmeliyiz. Mutlaka da sonuçlandırmalıyız. Bu da kadroların yeteneklerini geliştirmekle sıkı sıkıya bağlıdır. Ancak böyle kadrolar birçok zor görevin üstesinden gelebilir, yeni alanlara dalabilir.

Kadroların yeteneklerinin gelişebilmesi için üzerlerine aldıkları görevlerde insiyatif verilmelidir. Bu insiyatifin sınırları parti disiplini ve kararın çerçevesi, amacı ve tanınan süredir. Böyle olduğunda görevi alan, üzerinde daha çok düşünecek, çaba sarfedecek, parti deneyiminden de yararlanarak yeni yöntemler geliştirebilecektir. Bu hem kendisini geliştirecek hem de parti deneyimleri zenginleşecektir. Bunun diğer bir yönü de şudur: Yönetici yoldaşın işin pratik yönlerini düşünmektense, denetimini yapıp yeni çalışma alanlarını düşünüp, planlayabilmek için zamanı artacaktır. İnsiyatifin bir başka yönü de, parti çalışmasına daha aktif katılımı sağladığı için, partiyi daha zor ve çeşitli görevleri yerine getirebilecek düzeye yükseltmesidir. Komünistlerin toplumun yöneticileri olacağını düşünürsek, insiyatif vermenin önemini daha iyi anlayabiliriz. İnsiyatifin yetenekleri zorlayıcı, girişimciliği arttırıcı işlevleri vardır.

Yukarıda değindiğimiz konular parti örgütlerinin bir mekanizma olarak düzenli, aksamadan, verimli çalışabilmesi için gerekli işbölümünü ve görevlerimizi içeriyor. Parti mekanizmasının daha ufak parçalarına, onu oluşturan üyelerine indiğimiz zaman şu konu da önem kazanıyor:

İnsanlar iyi çalışma ortamında daha verimli oluyorlar. Yoldaşlık ilişkileri de, profesyonel devrimcilerin çalışmasını, verimini etkiliyor. Bu ilişkilerde insanların iyi niyetinin, sıcak insanlık ilişkisinin payı var ama belirleyici olan her yoldaşın üzerine düşen görevi, diğer yoldaşlarını, örgütü düşünerek en iyi şekilde yapmasıdır. Uyum sağlamış örgüt daha başarılı oluyor. Başarılı örgüt çalışması içinde yoldaşlarımızın kötü ya da geri kalmış yanları geri planda kalıyor, zamanla törpüleniyor. İyi yönlerimiz, hoşgörümüz birbirimize olan sevgimiz artıyor. Komünist kişiliğimiz, iş anlayışımız gelişiyor. İşlere daha şevk ve inançla sarılabiliriz.

Her partili profesyonel devrimci ise, herşeyi parti demektir. Zorunluluklar dışında, özel yaşantısını, parti görevlerini en iyi yerine getirebilecek bir biçimde, parti ekseni çevresinde, kendisi düzenler. Kendisine ayırdığı zamanda, fiziksel ve zihinsel olarak kendisini parti çalışmasına hazırlamalıdır. Tam kapasite ile çalışabilmek için, bu, ihtiyaç olduğu için, aynı zamanda zorunluluktur. Zamanım yok denmemelidir. Zaman mutlaka kalıyor, yeter ki biz onu iyi planlayalım. Bir başka nokta da, parti çalışmamızı verimli, kısa sürelerde yaparsak, yeni işlere zaman olacağı gibi, dinlenmeye de daha çok zaman ayırabiliriz. Başka bir adım daha atabiliriz, bazı parti çalışmaları ile dinlenmeyi birleştirebiliriz.

Örneğin, spor mu yapacağız, gezecek miyiz, sinemaya mı gideceğiz, bunu parti sempatizanları ve kazanmak istediğimiz kişilerle yapabiliriz. Hem dinlenmiş, hem de yığın bağlarımızı güçlendirmiş olabiliriz. Bunun şöyle bir yanı da var: Değişik yeni ilişkiler örgüt çalışmasına canlılık getirir. Son olarak, dinlenmeyi pasif (uyumak, oturup televizyon seyretmek, müzik dinlemek vb.) veya aktif (spor yapmak, değişik yerlere gitmek, el işleri, resim yapmak vb.) olarak yapabiliriz. İkincisi, kişiliği ve yeteneklerimizi de geliştirdiği için daha iyidir. Amacımız parti çalışmasını yürütmek, verimli hale getirmek olmalıdır. Bunun için alıştığımız dinlenme yolları dışına da çıkabilmeliyiz. Bu hem bize, hem partiye yararlı olur.

Partinin, kadroların nitel gücünü arttırarak verimliliği arttırabileceğimizi vurguladık. Verimliliği arttırmak maddi ve teknik olanakların gerektiği gibi kullanılmasına da bağlıdır. Özellikle güçlüklerin olduğu dönemlerde, maddi ve teknik olanaklarda tutumlu olmak, bunları rasyonel kullanmak zorundayız. Eylemleri, kendi masraflarını çıkardığı gibi, gelir getirecek biçimde örgütlememiz, partinin maddi ve teknik olanaklarını geliştirmek için özel bir çaba sarfetmemiz gerekiyor. Olanaklar olmadığı zaman verimli çalışmayı yapamadığımız gibi, yapmamız gerekenleri de yapamayabiliriz.

Sonuç olarak, çalışmalarımızda verimliliği arttırabilmemiz için parti mekanizmalarını düzenli çalıştırmalıyız, partiyi, kadroları geliştirecek yeni, girişimci çalışma biçim ve yöntemleri geliştirmeliyiz, yoldaşlık ilişkilerini ve dinlenmeyi parti çalışmaları ve görevleri etrafında planlayıp, uygulamalıyız. Partinin maddi ve teknik olanaklarını rasyonel kullanıp, geliştirmeliyiz.

Zaman, emek ve insan

Olgunlaşmak, pişmek,
anında vurmayı bilmek,
hep bir aradadır,
sınıf savaşımında.
Olumlu olumsuzluklarla
dolu bir savaş.
Nankör dönemleri var,
sevinç haberleri müjdeleyen
günleri var.
İnsan emek'e muhtaç;
emek zamana.
Zamanla emek arkadaşça
yetiştirir, geleceğe hazırlar
insanları.
Emek insanları değiştirir.
Zaman eskitir insanları.
İnsan zamana şekil verir,
onarır kızıl doğan güzel
günleri.
Zaman bir tren gibidir,
beklemez yolcuları.
Kimini bırakır yollarda
kimini kavuşturur dostlarına,
emellerine.
Emeğin doğurduğu,
sınıfına koşan insan
en onurlu insandır,
zaman içinde
acımasız kavgada.

İhsan K.

Hazır ol

Mapusluğa hazır ol
Hazır ol darağacına
Namlu ağzına
Dişe diş
İnada inat
Kavgalar yoludur
Tuttuğun yol
Betona ve demire
Teslimiyet isteyen
Katı zebellah emire
Yani sermayeye
Ve zincir dünyasına karşı
Sınıfının onuruna
Kızıl direnme ruhunu
Yaşatmaya hazır ol!
Düşman
Zindanlarda hiçbir zaman
Yenilmez diye düşünme
O
En ağır yenilgileri
Zindanlarda tadar
Ve yeryüzünde hiçbir şey
Zindanları kurtarmak kadar
Koymaz ona
Son kez bağırıyorum
Hazır ol!
Nikahın ölüme
Kıyılsa bile
Sorgulama tezgahında
Destanlar yaratmaya
Hazır ol!

Ozan Öncü Neferi
Schifferstadt

ANAHTAR

YOLDAŞÇA GÜVEN

Komünist partisi üyeleri tek bir ideolojik anlayış doğrultusunda, ortak bir dava uğrunda aynı çatı altında toplanmışlardır. Komünistlerin birbirleriyle ilişki *biçimlerini* partinin demokratik merkeziyetçi örgüt işleyişi düzenler. Partili ilişkisi *içeriğini,* ruhunu yoldaşça karşılıklı güvenden alır. Demek ki, demokratik merkeziyetçiliğin içeriği yoldaşça karşılıklı güvendir.

Peki, yoldaşça güven hangi temelde oluşur? Lenin'in aktardığına göre, RSDİP'li menşeviklerin bu soruya tutarlı bir yanıtları yoktu. Ancak şöyle bir *idealist* anlayışı ileri sürüyorlardı: "Güven çok hassas bir şeydir, insanın kafasına zorla sokulamaz." (Lenin, *Toplu Yapıtlar,* İngilizce Basım, c.7, s.391) Görüldüğü gibi, menşevikler yoldaşça güveni raslantılara bırakan bir keyfilik içindeydiler. Lenin'in anlayışını, menşeviklere verdiği yanıttan süzmeye çalışalım:

> "Bir kümenin (okuma gurubu, çalışma gurubu anlamına — *İ.S.)* üyesiyken, örneğin, bay X ile çalışmayı yalnızca güven duymadığım gerekçesiyle ve başka bir neden göstermeksizin reddedebilirdim. Fakat şimdi bir parti üyesiyim. Eski küme çalışmalarının kapris ve saçmalıklarına kapıyı açacağı için kimseyi genel olarak güvensizlikle suçlamaya *hakkım yoktur.* 'Güvenim' veya 'güvensizliğim' üzerine resmi nedenlerimi göstermek *zorundayım.* Yani, resmen kabul edilmiş program, taktik ya da tüzüğün ilkelerinden referanslar vermeyelim." (Lenin, c.7, s.391)

Partinin program, taktik ve tüzüğünü parti ideolojisi belirler. O halde, yoldaşça güvenin raslantısal olmayan ve onu dayanıklı kılan tek gerçek oluşturucusu ideolojik çizgisidir. Yoldaşça güvenin asıl dayandığı temel, bütün partililerin aynı ideolojik çizgide anlayışlarını derinleştirmeleridir.

Lenin, yukarıya aldığımız sözlerinde yoldaşça güvenin maddi biçimlerini yani tüzüğü, parti işleyişinin normlarını inceliyor. Yoldaşça güven bu maddeleşmiş süreçlerin içinden geçen kızıl bir şerit gibidir. Şimdi bu yazıdan daha genişçe bir bölüm okuyarak yoldaşça güvenin altını döşediği daha karmaşık düzeyleri inceleyelim:

> "Daha önce neden bir tüzüğe gerek yoktu? Çünkü parti birbirleriyle örgütsel bağı olmayan kopuk kopuk kümelerden oluşuyordu. Bütünün formüle edilmiş iradesi kimsenin karşısına dikilmediği için 'canı isteyen' herkes bir kümeden ötekine geçebiliyordu. Kümelerdeki çekişmeler bir tüzüğe göre değil, *Bir Yoldaşa Mektup*'ta belirttiğim gibi, *savaşımla ve istifa tehdidiyle* bir sonuca bağlanıyordu. Kümeler devrinde bunlar doğal ve kaçınılmazdı. Fakat kimse bu durumu övmüyor ve ideal olduğunu düşünmüyordu. Herkes huzursuzluktan şikayetçiydi. Birbirinden yalıtlanmış kümelerin resmen yapılanmış bir parti örgütünde kaynaşmaları dört gözle bekleniyordu. Şimdi bu kaynaşma gerçekleşmişken, daha yüksek örgütsel görüşler kisvesi altında geriye çekilmek ve anarşist gevezeliklerle etkilenmek isteniyoruz. Kimilerine (...) resmi tüzük dar, kısıtlayıcı, bıktırıcı ve bürokratik gibi geliyor. Tüzüğü, serflik zinciri ve ideolojik savaş 'sürecine' vurulan pranga gibi görüyorlar. Aristokrat anarşizmi, resmi tüzüğün, dar küme bağlarını geniş parti bağıyla değiştirmek için gerekli olduğunu asla anlayamaz. Bir kümenin iç ilişkilerine veya kümeler arası ilişkilere resmi görünüm kazandırmak olanaksız ve gereksizdi. Çünkü bu bağlar kişisel arkadaşlıklara veya hiçbir mantığı olmayan içgüdüsel 'güven'e dayanıyordu. Parti bağı bunlardan hiçbirine dayanamaz ve dayanmamalıdır. Parti bağı, resmi, bürokratik olarak formüle edilmiş (disiplinsiz entellektüel açısından bürokratik) tüzüğe göre kurulmalıdır. Kümelerin kaprisli karakterinden, serbest ideolojik savaş 'süreci' denilen küme türü dalaşmalardan ancak tüzüğe sıkı sıkıya sarılmak bizi koruyabilir." (Lenin, c.7, s.390-391)

Anlamlı sayıda bir insan kalabalığı bir çatı altında toplanınca yalnızca soyut bir yoldaşça güven kavramıyla örgüt işletilemez. Sayı kabardıkça bu daha da böyledir. Mutlaka üzerinde anlaşmaya varılmış bir yazılı kurallar sistemi gereklidir. Partinin anayasası demek olan tüzük, yoldaşça güveni somut kurallara bağlar ve işleyişiyle yoldaşça güvenin gelişip yaygınlaşması için ortam hazırlar.

Ne var ki tüzük, yeterli bir ideolojik derinlik ve güçlü bir siyasal seziyle kavranamazsa kendi başına işlevlerini göremez. Örnekleyelim:

RKP(B)'in 1920'de toplanan 9. Konferans'ının tartıştığı en önemli konu "Partinin Gelişmesinin Acil Görevleri" başlıklı karar tasarısıydı. "Demokratik merkeziyetçilik" adıyla ortaya çıkan anti-parti bir gurubun disiplini çekiştiren tutumu konferansı bir hayli uğraştırdı. "Demokratik merkeziyetçiler" partide eleştirinin bastırıldığından, eleştiri yapanlara "kendini sayfiyede mi sandın" denildiğinden yakınıyorlardı. Lenin bu yakınmaları şöyle yanıtladı:

> "Ülke tehlikedeyken, örneğin Kolçak'ın Volga'ya, Denikin'in Orel'e ulaştığı günlerde özgürlükler olamazdı. Bu gibi durumlar, özgürlüklerin olmayışından yakınacak yerde üzüntü duyacağımız başka şeylerin olduğu durumlardır. Askeri durum bugün de kötüdür. Savaşın kaderinin ne kadar oynak olduğunu görüyoruz. Eleştiri özgürlüğü sorununu gündeme almalıyız. Fakat, askeri tehlike anlarında eleştiriye izin vereceğimiz yolunda söz veremeyiz, söz vermemeliyiz. Kendimizi parçalarcasına çalışmak, sıkı durmak, bütün sinirlerimizi çelikleştirmek ve bunlar üzerine tartışmamak zorundayız." (Lenin, *Toplu Yapıtlar,* c.42, s.209-210)

Görüldüğü gibi, Lenin, demokratik merkeziyetçiliği dönem ve dönemin dayattığı siyasal görevler açısından değerlendiriyor. Durum kritiktir, tartışmamak zorundayız diyor, merkeziyetçiliği öne koyuyor. Bunu yaparken hiçbir zaman dayatmacılığa, bürokratik merkeziyetçiliğe düşmüyor. O hep partinin kollektif bilincine sesleniyor. Moskova örgütünde çıkan bir sorun üzerine yaptığı konuşma gerçekten öğreticidir:

> "Hiç kuşkusuz alınan bir karara karşı resmen itiraz hakkı vardır. Fakat, zor durumlarda bütün devrimciler birbirlerine daha sıkı kenetlenmekle ve biçimsel itiraz hakkını kötüye kullanmamakla yükümlüdür.
>
> "Yurt dışında yayınlanan 67 Rusça gazete, SR'lerin ve ötekilerin ilkbaharda partidışı konferanslarda aramızı açmayı hesapladıklarını yazıyor. Ve bu koşullarda parti konferansının kararına itiraz etmekten dem vuruyorsunuz. Ne için, ne zaman ve nereye kadar itiraz hakkının kullanılabileceğini anlamak zorundasınız. Herkese söz hakkı verdik, tartıştık, kongrede karara bağlanacak. Fakat şimdi savaş alanındayız. Birbirimize kenetlenmeliyiz. Şunu iyi anlamalıyız ki, tartışmayı biraz daha sürdürürsek ortada parti diye birşey kalmayacak. İtiraz hakkını bir an için bile reddetmeksizin şöyle diyorum: Tartışma olmadan bile görevimizi yerine getirdik, şimdi de görevimizi yapmalıyız. Bütün parti-dışı örgütlere komünistler yollayarak içinde bulunduğumuz zor koşulları onlara anlatmalıyız." (Lenin, c.42, s.274,275)

Dikkat edilirse, Lenin burada tüzük maddelerine değil, tüzük maddelerinin genel olarak çerçevesini çizdiği partililerin yoldaşça güvenine dayanıyor.

Tüzüğümüz, Lenin'in bu anlayışını genelleyerek şöyle dile getirmiştir:

> "Bu koşullar, merkezi yönün öne çıkmasını gerektirir. Gerçek bir demokratik işleyişin, her düzeyde parti örgütlerinin kongre toplaması, geniş tartışma gibi yönlerini gerçekleştirme olanağı sınırlıdır. Bu nedenle, TKP tüzüğü, gerçek demokratik işleyişi, genel kongre, merkez komitesi ve onun organları için öngörmüş, aşağıya doğru kademe kademe sınırlamıştır. Demokratik işleyişi, her koşul altında kongrelerini toplamak zorunda olan il komitelerinin altı için durdurmuştur. Bugün partimizde durum budur. Tüm parti üyelerinin eylem ve davranış birliğine daha çok önem vermeleri gerekmektedir. Esas olan merkeziliktir. Bu işleyiş, alt örgütlerin ve üyelerin çeşitli demokratik haklarını, partinin moral otoritesine tam bir güvenle Merkez Komitesi'ne ve yöre ve il komitelerine devretmeleriyle işler, o anlama gelir. Hakların bu devri *geçicidir, bilinçlidir, gönüllüdür.*" (Tüzük, s.19,20)

Kadınlar arasında komünist çalışma

Kadınların katkısı olmaksızın gerçek bir kitle hareketi olanaksızdır

Yürükoğlu yoldaş, "devrimimizin başarısı kadınların katılımına bağlıdır" başlıklı yazısında şöyle diyordu: "Sınıfların belirmesi, özel mülkiyet ve devletin ortaya çıkması ile kadınların ezilmeleri, horlanmaları, sömürülmeleri de alın yazısı oldu. Dünyada çeşit çeşit düzenler geldi geçti, kadının ezilmesi değişmedi. İşçi emekçi kadınlar sınıf sömürüsü yanında bir de kadın oldukları için sömürülüyorlar." (*İşçinin Sesi*, sayı 122, s.20)

Kapitalizmin gelişmesi ile birlikte ucuz işgücüne ihtiyaç duyan kapitalizm, kadını üretime çekiyor. Kadın emeğinin sömürülmesi acımasızca ve yoğun oluyor. Kadın her zaman eşitsizlik, sömürüyle karşı karşıya. Yasalar karşısında, işhayatında, aile içindeki yaşantısında bu hep böyledir.

Kadın ucuz işgücü, evinin bir parçasıdır.

Kadının hukuksal eşitsizliğinin kökü, toplumda üretim araçlarının özel mülkiyetine dayanır. Kapitalizm kadınlara eşit haklar vermedi, yalnızca kendi gereksinimleri doğrultusunda kadın haklarını eskiye göre biraz genişletti. Lenin'in dediği gibi "burjuva demokrasisi yalnızca eşitlik ve özgürlük vaadeder". "Gerçekte bir tek en ileri burjuva cumhuriyet bile insan soyunun kadın yarısını, erkekle tam yasal eşitliğe ve erkeğin vasiliğinden ve baskısından özgürleştirmeye ulaştıramadı." (Lenin, *Die Sowjetmacht und die Lage der Frau*, Toplu Yapıtlar, Almanca basım, c.30, s.104-107)

Komünist savaşım içinde kadın-erkek yoldaşlar omuz omuzadır. Erkek yoldaşlar erkek şövenizminden arınarak, eşitliği teoriden pratiğe uygulamalıdırlar. Ama şu da bir gerçek ki, ne denli komünist, ne denli devrimci olsak, uzun yılların hatta bin yılların bıraktığı erkek şövenizmini yok etmek kolay olmuyor. Oysa kadınlar toplumun yarısıdır.

Türkiye'de, cumhuriyetten önce, kapitalist gelişme, bir yandan kadının üretim sürecine katılımını geciktiren İslam hukukunu değiştirmeye iterken, öte yandan da Osmanlı sanayiinde çalışan kadınların sürekli artışı, varolan hukuku işlevsiz kılmaya başlamıştı. Örneğin 1916 yılında İstanbul'da kurulan ve amacını "kadınlara iş bulup, kendilerini namuslu olarak hayatlarını kazandırmaya alıştırmak, himaye ve izdivaçlarına delalet etmek" olarak belirleyen İslam Kadınları Çalıştırma Derneği'ne, kuruluşlarından sonraki 1,5 ay içinde 14 bini aşkın kadın başvurmuştur. (Füsun Tayanç — Tunç Tayanç, *Dünyada ve Türkiye'de Tarih Boyunca Kadın,* Tan Düşünce Yayınları 1981, s 112)

Bugün için de emekçi kadının durumu dünden pek iyi değildir. TKP II. Leninciler Konferansı kararlarında, "faşist diktatörlüğü devrimle yıkmak için bugün kadın emekçileri bilinçlendirmek canalıcı bir sorundur" deniliyor. Çünkü kadınlar devrim savaşımında önemli bir güçtür. Onları kazanmadan devrim olmaz.

Lenin Klara Zetkin'e kadınlar arasında komünist çalışmayla ilgili direktif-tezler yazılmasını söyleyerek, şöyle diyor:

> "Bu tezler, kadınların gerçek kurtuluşunun ancak komünizmle mümkün olduğunu açıkça vurgulamalıdır. Bir yandan insan olarak ve toplumun üyesi olarak kadının durumu ile, diğer yandan üretim araçlarının özel mülkiyeti arasındaki yıkılmaz bağ sorununu temel bir biçimde açıklamak gerekir. (...) Bu, kadın sorununu sosyal, işçi sorununun bir parçası olarak saymak için bir neden verir ve böylece bu sorunu proletarya mücadelesine ve devrime sıkı sıkıya bağlamamızı sağlar. Kadınların komünist hareketi, kitlesel bir hareket, genel kitlesel hareketin bir parçası, sadece proletaryanın değil, fakat bütün ezilen ve sömürülenlerin, kapitalizmin bütün kurbanlarının ya da diğer hükümranlık ilişkilerinin kurbanlarının genel kitlesel hareketinin bir parçası olmalıdır. ... Kadınların katkısı olmaksızın gerçek bir kitle hareketi olanaksızdır." (*Toplumda Kadının Rolü Üzerine*, Ürün Yayınları, s.70)

Öyleyse, şu günlerde örgütlenme seferberliği içinde bulunan partimizi daha da güçlendirmek için propaganda-ajitasyon ekipleri ve kadın muhabir gurupları kurmalıyız. Kadınları bulundukları semte, köye, çalıştığı işyerlerine göre örgütlemek önemli görevlerimizden biridir. Eylemlerde, yığın çıkışlarında, mitinglerde, çatışmalarda kadın devrimcileri *çok fazla* "kayırıyoruz", onlara *hep* "cephe gerisi" görevler veriyoruz. Bu yanlıştır. Kadınların devrimci gücünü kavrayamamışız. Sovyetler Birliği'nde II. Dünya Savaşı sırasında düşman uçağına çarpıp kanadını kırarak düşüren kadın pilot filoları vardı. (*İşçinin Sesi*, sayı: 122, s.20)

Daha gerilere gidersek 1824'de ABD'nin Rhode Island eyaletinde yer alan grevde, 8 Mart 1857'de New York'da konfeksiyon ve dokuma sanayiinde çalışan kadın işçilerin eşit işe eşit ücret ve 10 saatlik işgünü için yaptıkları grevde, 1871 Paris Komünü'nünde Paris emekçi kadınlarının yiğit direnişinde işçi emekçi kadınların savaşımının gelişimini hepimiz bilmekteyiz. Bu anlamda komünist partisinde işçi-köylü-aydın ayrımı olmadığı gibi, kadın-erkek ayrımı da olmaz.

Türkiye'de devrimci durum olgunlaştıkça, bir yandan kadınların devrim savaşımına katılımı nesnel koşulların da itmesiyle kendiliğinden arttı. Türkiye'de de demokratik bir kadın örgütlenmesine gereksinim vardı. 1975 yılında kurulan İKD bu gereksinime belli oranda karşılık verdi. 1978 yılına kadar gelişimine paralel olarak İKD'de belli bir yığınsallaşma oldu. Fakat o "umutlar" vardı ya, işte onlar yüzünden Ecevit iktidara gelince menşevizm sosyal demokrasinin verebileceği ölçüler içerisinde istemler yükseltti. 1978 yılına gelindiğinde genel hareketteki kriz İKD'ye de sıçradı ve İKD oportünizm eliyle iflas etti.

TKP II. Leninciler Konferansı kararlarında, "yığınsal kadın hareketi ile işçi sınıfı hareketi arasında istediğimiz gibi bağ kurulmasında kadın işçilerin önemini kavrayarak, kadın işçilerin örgütlenmesine özel önem vermeliyiz." (*TKP II. Leninciler Konferansı Kararları 1981*, s.104) deniyor.

Bu kararla şu görüşleri üst üste düşürdük mü komünistçe bir çalışma yapmış oluruz:

> "1. Komünist Partisi'nin programı, kadının toplumsal yeri ile üretim araçlarının özel mülkiyeti arasındaki kopmaz bağı şiddetle vurgulamalıdır.
>
> "2. Komünist Partisi'nin programı, kadının gerçek kurtuluşunun ancak komünizmde sağlanacağını açıkça söylemelidir." (*İşçinin Sesi*, sayı:122, s.20)

Komünist bir çalışma ancak böyle olur.

Geleceği TKP'miz kursun!

Yaşasın komünizm!

M. Şimşek, Paris

Anayasa oylanıp Türkiye faşist cuntası aklandı mı

Anayasa propagandası sırasında, "ordumuz"dan epey sözedildi. Türkiye Cumhuriyeti Ordusu'nun ne kadar yurtsever ve demokrat olduğu Evren, burjuvazi ve dolaylı olarak da menşevikler tarafından ileri sürüldü.

Bu demokrat, yurtsever ordu ne yapmış görelim: TKP'mizin kurucusu M. Suphi ve 14 yoldaşını Karadeniz'in karanlık sularına gömmüş.

Anadolu'da Kürtleri, Ermenileri kitlesel kırımdan geçirmiş ve yurtlarından sürmüş.

12 Mart ve 12 Eylül'de devrimci durumun karşısına dikilmiş.

Her zaman Türkiye işçi sınıfının düşmanı olmuş. Kürdistan ve Kürtler üzerindeki baskıyı ve sömürüyü katmerleştirmiş.

Barış harekatı diye Kıbrıs'ı işgal etmiş.

Ortadoğu ve Ege'nin barışını bozmak için, NATO ile, Çabuk Kuvvet, Çevik Kuvvet gibi dünya barışını bozacak ordu kurma planları yapmış.

Ne yurtsever, demokrat ordu!

1923'lerden beri Türkiye siyasi tablosu sık sık askeri yönetimler görmüş. 59 yılın büyük bir kısmı sıkıyönetimle geçmiş.

Bugünkü durumda ordu yine sahneye çıkmıştır.Bu kez ortaya koyduğu faşit yönetim ile ortaya çıkan manzara şudur:

180.000 siyasi tutuklu.

15 idam.

Operasyon adı altında 300'e yakın ölü.

İntihar etti diye işkencede öldürülmeler.

Hapishanelerde kitlesel kıyımlar.

Ordunun büyük bir kısmının Kürdistan'da bulunması.

Bunlar faşist generaller çetesinin ve ordunun maskesini artık düşürmüştür.

Menşeviklerimiz, BİP'çilerimiz ve Troçkistlerimiz için ise durum hâlâ açık değil. Onlara göre ordu eliyle faşizm uygulanamaz, cunta faşist olsaydı halk oylamasına başvurulmazdı.

Menşeviklerimize, BİP'çilere ve Troçkistlere bir öğüt verelim: Önümüzdeki günlerde hazırlanacak siyasi partiler kanunu için daha iyi çalışsınlar, çünkü, belki faşist cuntayı BİP gibi bir partiyi kabule razı edebilirler. Yoldaşlar, biz bu kesimden birşey beklemiyoruz. Zaten onlar işçi sınıfının savaşımının bir adım önünde değil, 100 metre gerisinde, peşine takılmışlardır.

Menşevikler, faşist anayasaya karşı, 1961 anayasasına evet gibi eleştirilerde (!) bulundular. Hâlâ Türkiye işçi sınıfının öncüsü olduklarını söylemeleri, işçi sınıfından ne anladıkları konusunda düşündürmeye başladı.

Bunların elle tutulacak yanı kalmamıştır. Bugünkü TKP yönetimi de faşist K.Evren'in cumhurbaşkanlığı gibi gayrımeşrudur. Artık bu gidişe işçi sınıfının, Türk, Kürt komünistlerinin tahammülü kalmadı.

Yoldaşlar,

Faşizmin propagandasının demagoji, yalan olduğunu yığınlara her an anlatmalıyız.

Dünyamızda yaşamış ve yaşamakta olan faşist devletlere baktığımızda, bunların yığınların önüne değişik kıyafetlerle çıktığını görüyoruz. Faşizmin yalanlarına devrimciler, komünistler kanmazlar. Onların yalanlarına ancak ve ancak burjuva ideolojisine sahip olanlar inanır. Faşist cuntanın anayasa oylaması yapması, onun demokrasi aşığı olduğunu göstermez. Generaller çetesinin faşist yüzünü yığınlardan saklamak, onlara askeri diktatör, Bonapartist, NATO'cu gerici cunta, vb. demek burjuvaziden yana açık tavır koymaktır. Yine eskisi gibi sosyal demokratların, reformistlerin peşine takılmaktır.

Yoldaşlar,

Önümüzdeki günlerde eskisinden çok daha özverili çalışmamız gerekiyor.

Kabul etmek gerekir ki Türkiye işçi sınıfı bir yenilgi almıştır. Rus işçi sınıfı da, Vietnam halkı da peş peşe yenilgi aldılar, fakat hiçbir zaman yılgınlığa düşmediler. Kırılmayan cesaretleriyle ülkelerinin burjuva yönetimine son verdiler. Biz onlardan daha şanslıyız çünkü bizim önümüzde onların savaşımından çıkan dersler de var.

TKP'miz örgüt seferberliği açtı. Bir dahaki savaşımda daha güçlü olmamız için safları TKP'mizde sıklaştırmamız gerekiyor.

Devrim şehitlerimiz ve hapisteki yoldaşlar bizden özveri istiyorlar.

Hayatımızın hiçbir alanında Marksizm-Leninizmin ilkelerinden ödün vermeden komünist bilincimizle örgüt seferberliğine katılalım.

Dünya işçi sınıfı, emperyalizmin zayıf halkası Türkiye'den devrim bekliyor. Sesimizi dünya işçi sınıfına duyuralım.

Yaşasın bu uğurda örgüt seferberliğimiz!

Yoldaşça selamlar.

Yıldırım Gencal, İsviçre

DENEYİM ALIŞVERİŞİ

Hazırlığımız devrim içindir

Burjuvazinin egemenliğine son vermek için komünist partisinin, işçi sınıfının yalnız sözde değil, gerçek yöneticisi ve yönlendiricisi durumuna gelmesi gerekir. İşçi sınıfının gelecekteki atılımlara hazırlandığı bugünkü koşullarda, örgüt çalışmasında komünist disiplini yüksek tutmak, geniş yığın bağları kurmak, partimizin ideolojisini daha geniş işçi, emekçi yığınlara götürmek ve benimsetmek için çabalarımızı yoğunlaştırmamız gerekiyor. Partimizi işçiler ve emekçiler arasında etkin bir güce dönüştürmek, biriken öfkenin patladığı günlerde yığınları yönlendirebilmemizi olanaklı kılacaktır.

Yığınlarla bağ kurarken, komünist partisinin yaşamsal ilkesi gizliliği, dönemin koşullarını da dikkate alarak daha da yüksek tutmalıyız. Partimizde demokratikliğin geniş olduğu söylenemez. Çünkü, bir kere illegal bir partidir. Ayrıca içinde yaşadığımız faşist diktatörlük koşullarında merkeziyetçilik yönünün çok daha ağır basması gerekir. Bu dönemde demir disiplin, askeri disipline benzer bir demir disiplin gerekir.

Örgüt çalışmasında varılacak hedefleri belirlemek, planlı bir çalışma yürütmek çok önemlidir. Örgüt içinde ayrıntılı bir işbölümü sağlanmalı, her üyeye somut görev verilmeli, kadrolar kollektif çalışma içinde eğitilmelidir.

Bugün, hiç kuşku yok ki, Avrupa ülkeleri Türkiye devrimi için önemli bir alandır. Avrupa'daki devrimci çalışma Türkiye devrimi için bir köprü başı olacaktır. Bu nedenle Avrupa'daki Türkiyeli işçilerle köklü bağlar kurmak, onları örgütlemek partimiz için büyük önem taşıyor. Bu çalışmada en ileri kesimleri bulup çıkarmalı, çalışma alanımızı genişletmeliyiz. Gazetemiz *İşçinin Sesi*, örgütlenme çalışmalarımızın temelidir.

Örgüt seferberliğinde önümüze koyduğumuz tüm görevleri başaracak, yeni devrim dalgasında hem burjuvaziye, hem oportünizme devrim ve sosyalizm mücadelemizin deviren şamarını vurabilmek için hazırlanacağız.

Kerim Kandemir, Fransa

BİRKOM üç eylem ve düşündürdükleri

Avusturya'da BİRKOM, çalışmasını iyi bir biçimde sürdürüyor. Zamana ve olayların akışına göre en uygun eylem biçimleri seçerek Türkiyeliler arasında sempati topluyor, dikkatleri çekmeye çalışıyor. Eylül ayında ve Kasım ayında yapılan iki eylem, faşist cuntayı öfkelendiren, halklarımıza Avrupa'daki devrimcilerin görevlerini en iyi şekilde sürdürdüklerini gösteren, cuntayı Avrupa kamuoyu önünde sergileyen eylemlerdi.

BİRKOM çalışması olarak kısaca bunları belirttikten sonra *Devrimci İşçi*'de çıkan bir yazıya kısaca değinelim.

Devrimci İşçi'de "Bir örnek haber ve değerlendirme" başlığı altında bir yazı çıktı. Uluslararası Af Örgütü'nün işgali ile ilgili olan bu yazıda ne yazık ki *Devrimci İşçi* olayları çarpıtarak yansıtıyor. Bu tür davranışlar eylem birliklerine ve devrimciler arasındaki ilişkilere büyük zarar verir. Yapanlara da bir yarar sağlayacağına inanmıyoruz.

Yazının başında BİRKOM'un eylem öncesi çalışması şöyle anlatılıyor: "... Diyarbakır hapishanesindeki ölüm orucu sonucu ölen beş devrimci ve bir doktorun haberini duyduğumuzda BİRKOM üyelerini toplantıya çağırarak olay karşısında nasıl bir eylem gerçekleştirmemiz gereği üzerinde tartıştık (ÖRF-parlamentonun önünde oturma ve parlamento önüne siyah çelenk koyma) ya da merkezi bir kilisenin işgal eylemi için ortak karara vardık..." Yazının sonunda söylenenler ise başta söylenenleri inkar edici olduğu kadar, BİRKOM çalışmasına zarar veren sözlerdir: "... Tüm bu işlerin örgütlenmesini her anlamda biz yaptık. Ancak arkadaşlar akşam (PKK-İS-DS) yapılanlarla ilgili yalnız bilgi aldılar..." Bu gerçek dışıdır.

Bunun dışında aynı haberde bir ilgi çekici paragraf daha var. Burada şöyle deniyor: "23.9.82 günü saat 10.30'da dernekten belirlenen plan çerçevesinde ayrılındı. Başlangıçta eyleme katılacak 25 kişiydi. Bir PKK'dan bir de *İşçinin Sesi*'nden arkadaş *son anda katılmaktan vazgeçtiler.*" Böyle birşey olmamıştır. Arkadaş kafasından *İşçinin Sesi*'nden şu kadar, PKK'dan bu kadar diye hesap yapıyor, sonra katılanlar düşündüklerinden eksik çıkınca "son anda vazgeçildi" oluyor. Bunlar küçük şeyler. Ama bu satırlarda belli bir zihniyet yansıyor.

İkinci eylem Galatasaray maçı. Bu eylemden fazla söz etmeye gerek yok. Yankısı ve etkisi büyük olmuştur. Eylem tam yerine oturmuştur. *Devrimci İşçi* bunu da "... 2'si bayan 8 devrimci arkadaşımız ..." diye vermiş. Oysa 2 bayan değil 1 bayan. *Devrimci-İşçi* neden bu rakamlarla oynuyor? Baskı hatası diyebilir miyiz? Ben öyle düşünmüyorum. Bir bayan olduğunu ve bunun da *İşçinin Sesi*'nden olduğunu herkes biliyor. Eyleme bir bayanın da katılması çok büyük yankı yaptığı için "biz iki dersek diğeri de *Devrimci İşçi*'den diye iz bırakırız" düşüncesi belirmiş. Bu zihniyetin getirdiği yarar yoktur.

Gelelim üçüncüsüne: BİRKOM'un tanıtıldığı ve Avusturya'da yaptığı eylemlerle ilgili bir bildiri basıldı. Biz bu bildiri tartışmasına girmedik. Okuduk "iyi" dedik. Yalnız "tek yol devrim" sloganının eklenmesini istedik.

Bildiri çoğaltılıp geldiğinde, Türkçesinde BİRKOM örgütleri içersinde *İşçinin Sesi*'nin bulunmadığını gördük. Fazla önem vermeden sorduk. "Unutulmuş, değiştiririz" dediler. Bildiri basılıp çoğaltıldıktan sonra düzeltildi.

Tüm bunlardan çıkan sonuç, *Devrimci İşçi*'nin eylem birliklerinde dikkatli davranmadığıdır. Biz Türkiye'de devrimi yapmak, halklarımızı kapitalist ezgiden ve sömürüden kurtarmak için yola çıktık. Bunun bilinci ve sorumluluğu içinde hareket etmek zorundayız. Daha işin başında nalıncı keseri gibi herkes kendinden yana yontmaya çalışırsa eylem birliklerinden hayır çıkmaz.

Yaşasın BİRKOM

Ozan Öncü
Viyana

DENEYİM ALIŞVERİŞİ

Komünist disiplin

Komünist partisi, tüm örgütleri ve üyeleriyle, aynı anda ayağa kalkabilen, eylem anında tek bir yumruk gibi hareket eden, çelik disiplinli bir örgüttür. Komünist partisi aynı zamanda düşüncelerin açıkça belirtildiği, üyelerinin ve örgütlerinin söz ve karar hakkının olduğu bir örgüttür. Komünist partisi tek bir disiplinin uygulandığı hiziplere, fraksiyonlara yer olmadığı, monolitik bir örgüt olmalıdır. Tartışma, eleştiri ve fikirler yasaklanarak parti monolitik yapılamaz. Komünist disiplin, ideolojik birlik, doğru siyaset ve yığınlarla bağ temelinde gelişir, güçlenir.

Disiplinin gönüllülüğü ve sürekliliği, canlı gelişen doğru bir ideoloji ile sağlanabilir. Marksizm-Leninizmin doğru özümsenip yaratıcılıkla geliştirilmesi, yeni sorulara bilimsel yanıtlar getirilmesi, disiplinin temelini güçlendirir. Devrimci bir partide tartışma, kişiler üstüne değil, görüşler ve ilkeler üstüne olacağı için teoriyi ve bilimselliği özendirici rol oynar. İlle de her an, hiçbir öğretici yanı olmayan konularda tartışma olmaz ama gerekli konularda menşeviklerin yaptığı gibi tartışma yasaklanırsa herşey donuklaşır, disiplin bürokratikleşir. Fraksiyonların boy vereceği bir ortam oluşur.

Komünist disiplin, 1) açık tartışma, 2) açık eleştiri-özeleştiri, 3) eylemde demir birlik, 4) partinin verdiği görevleri eksiksiz yerine getirme, 5) parasal kaynakları partiden sakınmama diye özetlenir. Menşevikler ise disiplini tersten anlıyorlar. Menşevikler şöyle diyorlar: Partimizin getirdiği her ideolojik görüşü(!) doğrusuna yanlışına bakmadan savunmak zorundayız. Hatta partimiz Avrupa komünizmini bile savunsa, savunmak zorundayız. Menşevikler böyle laçka bir disiplin anlayışına sahipler. Bu anlayışla partiyi ne hale getirdiler. Bizim disiplin anlayışımız onlardan kökünden farklıdır.

Şan olsun aklımız, yüreğimiz, hünerimiz TKP'mize!

Oportünizm yenilmeden burjuvazi yenilemez!

Gürbüz Savaşçı
Bergisch Gladbach

DENEYİM ALIŞVERİŞİ

Hamburg'da bir işçi muhabir gurubu daha kurduk

Yoldaşlar,
Türkiye devrimine katkıda bulunmak için bizler de burada çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Daha çok yeniyiz, belki de çok eksik yanlarımız var. Ama şuna inanıyoruz ki çalışmalarımızı sürekli ve disiplinli bir şekilde sürdürürsek, herşeyi başarır, daha ileri bir düzeye ulaşabiliriz.

Ülkemizin üstüne kara bulut gibi çöken, devrimciyim, demokratım diyen herkesi zindanlara dolduran, en barbar işkence metotları uygulayan, işçi sınıfını, yoksul halkı iliklerine kadar sömüren faşist cuntayı yerle bir etmek için ideolojik düzeyimizi yükseltmemiz gerektiğini her gün biraz daha anlıyoruz.

Bunun için de önümüze şu hedefleri koyduk.

Zayıf Halka'nın eğitimini disiplinli bir şekilde yapıyoruz. Bunu bitirdikten sonra da *İşçinin Sesi*'nin bütün kitapları üzerinde geniş çaplı bir çalışma yapacağız. Bunun yanısıra yayın organımızın en geniş yığınlara ulaşmasını

sağlayacağız. Ancak bu yoldan geniş halk yığınlarıyla kaynaşacağımıza inanıyoruz.

Hepinize en içten devrimci selamlarımızı iletir, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Yaşasın *İşçinin Sesi!*
Kahrolsun faşist cunta!

Zalal İşçi
Muhabir Gurubu
Hamburg

Örgüt seferberliği için kolları sıvadık

Değerli yoldaşlar,
Örgütlenme seferberliğine başladığımız günlerde, Köln TİDB lokalinin yerini de değiştirdik. Çalışmalarımızı daha rahat sürdürebileceğimiz yeni dernek lokalinin açılış toplantısı, aynı zamanda örgütlenme seferberliğimizin de Köln'deki başlangıcı oldu.

Almanya'daki diğer derneklerimizden ve çalışma yapılan bölgelerden açılışa gelen yoldaşlarımız, en güzel dayanışma örneklerini gösterdiler. Mesajları, armağan ve maddi katkılarıyla çalışmamıza güç verdiler.

Açılış sırasında yoldaşlarımızın çaldıkları sazlara marşlarımızla katıldık. Genç bir yoldaşımızın, gençlik gurubu adına okuduğu mesaj ve TİDB'ye ilettiği maddi destek, gençliğin taşıdığı devrimci potansiyelin en güzel göstergesiydi.

Toplantıyı Lenın'in hayatını ve Almanya'da denizcilerin ayaklanmasını anlatan iki filmi seyrederek kapattık.

Yeni dernek lokalimizde yeni bir anlayışla çalışmalara başlıyoruz. Örgütlenme seferberliğinden alnımızın akıyla çıkacağız. Yığınları kucaklamak istiyorsak, işlemeyen, gevşek, sallantılı hiçbir örgüt mekanizması, hiçbir unsur kalmamalıdır. Zaten büyük özveri gösteren komünistlere daha büyük sorumluluk ve özveri göstermek düşüyor. Komünistler görevlerinin bilincinde. Komünistler örgütlenme seferberliği için kolları çoktan sıvadılar.

Haydi yoldaşlar! Daha güçlü bir örgüt yaratalım.

Devrim için örgütlenme seferberliğine!

Şafak, Köln

Köln TİDB yeni lokalinin açılış toplantısından

İşçi sınıfının kızıl neferleri olacağız

Değerli yoldaşlar,
Hollanda'da "Kızıl Doğuş" işçi muhabir gurubu olarak çalışmalara başladığımızı bildiririz.

İlk önce, merkez yayın organımıza enformasyon göndermeyi görev olarak önümüze koyduk. Çalışmalarımızda örgüt seferberliğinin can alıcı önemi üzerinde durduk.

Bu çalışmaların altından kalkabilmek için en başta işçi sınıfının ideolojisini kavramayı ve bunun için de sistemli bir eğitim çalışmasını öngördük.

Eğitime "*Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye*" kitabıyla başladık. Önümüzdeki çalışmalarda programlamaya çalışacağız.

Devrimci silahımız *İşçinin Sesi*'ni en geniş yığınlara ulaştırmak, gazetemiz etrafında yeni sempatizan halkaları yaratmakta üzerimize düşen görevin bilinciyle çalışmalarımızı sürdüreceğiz.

İşçi sınıfının bilimini iyi öğrenmiş ve bu silahı pratikte iyi kullanan, işçi sınıfının Kızıl Neferleri olma yolunda çalışıyoruz.

Yaşasın TKP *İşçinin Sesi!*
Devrimci selamlarımızla!

Kızıl Doğuş
İşçi Muhabir Gurubu
Hollanda